

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Breve fra
EINAR PRIP

Samlet og udgivet af
Østerlandsmissionen

J. Frimodts Forlag

BREVE FRA EINAR PRIP

SAMLET OG UDGIVET
AF
ØSTERLANDSMISSIONEN

J. FRIMODTS FORLAG · KØBENHAVN
MCMXLVI

FORORD

Østerlandsmissionens første Udsending, Pastor Einar Prip, sendte under sin Missionsgerning i Syrien en lang Række Breve til de Mennesker, der stod bag ham herhjemme. Det foreliggende Udvalg af hans Breve, som er foretaget af Ø. M.s Sekretær, Frk. Nikolaisen, henvender sig ikke i særlig Grad til Ø. M.s Venner; der kunde utvivlsomt være udvalgt en hel Række andre Breve, som fremdrog de Sider af Prips Virksomhed, der vendte udad mod de syriske Forhold, mod Muhamedanernes sociale og religiøse Liv, mod Østens brogede Folkeliv.

Alt dette er i disse Breve tilbagetrædende; det skimtes som en Baggrund, men det egentlige i Brevene er Indersiden af Prips Liv som Missionær, og det vil igen sige hans Udøvelse af det kristne Kald. For ham var Kristenliv og Missionskald og den praktiske Udøvelse af Kaldet paa den af Gud givne Arbejdsplads eet, og derfor kan hans Ord have Bud til enhver, som er bundet til kristen Mission, lige meget hvor den øves, og til enhver levende Kristen.

For at være en ret Missionær maa man først lade Gud tale sit Budskab ind i ens eget Sind og svare med en hel Overgivelse til Gud. I Brevene føler vi, at Prip idelig har fornyet sin Tro og sit Haab og sin Kærlighed i Lønkammerlivets Helligdomme, og at han har det sjældne Mod at tale helt aabent om, hvad Gud har sagt ham. Hvad han mod-

tager, giver han videre uden Reservation og uden at spille noget paa Vejen. Hans Tillid til Vennernes Forstaaelse er grænseløs. Ydmygelse og angerfulde Taarer, Lykke og jublende Taknemlighed — alt afspejles i Brevene, ikke i selvbeskuende Føleri, men i gavmild Aabenhed.

Og han har den Evne at smelte sin levende Personlighed ind i sin skriftlige Form, saaledes at man under Læsningen kan glemme, at dette brændende Hjerte forlængst har standset sit Slag. Han skrev, som han talte, indtrængende, i kærlige Ord, formanende, alvorligt, mildt eller strengt, som han er bevæget til, men altid saadan, at Budskabet om Guds tilgivende Kærlighed, som har naaet hans Hjerte og bragt det i Glød, bliver baaret videre, gennemglødet af den Kærlighed til Kristus, som Tilegnelsen af Frelsen har kaldt til Live i ham selv.

Bag den profetiske Alvor i Prips Breve leger et særegent Lune i hans Tale, som for Danske vil gøre ham hjemlig og kær; saa var han da aabenbart trods sin usædvanlige aandelige Renhed alligevel en af os, en af Mor Danmarks Sønner, indlevet i det Sprog, der »forstaar Spøg nok saa godt som Alvor«. Det helgenagtigt fjerne, der kunde passe ligesaa godt til en Frans af Assisi, forenes med noget jordisk, der har sit Udspring fra Præstegaarden i Svendborg, og netop derfor bliver det hele lyslevende Virkelighed.

Stærkest virker Brevene ved deres Tale om Bøn. Paa dette Punkt har Prip en særpræget Opfattelse og en stor Erfaring. Alt i hans Missionærtilværelse er afhængigt af Hjemmemenighedens Forbøn. »Vi er kun det, I gør os til ved Jeres Forbøn.« »Hjælp os at løse Guds bundne Kræfter.« Det er Toner, der klinger igennem atter og atter.

Kristeligt synes Prip stærkere end de fleste, fastere forankret i Troen, ivrigere i Tjenesten, gladere i Haabet; og dog trygler han om Vennernes Forbøn. Han minder om »den troværdiges« Løfter, om de store Forjættelser i nytestamentlige Ord om Bøn. Det kan undertiden se ud, som om hans Tro paa Bønnens Magt er en Tro paa, at den bedende ved Bønnen indvirker paa Gud.

Men hvor indtrængende Prip end formaner til Bøn, saa hviler hans Tale om Bøn dog altid paa Tilliden til Gud — ikke paa Menneskets Indsats. Bønnen er først og fremmest Midlet til at give Gud Lov at komme til, saa Han kan anvise Opgaverne og i hvert enkelt Tilfælde skænke den Tro, som flytter Bjerge. Men saa opfordrer Prip ogsaa til at opfatte Bønnens Opgaver helt konkret og til at vente Opfyldelsen.

Han er en indviet i Bønnens Mysterier og taler netop derfor med Myndighed; han lever i Undernes Verden og vil lære andre at regne med Guds Magt og Kærlighed midt i en vantro Verden. Han vil det ikke blot for sine Venners Skyld, men fordi han for fulde, ramme Alvor tror, at uden det kan Guds Gerning ikke blive gjort. Til alle Tider vil enhver missionsdrivende Menighed trænge til denne Appel og til den klippefaste Tro, der ligger bag den.

Over sit Hovedgårde havde han Livet igennem en Indskrift: »Ørkenen skal blomstre«. Det var hans Ungdoms Drøm; i Troen paa, at den engang skal blive til Virkelighed, døde han; det var som et Testamente, et Vidnesbyrd om en Tro, som ikke lader sig rokke, om en Lydighed, som forener sig med Hjertets inderste Ønske.

Einar Prip har ganske sikkert endnu noget at sige til

Mennesker i Danmark i Dag. Hans rene og hele Personlighed, hans lidenskabelige Alvor i Selvhengivelsen og hans lysende Glæde over Tjenestens Herlighed skal nok vise sig stadig at eje missionerende Kraft.

Silkeborg, 28. Marts 1946.

Karen Linderstrøm-Lang.

I 1898 overtog Pastor Prip en Stilling paa det syriske Vaisenhus (et tysk Børnehjem) i Jerusalem efter en Indbydelse fra Børnehjemmets Leder, Dr. Schneller, som tilbød ham denne Lejlighed til at lære Land og Folk at kende og blive klar over, om det var paa de Egne, Gud vilde give ham hans Fremtidsgerning. De første Breve er skrevet under dette Ophold i Jerusalem.

Jerusalem, 25. Novbr. 1901.

Kære Pastor Sørensen!

Guds rigeste Naade og Fred være med Dem og alle mine andre kære Venner i Danmark! Naar jeg tænker paa eder derhjemme, saa er det med rig Tak til Gud for al den Kærlighed, som i Skikkelse af Forbøn »stiger op og daler ned« over mig og os her med Velsignelse; ofte maa jeg tænke derpaa, ofte udbryder: »Aah! de beder for mig, de velsignede derhjemme«; jeg føler mig baaren af Forbønner og »levende«, hellige Menneskers Kærlighed, og det kan jeg slet ikke takke for, som jeg gerne vilde det.

Gud velsigne atter og atter med al aandelig Kraft og Fridighed til at blive ved, holde ud, enhver Sjæl, som nævner ogsaa mit Navn, ja overhovedet os, som staar herude, og ogsaa Arbejdet, for Herrens Aasyn. Ingen aner Forbandelsen om os paa alle Sider! Aah! hvor man lærer at takke for

»de helliges Samfund«, naar man staar paa et Sted som dette, hvor aandelig Død og Pest og Raaddenskab stirrer ud fra alle Kroge; velsignet hver Sjæl, som regner sig som »Andelshaver« i Arbejdet her, som lider med, glæder sig med, beder med og takker med os herude.

Vor kære, troende arabiske Snedkermester, Faris Bustani, udbrød ogsaa forleden Dag: »Der er nogen, som beder for os; aah! hvis jeg kunde skrive Dansk, saa vilde jeg skrive til mine Venner i Danmark, at de skulde bede om, at jeg maatte blive fyldt med den Hellig-Aand, saa jeg hver Dag hele Dagen igennem kunde være en Velsignelse blandt alle mine Folk paa Værkstedet, at de maatte drages til Frelseren«, nu har jeg skrevet det for ham. . . .

Og vor troende Pottemagermester, Hr. Gustav, som han almindelig kaldes, sagde forleden Dag ved en anden Lejlighed: »Aah! vi vil daglig mindes for Guds Trone alle de kære, som beder for os, og bede ham rigelig gengælde dem deres Kærlighed«, — og vor mer end elskelige arabiske Bagermester Da'ud Jussif, som blev omvendt for ca. 1 Aar siden og er noget af det elskeligste og reneste, man kan se for sine Øjne, saadan straalere han af Guds Fred og Glæde, han har ofte, naar vi kommer sammen og beder med hinanden, paa sin inderlige, velsignet barnlige Maade og af et fuldt Hjerte takket Gud for os fra det fremmede Land, som har tænkt og tænker paa hans stakkels Land og Folk med Evangeliets Lys og Kraft.

Ja, jeg kunde nævne mange Eksempler endnu paa, at eders Kærlighed ved Guds Naade faar Lov til at vande Ørkenjorden, saa Frugtbarhed med mange Fold er i Vente; »Dagen« vil engang afdække, hvad der nu er skjult, nemlig de enkelte Bønners velsignede Virkning over Land og Hav,

Bjerg og Dal, og Tusinder ville da udbryde: »Aah! om jeg blot havde vidst, at det var at forstaa saa bogstavelig med Bøn og Forbøn!« . . . Kan Jesus ikke med Rette svare enhver af sine Brødre og Søstre: Vidste du det ikke? bad jeg dig ikke bede Høstens Herre o. s. v.?

Gud bevare os i Naade fra at tvivle om hans Forjættelsers Paalidelighed og lære os ikke at undre os, naar det sker, som vi bad eller bede om i hans Riges Sag, men at undre os, naar det ikke sker, og da at holde ud og vente og forvente det, indtil det sker. Han er trofast og almægtig, lovet være hans Navn! Han vil ogsaa gøre det.

Ja, mange af eder tænker mig maaske alle mulige andre Steder end netop paa Waisenhuset i Øjeblikket, men jeg har ikke haft Ferie og faar dette Aar — saadan ser det ud — heller ingen anden end den, jeg har hver Dag ved at hvile i Gud, i hans Arme, i hans Vilje, hans forunderlige Fred, som overgaar al Forstand (d. v. s. som ikke kan tænkes, men kun erfares), og naar Gud ved sin almægtige Kraft og Naade vil bevare mig der — og jeg vil ikke bedrøve ham ved at tvivle derom —, saa behøver jeg heller slet ingen; jeg havde ganske lagt det i hans Haand, thi han ved jo bedst, hvor han vil have mig og hvorfor, og naar han nu har lagt det saadan, saa glæder jeg mig over det og beder eder ikke tænke haardt om eller dømme Schneller, fordi han ikke har givet mig Ferie — »Det er rigtigt nok endnu det hele¹ — jeg kunde slet ikke nænne at tage fra ham nu, hvor han har saa meget Arbejde, at han ikke vilde kunne overkomme det alene, thi foruden det daglige »løbende« paa Anstalten maa han gennem Breve og Regninger og Papirer sætte sig ind i alt, hvad der er sket i min Tid, for at kunne være »lige for«,

¹ Et Udtryk, som Prip ofte brugte.

som man siger. Han har bedet mig hjælpe sig, og jeg har forstaaet Gud deri og er saa vis paa (hvad jeg allerede har erfaret gennem en Fred som en Flod), at det vil bringe den største Velsignelse for mig og alle Parter, skønt jeg maa sige, at jeg før Schnellers Komme havde glædet mig til lidt Ferie enten i Hebron, Haifa eller Damascus.

Sværest er det mig, at jeg ikke kan tage mod Fox-Maule og Kone i Beiruth; der maa jeg »holde min Mund« og i Tro klynge mig til min himmelske Faders Knæ og være vis paa, at han slet ikke behøver mig, og at han har ganske specielle »Tanker om Fred«, naar han nægter os den Glæde; »salige er de som ikke ræsonnerer« — det har vist staaet i Matth. 5 og maa være faldet ud, eller det kunde have staaet der; det staaer med lidt andre Ord i Luc. Ev. 1,45: »Salig er hun, som troede, thi det skal fuldkommes, som er sagt hende af Herren«, eller i Luc. 12,26: »Formaar I da ikke engang det mindste, hvorfor er I saa bekymrede for det øvrige.«

Aah! Gud vil i sin Naade jævne og bane Vejen for de kære to og ordne alt for dem, saa de ikke maa savne noget. Havde Fox-M. endda skrevet til mig, hvor et Brev kunde naa ham »poste restante« eller paa anden Maade! Nu venter han mig, og jeg kan ikke hjælpe ham; jeg véd ikke, naar han kommer, eller hvilken Vej, eller med hvad Linie, kan derfor heller ikke skrive til nogen om at være ham behjælpelig; heller ikke er jeg kendt i Beiruth, men vilde dog kunnet sørge for Hjælp. Gud vil endnu vise mig en Vej, paa hvilken jeg kan hjælpe, det tror jeg vist og fast.

14-4-1902.

Naar man vidste i Kristenheden, hvordan her aandelig talt ser ud paa Missionsmarken, saa vilde man efterhaanden faa Klarhed over, at »1-2-3-Arbejde« ikke duer, og man

vilde, idet Visheden om Sejren ikke blev mindre, være forberedt paa, at det vil blive en langvarig Belejring, man har indladt sig paa, og man vilde, hvor Kærligheden var ægte, netop af den Grund, slutte sig sammen og i Kærlighedens Udholdenhed danne en Mur om dem, der staar derude og trænger til hvert troende Menneskes Forbøn; thi hvordan man end vender og drejer det, kan det, at vi i Hedenskabet har med en frygtelig Fjende at gøre, og at vi af den Grund maaske blot have at berede Jorden for dem, der efter os skal komme og saa Sæden og høste Frugten, aldrig være eller blive en Grund, der taler for, at man skal lade Missionærerne ene om Arbejdet — tværtimod! Thi for Guds Børn gælder det jo først og fremmest, at de opfylder vor Herres Jesu Testamentebestemmelse Matth. 28,18-20 og Ap. G. 1,7-8 i urokkelig Tro paa, at i det Arbejde er han med os alle Dage indtil Verdens Ende, og det med al Magt i Himlen og paa Jorden. Og de, som ikke selv kan gaa ud, fordi Gud er Ordenens Gud, der fordeler Arbejdet med himmelsk Visdom (se Ef. 4,11-12) og med det herligste Maal for Øje, de maa sende en Stedfortræder eller være med efter Evne, men af Hjertets Fylde.

Og naar det kniber derude (og hvor kniber det ikke, og naar kniber det ikke, naar Mørkets Fyrste og hele hans Æt og Yngel med Raseri forsvarer det Bytte, som de voldelig har røvet?), saa maa de staa med Troens visse Bøn for Naadens Trone og minde Høstens Herre (Esaias 62,6-7) og ikke glemme dem af deres Kød og Blod, der staar derude ogsaa i deres Sted. Derfor tør Menigheden ikke blive træt og ikke »Foragte de Hænder svage«, thi Arbejdet er Herrens.

Jeg lærer efterhaanden ved Guds uendelige Naade og kær-

lige Førelser ikke at stemme mine Bønner, mine Forhaabninger for dette Land og Folk ned, thi de hviler paa en sanddru Mands sanddru Ord; men at begynde at forstaa, at der for os, for Menigheden, ogsaa den i Danmark, ligger noget meget vigtigt at lære i det Ord: »1000 Aar er for Herren som én Dag og én Dag som 1000 Aar.« Han har i en vis Forstand meget bedre Tid end vi, skønt (eller maa-ske fordi) han elsker Sjælene 1000 Fold mere end vi.

18. April 1902. — Jerusalem.

I vor Herres Jesu Navn!

Lad mig først begynde med en Tak; thi det er mig altid den første Følelse, naar jeg tænker paa eder for Guds Ansigt og ellers, hvor meget jeg har at takke Gud for i eder, og (jeg kan vel uden at blive misforstaaet sige) hvor meget jeg har at takke eder for i Gud, idet det stadig bliver mig klarere og klarere, at det vigtigste for en Mission og en Missionær, næst efter at han selv som frelst Menneske er bleven og i Aand og Sandhed kan være Jesu Kristi Vidne, er en bedende Menighed derhjemme; og hvad eders Bønner har været og er for mig, Orm, det vil Gud selv engang, naar Tiden er der, aabenbare hver trofast Sjæl, med hvem jeg er forbunden ved Jesu Blods Baand, og som trods saa liden Opmuntring fra min Side ikke blev træt, fordi Arbejdet ikke var mit, men hans, som sendte mig, og det, som bandt os sammen, ikke var blot personlige Venskabsfølelser, men Jesu Kristi Kærlighed til Gud, til hans Børn og til Arbejdet i hans Vingaard.

Lad mig da saa have Lov til i hans Navn og til hans Ære at trykke enhver af eder, som maatte læse dette Brev, i

Haanden som en Broder og sige dig fra Gud, fra hans Børn herovre, fra de mange paa hvem Sjælens Trang ikke er stillet endnu, ja som maaske knap nok har lært at trænge, lad mig sige dig, jeg trænger, vi trænger, de trænger til dig og din Forbøn! Aah! om du vidste, om du vidste, hvor megen Velsignelse du kunde stifte herovre ved at tro og bede, saa ved jeg, at du endnu i Dag vilde søge et ensomt Sted, og i Ensomheden vilde du søge ham, som i saadanne Tilfælde er den eneste, det er værd at søge Raad hos, thi hans Navn er Raadgiver, og du vilde maaske med Taarer have noget at fortælle ham, noget at bekende, noget at bede om, og inden du igen rejste dig, vilde dit Ansigt straale, og det vilde for dig selv, for dine Omgivelser derhjemme og for os herude betyde rig Velsignelse.

Gud velsigne dig til at forstaa, at han vil have dig med ind i Arbejde og Bøn for dette stakkels Land og Folk her endnu mer end før; derved bliver du ikke fattigere, men rigere og frugtbarere paa Velsignelse i alt det andet, du maatte have med at gøre i Jesu Ledebaand. Lad alt, hvad os bevidst er imod ham og hans Vilje, være bandlyst fra vore Hjerter og Hjem, at intet hos os skal formaa at hindre den Velsignelse, Gud længes efter at give os.

‘Siden sidst har jeg igen haft et Par mindre Feberanfald, som begge Gange kom paa tværs af et Brev til eder, men som begge har maatte tjene mig til stor Velsignelse, lovet være Gud! og Gud gjorde det i sin Naade saa, at ogsaa andre derigennem blev velsignede, hvor kan jeg saa andet end paa mine Knæ takke Gud, som jeg har givet Tilladelse til at føre mig, som han vil, gennem Lidelse, Trængsel, Forfølgelse og Spot, naar jeg derved bedre kan forherlige hans hellige Navn (Gud! bevar mig i denne Tilladelse til evig Tid!). ,

Hans Veje er underlige Taareveje med dybe Spor af alle vore Forgængere, som under deres Byrder traadte dybt, men dybest er Sporene af ham, som bar al Verdens Synd; men velsignede er alle hans Veje for dem, der forstaar dem, fulde af Lov- og Takkesang for dem, der lader sig bære; Lammet, der bliver baaret i Hyrdens Favn, mærker ikke noget til Vejens Ufremkommeligheder og Vanskeligheder; »jeg vil bære eder,« siger Gud; saligt det Menneske, som i sand Ydmyghed har lært at lade sig bære, fordi han selv intet er og intet formaar!

Et enkelt Brev er skrevet i Damascus, hvor Pastor Prip opholdt sig ca. 3 Maaneder, inden han, som den første af Missionærerne, drog ud paa den nye Arbejdsmark og tog Ophold i Karjaten.

Damascus, 5. Marts 1903.

I den sidste Uge har jeg haft og har fremdeles Lov til at besøge og tale med paa Hospitalet liggende Patienter, — i Øjeblikket mest Muhamedanere — og tale med dem om ham, der gav sig hen ogsaa for dem. Førrige Søndag Aften begyndte jeg med at holde Aftenandagten med dem, en paa Mandsafdelingen og en for Kvinderne. I Løbet af Ugen har jeg saa besøgt dem nogle Gange. Den første Gang var der nogle yngre Muhamedanere, som ikke vilde ind, men blev ude paa Altanen, hvorimod de andre lyttede, og det baade unge og gamle.

En gammel Mand, der først havde ligget stille, rejste sig lidt efter op i Sengen og spidsede Øren; men det blev ham dog for lidt endnu, saa sprang han ud af Sengen og satte sig

hen foran mig og var lutter Øren og gav mange Gange sin »Optagethed« Udtryk overfor de andre ved at gentage mine Ord med Eftertryk og føje forklarende Bemærkninger til, og da jeg efter at have sunget en Salme med dem tog Afsked, saa takkede og velsignede de mig med deres mange Ord fulde af Blomster og bad mig om at komme hver Dag.

Da jeg kom igen næste Dag, kunde jeg forstaa, at de havde talt om, hvad jeg havde sagt, ogsaa til de andre, der ikke vilde komme ind, fordi som de sagde: »Hvad kommer Jesus os ved? Lad dem snakke om ham, vi vil ikke ind;« thi de kom alle ind fra Altanen og satte sig rundt om mig, som havde taget Plads ved den enes Seng, et Par paa Rullestole, et Par paa rigtige Stole og paa de nærmeste Senge. Den gamle stod straks ud af Sengen denne Gang, og kort efter en anden, og saa en ældre Muhamedaner, som ivrigt lyttende satte sig lige foran mig.

Og saa havde jeg igen en velsignet Time med dem, hvor jeg talte med dem om Synd og Naade, læste af Evangeliet for dem om Jesus, forklarede dem i hvilken Betydning vi kalder ham Guds Søn, og i hvilken Betydning vi taler om »Guds Børn«, hvad der jo for dem uforklaret er den groveste Gudsbespottelse, som kan tænkes. Jeg aflagde for dem et personligt Vidnesbyrd om, hvad jeg havde fundet i Troen paa Guds Søn og mine Synders Forladelse for hans Skyld, talte om Synden som en Mur mellem Menneskene og Gud og om den eneste Maade, hvorpaa denne »Adskillelsens Mellemvæg« kunde tages bort, — og kunde mærke paa dem, at jeg her var inde paa fælles Grund; de lyttede med stor Opmærksomhed.

Aah! hvor er jeg Gud taknemmelig, fordi jeg har faaet Lov til at faa dette lille Arbejde med Sjælene! men hvor

føler jeg mig ringe i Arabisk, ringe i Kærlighed, og min store ubegrænsede Afhængighed af »Ham«, som jeg elsker, ja, som elsker mig, bliver mig mere levende, og jeg sukker til ham om Sproget, det som Folk taler og forstaar, ikke (det tror jeg, — skønt kun Gud kender mit forfængelige Hjerte), ikke for at vigtige mig dermed, men for at blive brugbar i hans Tjeneste. Beder for mig og med mig om Sproget, og at jeg maa bruge det til hans Ære!

I April 1903 forlod Pastor Prip Damascus og tog Ophold i Ørkenbyen Karjaten, og her tilbragte han det meste af Tiden de følgende 3 Aar under saa fattige og ensomme Forhold, at vi vanskeligt kan tænke os det.

Ingen Europæer nærmere end Damascus, ingen Mennesker, som kunde være til aandelig Støtte eller Hjælp. Tilfældig Postforbindelse og en ganske primitiv Levevis.

Det var Pionermissionærens Kaar, som ogsaa hans Breve giver et Indtryk af.

Karjaten, den 5te Maj 1903.

Gud velsigne Karjaten tusindfold! og give det en Plads i mange bedende Menneskers Hjerter i Danmark! Jeg sender lige denne Hilsen afsted til alle mine Venner derhjemme, kun ked over, at jeg først saa sent har faaet at vide, at en Mand vil til Nebk og vil tage Breve med. Jeg har derfor kun ganske kort Tid og kan kun meddele, at jeg endelig — efter en lykkelig Tid sammen med de kære Fox-Maules i Damascus — den 27. April forlod dem, efter at vi, hvad kun sjældent kunde ske, rigtig havde kunnet vederkvæge vore Hjerter sammen ved en Andagt helt paa

Dansk — med Sang og Læsning og Bøn. Dagens Løsen var (efter Brødremenighedens lille Bog) Ps. 56,12: »Paa Gud forlader jeg mig og frygter ikke; hvad skulde et Menneske kunne gøre mig?« hvilket netop var et Udtryk for mit Hjertes Stemning; fuld af Frimodighed og Tak og Glæde var jeg, og er jeg — Gud være lovet for sin Naade!

Den 4de Dags Eftermiddag (vi slap for Karantæne i Kuteife) ankom vi hertil, altsaa den 30te April, med Dagens Løsen af 2den Mosebog: »I skulle erfare, at jeg er Herren, eders Gud,« og »Se! jeg er med eder alle Dage indtil Verdens Ende!« Ak! hvor var mit Hjerte fyldt, men ingen forstod mig undtagen netop han, som altid forstaar en. Her er i det hele jo ikke Forstaaelse, og dog, saa kort jeg har været her, saa er det mit bestemte Indtryk, at Gud selv har udset sig Pladsen her, og at det er her, vi skal være. Jeg glæder mig til meget snart at skrive et længere Brev og fortælle eder lidt om Stedet og Forholdene, og er det muligt, saa skal Brevet komme til Herningmødet d. 10. Juni: Postgangen er rent tilfældig her, saa jeg kan intet love.

Jeg hænger i med Arabisk; Læreren her, som iøvrigt bad mig meget om at hilse eder alle, læser med mig en Time daglig. Alt er Arabisk, kun med Gud kan jeg tale Dansk. Naar jeg i Arabisk ønsker noget forklaret, maa det forklares paa Aarabisk, og i Forklaringen er der i Reglen noget jeg maa have forklaret ogsaa, saa det synes en Uendelighed mange Gange. — Jeg ved, at I beder for mig, og jeg takker eder derfor; glem mig ikke, glem mig ikke, Arbejdet er den danske Menigheds, er eders. Gud vil give Frugten. — Den første Søndag i hver Maaned er jeg, vil Gud, i Hafar.

Ja, nu maa jeg slutte, Tiden er løbet. Takker Gud med mig. Han gav os sin Søn, mægtig til at forstyrre alle Djævelens Fæstningsværker, ogsaa dem i Karjaten, og de er mange. — Fajad¹ er her, han har besøgt mig.

Gud befalet!

Eders lykkelige, taknemmelige Udsending

E. Prip.

Karjaten, den 12. Maj 1903.

I Vor Herres Jesu Navn!

Mine kære, velsignede Venner!

Lovet være Gud, som ledte os paa den rigtige Vej indadtil, saa vi fandt Fred ved Jesu Kors, og som fører os paa den rigtige Vej udadtil ogsaa, eder derhjemme og mig her, saa vi tør tro, at vi finder netop den Vej, han i sin Kærlighed og Naade giver os Lov til at vandre paa til hans store Navns Forherligelse. Mit Hjerte er fuldt af Tak og Lovsang, og jeg kan ikke andet end fra Dag til Dag mer og mer overbevises om, at her er Stedet, vi skal være, her har Gud ledt os hen, han ved jo saa selv, hvorlænge og hvordan.

Jeg er nu et lykkeligt Øjeblikkets Barn, som helst vil have saa lidt som muligt med Fremtiden at gøre. Tanker om den kan man jo altid gøre sig, og Gud kan stadfæste eller forandre eller forkaste dem; men jeg føler mig først i mit Element, naar jeg kun har med i Dag, med den Time, det Øjeblik, hvori jeg lever, at gøre, idet jeg jo dog — for ikke

¹ En haard og grusom Araber, der ejede det meste af Byen og plagede Befolkningen meget.

at blive misforstaaet — bruger den sunde Fornuft, Gud har givet mig, og f. Eks. skriver dette Brev i Dag, fordi efter al sandsynlig menneskelig Beregning en Mand, en Gæst, som kom i Gaar, rejser tilbage til Nebk i Morgen og vil tage Brevet med.

Men lad mig slutte denne Tankerække med en praktisk Leveregel, min kære Fader gav mig en Gang som Dreng: »Man bereder sig altid bedst til Fremtiden ved at bruge Nutiden vel«, en Regel, som brændte sig ind i mit unge Hjerte, og som, finder jeg, er en Slags praktisk Forklaring til det Ord af Jesus i Mt. 25: »Du har været tro over lidt, jeg vil sætte dig over meget«, og »den, som har, ham skal gives«; men som jeg — jeg maa sige det med Skam — saa daarlig har praktiseret; men jeg jager derefter. . . . .

Karmel, Haifa 22. September 1903.

Min kære, velsignede, faderlige Ven!

Guds Velsignelse og Kraft være over Dem i rigt Maal!

Længe, længe har De ventet paa et Kreds-brev, da de sidste Breve, jeg har sendt hjem, ikke »tæller med« — paa en Maade. Nu haaber jeg at have et Par Timers Ro og vil da fortælle Dem og de andre Kære lidt fra Karjaten og herfra, at De kan være à jour med »Stillingen« i Øjeblikket.

Lovet være Gud, at vi ved hans Naade kan begynde og ende med stadig nye Beviser paa Godhed og Kærlighed ovenfra direkte og fra Mennesker om os!

Størst af alt er det, at vi endnu er bevarede i vor Daabs Naade, fulde af Frimodighed og Tak; det er Kilden til alt det andet, naar vi vel at mærke ikke glemmer, at samme

Kilde igen har sit Vand fra Guds Kærligheds dybe »stille Ocean«.

En af de sidste Dage — nøjagtig næstsidste Søndag, jeg var i Karjaten, havde jeg en rigtig velsignet Dag. Jeg prædikede om Formiddagen og havde som sædvanlig skrevet Prædikenen paa Arabisk, Ord til andet; imidlertid lod jeg Manuskriptet blive i mit Værelse, da Lærerens lille Pige kom og meldte mig, at »nu var de samlede« (andet Klokkeslet har vi ikke, da Ure paa de Egne selvfølgelig er en stor Sjældenhed blandt den bundfattige Befolkning). — »Jeg lod Manuskriptet blive i mit Værelse,« skrev jeg, og Pennen gjorde ingen Vanskeligheder, men hvis I kendte det arabiske Sprogs Vanskeligheder, saa vilde I sikkert forstaa, at det var meget lettere fortalt og skrevet, end Sagen i sig selv var; der var gaaet en ikke lille Kamp forud. Kampen stod imellem Tillid til Gud og Tillid til Papiret. Lad mig for ikke at blive misforstaaet straks sige, at jeg ved godt, hvor berettiget den Bemærkning kan være, som 100 straks vil gøre, nemlig: »De to Ting staar jo ikke i Modstrid med hinanden« og »De vil dog vel ikke sige, at det er Synd at tage sin skrevne Prædiken med paa Prædikestolen o. s. v.«

Nej! nej! nej! vil jeg sige, men tillige dette: »Er det Synd at lade være, naar man føler sig drevet dertil indefra og er fuldelig forvisset om en rigere Velsignelse baade for sig selv og Tilhørerne paa Grund af denne, om jeg saa maa sige potenserede Afhængighed af Gud og hans underfulde Naade alene?« Mig er det i hvert Fald saadan, at jo mere det lykkes den gode Helligaand at faa — hvad skal jeg sige? mig Kødklump gjort afhængig af Gud alene, desto lykkeligere er jeg, og desto mere faar jeg at smage af Guds Trofasthed.

»Alt, hvad der ikke er af Tro, det er Synd« — det er den eneste generaliserende Regel, som jeg anerkender blandt aandelige Mennesker; saa maa hver enkelt i de enkelte Tilfælde afgøre med Gud og sin Samvittighed, hvad han skal gøre, og saa handle i Tro og med Frimodighed uden at mene, at det ene er rigtigere og »aandeligere« end det andet.

Da jeg hin Dag havde kæmpet, og Gud havde sejret, lod jeg Manuskriptet ligge (thi det var nu det, han vilde af mig, den Dag i alt Fald) og prædikede saa frit og flydende, som jeg endnu aldrig har gjort; det var, som om det slet ikke var et fremmed Sprog, jeg talte paa — forunderlige velsignede Gud! — Hvad de lyttende Sjæle fik ud deraf for Evigheden, det ved kun han, som ser ind i Hjerterne.

For at forklare, hvad jeg mener med »potenseret Afhængighedsforhold« til Gud, skal jeg, inden jeg gaar videre, blot meddele et konkret Tilfælde, som i Øjeblikket falder mig ind, og som vil vise, hvad jeg anser for en af vore allerhøjeste Forrettigheder i vort Barneforhold til ham. »Bliver som Børn,« hedder det fra de sanddru Læber, og det mest karakteristiske for Barnet er dets fuldkomne Afhængighed af Forældrene. I samme Grad som denne taber sig, glider Barnet ud af Barnealderen og det ægte barnlige (thi Hjælpeløsheden og Afhængigheden er jo til Stede længe før Tillidsforholdet). — Indenfor Guds Rige hedder det nu igen: »Uden mig kunne I slet intet gøre, og hvis I da ikke formaa det allerringeste, hvorfor er I saa bekymrede for det øvrige?«, og med disse Ord og mange lignende bliver de, som tror disse underlige, mod al sanselig Erfaring stridende Udsagn, hensatte i det barnlige, det hjælpelese, som saa udvælges af Gud for at beskæmme det, som er no-

get og kan noget, fordi Gud selv bliver deres Kraft i Jesus Kristus. Og der har jeg grumme meget at lære endnu; thi min Svaghed og min Barnlighed har endnu aldrig været mig nogen Hindring paa Himmelvejen, derimod nok min indbildte Kraft og vigtige Overlegenhed — altsammen kun forgyldt Elendighed. — Men det var Eksemplet.

Paa Vaisenhuset stod vi, som bekendt, temmelig tidlig op, det sidste Par Aar skulde jeg staa paa Prædikestolen til Morgengudstjenesten Kl. 6 om Morgenen, hver Morgen undtagen Søndag. Nu havde jeg for at faa al den Velsignelse ud af mit Gudsforhold, som det var mig muligt at faa, ikke nogen Dreng til at vække mig om Morgenen, men bad Gud derom hver Aften, ogsaa naar jeg ofte gik sent i Seng, og det var over Midnat. Jeg maatte paa den Maade leve ligesom Ansigt til Ansigt med Gud og turde ikke gaa til Ro uden gennem Bønnen at have faaet Troens Vished for, at jeg trygt kunde sove, Gud skulde nok vække mig. Af uendelig og evig Betydning blev det mig, selv om det synes en lille Ting.

Saa skete det, mens jeg var Direktør og boede alene i Direktørboligen, hvor jeg i Reglen maatte arbejde til ud paa Natten (nu og da til Kl. 2), at jeg en Morgen (efter at jeg havde været syg) sov fra det hele. Jeg tror endog, at en Dreng havde været og dundret paa Døren, da de sad i Kirken og ventede paa mig, og jeg havde ikke hørt det. I kan forstaa, hvor forfærdeligt det var for mig. Da jeg vaagnede, græd jeg som et Barn og spurgte Gud: hvi gjorde du mig dette? og jeg forstod ham. Der var den foregaaende Dag kommen en Sky imellem mig og ham; jeg havde bedrøvet ham, og jeg var gaaet i Seng, uden at han havde

faaet Lov til at lade sit Ansigt lyse over mig; nu følte jeg hele Vægten deraf knugende.

Min første Tanke var: Nu maa du faa en til at kalde paa dig hver Morgen, at dette ikke skal gentage sig; og deri havde der jo i og for sig ikke været nogen Synd. Men der var dog noget, der sagde: nej! nej! netop nu er der den rigeste Velsignelse for dig at faa, hvis du bliver ved at stole paa Gud, ydmyger dig for ham og trænger dybere ind i hans Favn. En Kamp kostede det mig; det er vist; men det var Troens gode Strid, og Gud vandt igen Sejr over mig.

I kan tro, jeg havde en velsignet Stund med ham, inden jeg næste Aften gik til Ro; og den og mange andre lignende vilde jeg være gaaet glip af, hvis jeg havde forlagt Tillidens Tyngdepunkt fra Gud til en Vækkerdreng. — Nu ved I, hvad jeg mener med potenseret Afhængighedsfølelse i Barneforholdet til Gud, og I tilgiver mig denne lille Digression, som ikke var planlagt.

Karjaten, 11. April 1904.

Tilgiv mig nu, naar jeg, som selv er saa langt tilbage og har saa meget at lære netop paa det Punkt (ja, paa alle andre ogsaa), giver eder et Raad med Hensyn til Forbøn for Missionsarbejdet og for os, som har faaet Lov til at »rejse med Glædens det evige Bud« og trænger saa uendelig meget til troende, levende Forbøn. Og det er: 1) at I samler eders Bøn om bestemte Ting, og 2) at I venter Svar. Forbønner i al Almindelighed som f. Eks.: »Herre! velsign alle dine Udsendinge, hvor de saa end er, og lad din Gerning faa Løb og Fremgang ved deres Haand og Mund«, er gode, og Gud velsigne alle dem, i hvis Hjerte Hedningemissionen har faaet blot saa megen Plads; den skal nok faa mere; men

den uendelige Skat, Gud gav os, da han sagde: »Beder, og I skal faa,« den er ikke dermed udnyttet; vi skal lære at sætte Himmel og Jord i Bevægelse ved vore Bønner. »Prøver mig dog,« siger Gud, »om jeg ikke vil aabne Himlens Sluser og lade Velsignelsens Fylde strømme ned.«

Der er intet, der giver en saadan Frimodighed til at bede, som Oplevelsen af Bønhørelser; men dem faar man aldrig at se eller opleve, hvis man 10 Minutter, efter at man har bedt, ikke aner, hvad man bad om; i saa Fald venter man heller ikke noget Svar og vil derfor ikke kunne kende det, om det skulde komme, og man gaar paa den Maade glip af nogle af de største og dybeste og dyreste Oplevelser, vi overhovedet kan have her i Taaredalen.

✓ Hvis vi derimod, alt som Gud Helligaand giver os Naade dertil, samler vor Bøn om bestemte Ting, om bestemte Personers Frelse o. s. v. og tager Gud paa hans Ord, d. e. beder i Tro paa Bønhørelse, saa begynder vi at vente Svar, og saa vil vi med den velsignede Ret, han selv har givet os, kunne minde ham, ja, vi vil aldeles bestemt gøre det, og sige: »Jeg bad dig om det og det i Gaar og i Forgaars, og du har endnu ikke svaret mig; jeg venter Svar aldeles bestemt og slipper dig ikke, før du svarer,« — og saa vil vi aldeles bestemt faa Guds Herlighed at se, thi han kan nu en Gang ikke fornægte sig selv. ✗

Min Mening er altsaa, at I, som læser om og elsker Guds Arbejde hjemme og ude, ganske stiltiende (thi det behøver ikke at komme i Avisen eller at komme over eders Læber; lad det blive en Hemmelighed mellem eder og »Ham, som ser i Løndom«) begynder at bede om bestemte Ting og venter Svar. Benyt den Skat, I har i Forbønnen efter Guds Forjættelser, til at fylde os, eders Udsendinge, med alle de

Velsignelser, I vil, at vore stakkels Omgivelser skal faa Del i; sæt dristigt Himlen i Bevægelse, »vent store Ting af Gud,« og sæt Streg under bestemte atter og atter tilbagevendende Begæringer, indtil I ser Ørkenen forvandlet til frugtbare Vingaarde, hvor Herrens Plantninger trives under den store Vingaardsmands Pleje og Omsorg. Som jeg skrev før; tag hvem og hvad Guds Aand vil berige og velsigne eder med, bed for dem, og Gud vil ikke lade eder uden Svar; og kommer Svaret ikke i Dag, saa kommer det i Morgen eller i Overmorgen; det kommer, saa sandt den sanddru Gud lever. Den, der beder, han faar, men der staar ikke noget om, at den, som ikke beder, ogsaa faar.

Der er flere Ting, som jeg daglig, sommetider flere Gange daglig, beder Gud om og minder ham om og er vis paa, at jeg skal faa; jeg nævner her noget af, hvad jeg for mit eget Liv beder om, i det Haab, at en og anden vil staa mig bi med sin Forbøn, og det er: 1) lær mig at bede i den Helligaand! 2) lær mig at læse dit Ord og bevare det og leve i det! 3) lær mig at bruge al min Tid efter din Vilje! 4) lær mig det arabiske Sprog, og 5) først og sidst: lad Jesus vinde Skikkelse i mig, at mine Omgivelser maa møde ham i mig. — Dette om Forbønnen.

Han selv, Mesteren, tage os i sin Skole og lære os at modtage og sprede Velsignelse til Rigets Komme og Guds Ære!

Følgende Breve er skrevet faa Dage før Pastor Prip og Dr. Fox-Maule¹ forlod Damascus for endelig at overtage Arbejdsmarken i Kalamun i Syrien efter det irske Missionsselskab.

¹ Dr. Fox-Maule var Østerlandsmissionens første Lægmissionær.

Damascus, den 19. Maj 1906.

Mine kære og velsignede Venner, kendte og ukendte!

Naar jeg i Dag skal sende en lille Hilsen til Sorø-mødet, saa kan jeg ikke gøre det uden ganske stille at mindes, at det Sted, hvor I samles, i 6 Aar var mit kære Hjem, og at det i Aar er 20 Aar siden, jeg forlod Sorø som Student. Der paakommer mig en underlig Længsel efter at kunne se ind til eder og trykke Stedets Rektor, min kære gamle Lærer, i Haanden og i hans Person takke alle de kære gamle Venner der paa Stedet for al modtagen Kærlighed og Overbærenhed i gamle Dage og ikke mindst for den, der vises os i disse Dage, da man gæstfrit aabner Dørene for os i vor Egenskab af vor Herres Sendebud.

Gud velsigne Sorø Skole og gøre den til en Planteskole i Guds Rige, hvorfra mange maa udgaa, grebne af ham, i hvem alle Visdommens og Kundskabens Skatte er skjulte, til at være hans Kanaler, Velsignelseskkanaler til en syg, dødssyg, lidende Verden, der famler efter at finde et Hvilepunkt for den trætte Tanke, den forpinte Sjæl!

Lad mig have Lov til at vidne for mine unge Venner paa Akademiet, at det, jeg med en vis Uro i min Sjæl og under mange Svingninger og vel ogsaa Farer, aandelige Farer, søgte efter som Elev paa Akademiet og som Gymnasiast, stadig støttet af mine trofaste Forældres Forbønner og min Moders Breve, det fandt jeg i Jesus Kristus, da jeg »strakte Gevær« for Gud, opgav at stritte imod, idet jeg vovede at tro paa mine Synders Forladelse og tro paa, at Gud virkelig elskede mig, elsker mig og vil blive ved at elske mig, indtil jeg skal staa for hans Trone med Tak.

Da gav jeg mig over i hans Haand, da viede jeg ham

mit Liv og gav ham Lov til at sende mig, hvorhen han vilde, og bruge mig, hvordan han vilde, og da fyldtes min Sjæl med Fred og Glæde, som varer endnu, og lad mig sige det med Glædestaarer i Øjet og med mit Hjertes inderlige Tak til den trofaste velsignede Gud og Frelser: Jeg har *aldrig, aldrig* fortrudt det! jeg har kun mange Gange med Sorg tænkt paa, at jeg begyndte saa sent.

En usigelig Naade og en stor Lykke er det, at han iblandt saa mange andre værdigere udvalgte mig uværdige — Gud ved det — til at være sit Sendebud blandt Hedningerne. Om her eller der, er imidlertid ikke Spørgsmaalet, det ene er ikke større end det andet, kun dette kommer det an paa, dette ene: »Har jeg ham?« — under Arbejdet? — Hvilen? — i Fristelsens Stund? — under Sygdom og Helbred? o. s. v., og har han mig? — naar han vil have sendt Bud til denne eller hin med Trøstens eller Formaningens Ord, naar han har Brug for min Fritid, ja al min Tid, for mine Penge (som jo er hans), har han saa mig? — naar han siger: Hvem skal jeg sende? Hvem skal gaa for mig? — svarer jeg saa: »Se, her er jeg, send mig!«?

Jeg siger dette til mine unge Venner — til Selvprøvelse, ikke for at tage noget fra eder; thi det er min og manges Erfaring, at man faar igen med høje Renter, hvad man giver vor Herre Jesus; men han ønsker kun frivillige og glade Givere. Gud velsigne eder til at finde tidligt, hvad Sjælen rækker efter! Den, som søger, finder; den, som søger tidligt, finder tidligt.

Og nu! — denne Tak og dette Vidnesbyrd er jo ikke alt, hvad jeg har at sige i Dag. Status quo har Dr. Fox-Maule givet eder i sit Brev, og endnu fyldigere vil L. P. Larsen¹,

¹ Missionær i Indien Professor L. P. Larsen.

for hvis Besøg her vi takker Gud, kunnet give eder Oplysninger om Stationerne og sit Indtryk af dem og det svagt begyndte Arbejde.

Saa bliver der endnu tilbage for mig at sige eder alle Tak, fordi I ikke er bleven trætte endnu og lad mig sige det til eder med al den Kærlighed, mit Hjerte raader over:

Har Haand du lagt paa Herrens Plov,
da se dig ej tilbage,
se ej til Verdens Trylleskov
og ej til Sodoms Plage,
men pløj din Fure, strø Guds Sæd;
er Jorden dig for tør, saa græd;
vil Graaden kvæle Røsten,
da tænk paa Gyldenhøsten!

Nu forlader vi Damascus, om Gud vil, i den kommende Uge, vi bryder Broen af bag ved os, vi lægger med Bøn til Gud og med gensidig Tillid — ikke sandt? — Haanden paa Herrens Plov i Forening, og vi gør det i Jesu, vor Konges, Navn, og saa begynder vi stille og uden Bram det Arbejde, I har sendt os til, og I glemmer os ikke — vel?

Vi takker daglig Gud for eder og for eders Kærlighed, og vi venter os meget af eder og eders Andel i os. Gud velsigne Mødet og hver Deltager og give os at arbejde trofast og stille hjemme og ude for den Sag, der har samlet os! Sejren er paa vor Side, om vi ikke forsager. Vi er forvissede om, at »det er rigtig nok endnu«, og Gud holder vort Mod oppe.

Kærlig Hilsen til hver en af vore mange Venner og Hjælpere, store og smaa. Enhver Hilsen med den himmelske

Post vil naa os og kvæge os. Jeg slutter i Kærlighed med Hilsen i Kolos. 4, 2—4.

Eders lykkelige Udsending:

E. Prip.

Deratje, 21. Juni 1906.

Min kære, faderlige Ven! og gennem Dem alle vore kære, trofaste Venner!

Naade og Fred!

Der er Haab om, at der i Eftermiddag gaar en Mukari til Damascus; om muligt vilde jeg gerne naa med ham at sende eder et Par Ord om Stillingen ved Fronten.

Men forinden maa jeg have Lov til at sige eder, at vi er glade for eder og takker Gud for eder daglig, for eders Kærlighed og eders Forbønner, men tillige, at vi er i virkelig Nød, — jeg mener ikke, at vi mangler dagligt Brød eller er i Fare for Liv og Lemmer, ingen af os har Grund til Frygt eller Klage i den Retning — Gud være lovet! — men jeg mener, at det Arbejde, vi er sendt til, er i Fare, dels ved den sejge, hadske Modstand, skjulte og aabenlyse, som det er Genstand for, dels ved den mørke aandelige Død, der hersker over Sjælene i Skikkelse af den mest forbausende Selvretfærdighed og Syndesikkerhed, parret med Ligegladhed og Sløvhed og Søvsn.

Hvorfor forudskikker jeg denne Bemærkning? — For at I, naar I læser Brevet, ikke blot skal tænke: »Det var interessant« eller »ikke videre interessant« (thi vi trænger til meget mere af eder end det), men, og Gud give, at det maa ske i nogen Maade! — meget snarere tænke eller forstaa:

»Det er mig, Herren kalder paa her, til fornyet Arbejde og Bøn«, at det maa komme til et villigt og glad: Herre! hvad vil du, at jeg skal gøre her?

✓ Lad mig da sige, hvad Herren trænger til: »Til Sjæle«, »til helliggjorte, mod hans Maal rettede Viljer«, til Forbedere, til Medarbejdere paa hans Frelsesplan til den faldne Slægts Frelse osv. Et Menneske kan give af sine Midler til Guds Riges Sag uden at give sig selv, sin Sjæl, sin Fritid, sit Arbejde, sin Bøn, men han kan ikke give sig selv helt uden ogsaa at stille alt, hvad han har, under Jesu Kontrol og Raadighed.

Det er ingen Overdrivelse; thi hvad har vi, der er vort, dvs. som i Aand og Sandhed er vort og ikke kan mistes, uden de usynlige, aandelige, evige Goder? Alt andet er og bliver fremmed Ejendom, for hvis Forvaltning vi er ansvarlige. Det er Sandheden eller en Gren af den; lykkelig den, der har erkendt den og for sit eget Vedkommende sat sit »Ja« under den —. Endelig kan et Menneske ikke i Aand og Sandhed kende Jesus uden at elske ham, og ikke elske ham uden at give sig selv hen til ham; og den, der ikke har gjort dette, har aldrig kendt ham rigtigt; det skal blive vitterligt før eller siden. ✓

Det, vi altsaa trænger til fra eder, er ikke blot eders Gaver og Aarsbidrag (ogsaa dem: Tak for dem i Jesu Navn, og Gud velsigne hver en glad Giver!) men først og sidst til, at I skal betragte Gerningen som eders eget Barn, om hvis Sorger og Glæder, Livsrørelser og Sygdomssymptomer I ikke kan læse eller høre, uden at det sætter eders Hjerte, eders Vilje, eders Følelse i Bevægelse hen imod Tronen. Er det Tilfældet, saa lægger I nemlig — det er jeg ganske vis paa — gennem Forbønnen eders Sjæls

Varme og Kraft i Vægtskaalen paa Sandhedens Side — og saa kan vi ved Guds vældige Kraft vippe hele Kalamun op, ikke i en Haandevending — ak Nej! — men alligevel, i Guds Time, saafremt vi ikke forsager. Vægtskaalene — naar jeg skal tale menneskeligt om det fænomenale — synes at ballancere i Øjeblikket, og mange er de Øjne, som med en vis Uro og Spænding betragter Sagens Forløb for at se, til hvilken Side Vægtstangen vil hælde.

Naar jeg skal tale »guddommeligt«, dvs. se bort fra det synlige og regne med det usynlige, det evige, saa er jeg ikke et Sekund i Tvivl om, at Sandheden skal sejre, og at vi, I og vi, har en stor Gerning her i Kalamun. Men jeg er heller ikke i Tvivl om, at Gud, Høstens Herre, i Øjeblikket tænker sig, at det er os, der har faaet den Velsignelse, den Ære betroet at være hans Redskaber dertil; lad os da takke derfor og glæde os derover og stille os villige dertil af ganske Hjerte; det lønner sig her og hisset. Nødigst af alt maa vi nødsage ham til at »flytte vor Lystestage«.

Det er jo det forunderlige, baade beskæmmende og opløftende, at Gud kun bruger skrøbelige Mennesker til at naa andre Mennesker, og finder han ingen saadanne villige, saa staar Arbejdet stille. Hedder det ikke fra Høstens Herres egen Mund til os: »Beder Høstens Herre, at han sender Arbejdere i sin Høst . . .«? og er det ikke ganske forunderlige Ord? Er han ikke selv Høstens Herre? ved han ikke selv, at der trænges til Arbejdere osv.? ja ved han ikke 1000 Gange bedre end vi, »hvor« og »naar« og til hvilke Arbejdere der trænges? Visselig! visselig! og dog gør han Arbejdets Vækst og Fremgang afhængig af sine troendes Bønner og deres Sjæleindsats deri.

Er det ikke baade forførdeligt, hvad vi har forsømt lige

overfor denne vistnok (Fadervor fraregnet) eneste specielle Bøn, Jesus bad os om at bede, og paa den anden Side: er det ikke velsignet, at Høstens Herre selv har ladet os forstaa, at han længes efter villige Sjæle, grebne Hjerter, for af dem at kunne danne en Hær af Medarbejdere hjemme og ude! (Om det er hjemme eller ude har intet at sige, men en af Delene maa det være, om Kristennavnet da er mere end blot et Navn).

Saa lad os da, mine kære Venner! redeligt og ærligt bekende vor skændige Lunkenhed for ham, der alene kan rejse os op til fornyet »Strækken efter det, som er foran«, og lad os sætte os selv som Indskud, saa mange som i Aand og Sandhed har forstaaet, hvad der, maalt med Evighedens Alen, alene er værd at leve for i vor korte Pilgrimstid.

I Dag er der 100 Lejligheder til at gaa Jesu Ærinde til forvildede stakkels Sjæle; i Morgen skal vi stedes for Kongernes Konge. Skal vi da møde tomhændede og alene for hans Trone. Fordi vi i den korte Prøvetid stod optagen af Jordelivets 1000 Travlheder og Smaating (som i og for sig ikke er Synd, men som stjæler den evige Rigdoms Fylde, vi er kaldte til at leve i, ud af vort Liv)? Eller skal vi komme med flere i Følge, eller dog blot én, som med Glædestaarer kan og vil sige til ham, der sidder paa Tronen: »Denne Broder (eller Søster) var Redskabet i din Haand til min Frelse«. — Der er mange her, som venter paa, mer eller mindre bevidst, at blive tagne under Armen og førte til Livets Kilde. Gud give os Kærlighed og Visdom til at forstaa og kende vor Andel i Tjenesten! —

Mine kære, velsignede Venner!

Saa er vi da komne ind i et nyt Aar med ny Opgaver, ny Kampe, som ogsaa med ny Velsignelser og ny Erfaringer om Guds underlige Trofasthed og Naade. Dejligt, at vi ikke behøver at lade os spaa! dejligt, at vi ikke behøver at gaa i Bekymring og Angst for, hvad Aaret vil bringe! velsignet, at vi, som er Guds kære Børn, — saa underligt det lyder — vi ved, vi har Vished; vi ved, at det skal blive et velsignet og et rigt Aar; vi skal se dybere ind i hans Frelsestanker med os, vi skal komme dybere ind i det, som alene kan mætte en Menneskesjæl og stille dens dybeste Længsler, (de som forgæves søges stillet i Kunst og Videnskab og i Nydelser) — nemlig at kende Guds Frelsestanker med den Verden, vi lever i, og gaa ind under dem som Tjenere for dem.

Vi skal — om vi vil, og hvem vil ikke, naar han med Jesu Øjne ser paa den stakkels, forvildede, besmittede, bedragne og forførte Verden! — vi skal blive Guds Medarbejdere rigere og bedre; vi skal komme længere ind i Guds Fortrolighed; vi skal lære, — stave om og om igen, til vi lærer det —, at vi kun er noget, kun kan noget der, hvor han er den virkende i os og gennem os, og ikke mene, at vi gør noget stort, naar vi giver ham, hvad vi er, og hvad vi har; thi det er ikke andet end Sandheden: »I er ikke eders egne, I er dyrt købte« — hvor dyrt, det ved vi. Derfor er den, som forholder ham noget af det, som er hans, endnu i Løgnen og skal ikke undre sig, om han ikke sporer Fremgang og Vækst i sit Kristenliv; han er og bliver bunden, indtil Sandheden faar frigjort ham.

Med en saadan Gud, der er saa hel og udelt i sit For-

hold overfor os, skal vi, om vi er hele og udelte i vort Forhold til ham, opleve underlige Ting i det Aar, som er begyndt.

Ak! — om dog vi, som kender ham og kan høre hans Guddomsfaderhjerter slaa af en Kærlighed til den faldne Jord med dens bedragne Sjæle, af en Længsel efter at naa de vigende flygtende Synderhjerter med Tilsagnet om sin Tilgivelse, en Længsel, hvis Dybde og Styrke vi kun aner, naar vi betragter, hvad det kostede ham at kunne sige det med Sandhed: »Alle Ting er rede, kommer alle!« — ak! om vi dog i det nye Aar kunde faa gjort det Skridt »ind i Sandheden« helt og fuldt, saa han kunde faa det med os, som han vilde, og bruge os og vort, som han vilde, hjemme eller ude, — hvor skulde da vor egen Rigdom blive uendelig stor derved! Og hvor skulde Guds Rigdoms Fylde naa vidt om, hjemme og ude, til Velsignelse og Frelse for Tusinder.

Jeg føler saadan Trang til at foreslaa eder alle, at vi, som elsker Herrens Gerning — ogsaa den, som har ført os sammen — nu ved Aarsskiftet skal sige Gud, vor Fader, Tak i vor Herre Jesu Navn for den Trofasthed og Naade, hvormed han har ført os i det Aar, som svandt, at han har bevaret os og baaret os saa miskundeligt og aabnet for os ny Døre paa Arbejdsmarken, saa Værket synes at være i Grøde.

Og lad os samtidig i vort Ansigts Blusel bede ham slette ud og glemme alt, hvormed vi har bedrøvet ham, bevidst eller ubevidst, være sig ved Forsømmelser eller Ulydighed, Mageligheder eller Overtrædelser, at der ikke skal være noget imellem os og ham, som kunde hindre ham i at velsigne os, som han gerne vilde det, nu og i det Aar, som kommer.

— Velsignet og lovet være hans store Navn, som gav os et »Fristed til Hvile« under Korset.

Abeih 15. Juli 1909.

I vor store, levende Frelzers Navn!

Mine kære, velsignede Venner derhjemme!

Her sidder jeg i afdøde Missionær Birds Arbejdsstue, venligt overladt mig til fri Afbenyttelse den Tid, jeg er her i Abeih. Det store Middelhav ligger foran mig ved Foden af det dejlige Libanon, der er klædt i sin skønneste Sommerdragt. Jeg har staaet i Vinduet for lidt siden og set taageagtige Skyer komme drivende herop over fra Havet, og jeg har set, hvad jeg aldrig har set saadan før, jeg har set dem opløses lige for mine Øjne og forsvinde, sporløst forsvinde i Løbet af et Par Minutter.

Og jeg, der lige havde bedt ham, den almægtige, om Forladelse, fordi jeg havde bedrøvet ham, og havde faaet, hvad jeg søgte, jeg maatte mindes hans Ord om, at han sletter Overtrædelserne ud »som en Taage«, og mit Hjerte fyldtes yderligere med Lov og Tak, og jeg kunde ikke lade være at tænke paa, at Tusinder og Millioner af Sjæle — og det lige midt i Kristenheden — gaar og bærer paa Byrder, de ikke kan bære, er ved at segne under Vægten af det tungeste, der gives, en tung Sjæl, en Sjæl, der har bedrøvet Gud ved Forsømmelse eller Overtrædelse, ved Ukærlighed eller ved Løgn, uden at kunne hele, hvad der er gaaet i Stykker, fordi der ikke er nogen »Balsam i Gilead« og ingen Læge der, fordi de prøver alle mulige andre Veje end den eneste, Gud har anvist.

Ak! om Gud dog kunde blive troet! Som en Taage vil

han slette ud, han vil hele, han vil plante og bygge; han venter paa os, og her gaar vi og venter paa ham! Han længes 1000 Fold mer efter, at du skal fyldes med Fred og Glæde og Kraft, end du selv gør —, 1000 Fold! du stakkels vildledte bange Sjæl! »Med al din Nød dig i hans Arme kast! han holder fast, han holder fast!«

Tænk om vi alle, der kender noget til hans Kærlighed til Syndere, til hans Længsel efter Sjæle, tænk! om vi alle som én Mand ubetinget og uden Forbehold stillede os til hans Raadighed med alt, hvad vi er og har, gav ham Lov til at befri os fra al Ladhed og Magelighed, Lov til at fylde os med sin hellige Aand, Lov til at velsigne os til Overmaal, saa Velsignelsen kunde strømme til andre gennem os! tænk! hvor der vilde blive Jubel i Himlen! tænk! hvor Tusinder hjemme og ude vilde faa Del i den udsigelige Gave, der ligger og venter paa dem, og de ved det ikke, før det bliver fortalt dem af et Vidne, af en, der lever i det og smager Guds Livsalighed hver Dag. Det er os, Høstens Herre har betroet sin Gerning til; han selv gøre os tro indtil Enden!

Se! alt det kom jeg til at tænke paa ved at sidde og se ud ad Vinduet paa Skyerne, og saa maatte jeg skrive det, jeg ved ikke for hvis Skyld, men vedkommende vil nok selv faa det at vide, og det er jo nok.

1. Marts 1910.

Aah! om I vidste, hvad eders Bønner og Forbønner udretter her paa Stationerne, om jeg kunde vise eder de Himmelspirer, der plantes og vandes i Barnehjerterne, det vilde opflamme eder til større Kærlighed, mere regelmæssig, planmæssig Forbøn. Det vilde skaffe eder Glæder saa usigelig rige og af dem, som ikke kan antastes af noget, og som ikke

kan tages fra eder. Hvor mange gaar ikke sukkende omkring uden Glæde, tomme indvendig uden rigtig at kunne slaa Rod i Riget og skyde og spire og bære Frugt; deres Sjæl skriger derefter, og dog staar de »ledige paa Torvet«, fordi »ingen lejede dem«; de snylter lidt hist og her paa andres Arbejde i Riget, ikke i nogen ond Mening, men virkelig af Trang til at være noget for deres Herre og Frelser, og de ved ikke, at hver eneste Evne i dem kan gøres frugtbar i hans Tjeneste.

De aner ikke, at de rigeste, de største, de varigste Glæder og Velsignelser er deres i samme Øjeblik, de strækker Haand ud efter dem, thi saadan er Gud jo, at alle hans og Rigets Skatte, de allerbedste er for alle uden Undtagelse, uden Hensyn til Fattigdom eller Rigdom, Sygdom eller Sundhed, Svaghed eller Styrke, faa eller mange Evner. Saa meget du kan hente, tage, bære, rumme af Velsignelsens Fylde er dit.

Giv Gud lidt Rum, saa faar du lidt, giv ham meget, saa faar du meget, giv ham alt, og du fyldes til Randen og bliver kun Velsignelse hjemme og ude, i Arbejde, i Hvile, i Sundhed og Sygdom, altid et Vidne, ja, et velsignet Vidne. Gud er nemlig rede til straks at fylde ethvert tomt Rum, der stilles til hans Raadighed. Og det, som kan gøre den fattigste rig, det er Forbøn.

Gaa ind i dit Kammer, fattig og tom, luk din Dør i Laas og sig: »Nu vil jeg tilbringe en halv Time i Indien, i Kina, i Arabien, i Kap York, i Vestindien eller Syrien«, og giv dig saa til at trænge ind paa Gud for dem af hans Børn, der staar som hans Vidner paa det Sted, hold deres Hænder oppe, og endnu mere: deres Frimodighed ved din Forbøn, gyd ny Kraft og Kærlighed fra Kristi Kors ind i det Ord,

de forkynder; saa sandt Gud lever, — den Missionær, der staar der, fattig i sig selv, føler sit Hjerte brænde, faar en glødende Tunge og føler sig som et Redskab i den højstes Haand, og Sjæle overbevises om Synd, og der skydes Brecher i Satans Fæstninger. Eller bed om nyt Lys over det læste Ord for de Hedninger eller lunkne Sjæle, der tager det i Haanden! — træng Fjendens Magt tilbage i Jesu Navn paa ethvert Punkt.

Og naar du saa staar op fra din knælende Bøn og lukker dit Landkort i eller stiller din Globus hen (thi det er en Hjælp til at bede at pege paa Kortet og nævne Navne), saa tør Glædestaaren af dit Øje og tak Gud, fordi han giver Støvet Lov til at dele sine Glæder.

Den Gang jeg sagde, jeg vil Glæden eje,
den flyede mig paa alle mine Veje,
men da jeg sagde, jeg vil Glæden bringe,
den daled til mig ned paa Englevinge.

Kun endnu et lille Ord: Du skal ikke vente, til du føler en brændende Lyst og Trang til Forbøn, thi den Lyst ligger ogsaa og venter paa dig hos ham, uden hvem du intet er og kan. Jeg vil snarere sige: Naar du ikke har Lyst til Løn-kamret, saa trænger du dobbelt til det. Der er intet Steds lovet os, at vi skal være saadan stemte, naar vi gaar ind i vort Løn-kammer, som vi er, naar vi gaar ud af det, efter at have været der i Aand og Sandhed, dvs. med Glans i Øjet og Fred og Glæde i Hjertet og en Frimodighed, der kan tage det op med en Verden af Sorger. — Der staar blot: »Kaster al eders Sorg paa ham, thi han har Omsorg for eder.« Vær lydige mod Ordet, og du har Velsignelsen.

Karmel, Haifa, den 28. Juni 1910.

I vor store Frelseres Navn!

I Dag midt imellem to Mærkedage i Ø. M.s Historie, vor kære Formands 70aarige Fødselsdag og det aarlige store Møde i Odense, naar jeg først til at faa begyndt paa dette Kreds-brev. Vore Tanker og Bønner har været hos og om eder i disse Dage, i disse Anledninger, idet vi ogsaa har sagt Gud Tak for ham og eder alle, og jeg havde nær sagt, jeg vilde ønske, at vi i mange Aar endnu maatte arbejde sammen i Ø. M., men det vil jeg alligevel ikke. Jeg ønsker nemlig slet ikke for mig selv noget langt Liv, jeg ønsker kun (!) et evigt Liv; jeg ønsker og beder om, at jeg den Tid, jeg skal være her, maa være opfyldt af én Længsel, én Kærlighed, at al min Kraft og al min Tid maa være og forblive viede til den Sag, Jesus døde for, saa mit Ønske for vor kære Formand og eder alle derhjemme og os herude bliver dette: at vi alle, om vi skal være her kort eller længe, om vort Arbejde falder hjemme eller ude, maa være noget helt for ham, som gav sig helt for os, og hvem det er saa stor en Velsignelse at tjene.

Deratije, 22. Februar 1912.

Og siger I: »Ak Ja! naar Hjertet er varmt, er det ingen Sag at bede, da gaar Livet som en Leg, men det er netop det med »det varme Hjerte«; det er ofte saa smaat med Varme« — saa siger jeg — og det er ikke om helt fremmede Sager, jeg taler — Gud ske Lov for sin aldrig svigtende Naade! Ønsker vi Hjertevarme, saa ønsker han os det 1000 Gange mer og er rede til naar som helst at give os alt det,

vi ønsker og beder om, ja mer endda. — Blot et Skridt — en Bekendelse og et opladt Hjerte! — og du føler Golfstrømmen af Livets Flod strømme gennem dig, »Kræfternes Elv« sætter dig straks i Bevægelse, og du har den velsignede Glæde at vide dig i Guds Plan, Guds Vilje med dig, dèr hvor al Fred, al Glæde, al Vækst ligger og venter Skridt for Skridt langs ad Vejen.

Bedrøv ikke din bedste Ven med at sidde og sukke og vente paa, at den eller den gode Ven, som plejer ved sin blotte Nærværelse at hjælpe dig over »døde Punkter«, skal komme og tale med dig (han vil sandsynligvis ikke komme), men vær dig til at have nok i den bedste, og han skal aldrig svigte din Tillid. Han er altid hos dig, aldrig et Sekund har han forladt dig, Nat og Dag er han ved din Side (det har han sagt) og venter paa din fremstrakte Haand. Han vil fylde den, vær vis paa det, og du glæder hans Hjerte. Tag dit Hjertes udgaaende Glød og læg den i Lønkamret tæt hen til hans, der altid er i Glød, og du skal se, hvor du »føler med andres Nød« og lærer at bede.

En bedende Menighed hjemme, aabne (ikke tilstoppede) Kanaler paa Missionsmarken! og det vidunderlige vil ske, at endog det asiatiske Tyrki med den blege Halvmaane over det dødeste af alt dødt skal vindes for vor Herre og Frelser Jesus Kristus. Vi har Frimodighed. Har I ogsaa? ellers se paa hans usvigelige Forjættelser, og lad os Haand i Haand, Skulder ved Skulder, prøve at sprænge Dørene. Faar vi det ikke at se, visselig! de, som kommer efter os, skal opleve det.

Deratije, den 17. April 1912.

I vor store, levende Frelseres Navn!

Kære, velsignede Venner!

Tiden er igen fløjet fra mig — men hvor dejligt, naar man kan sige med Salmedigteren: »Gud ske Lov for Dag, der gaar, og for den, der kommer, derved faar vi Jubelaar, evig evig Sommer«!! — hvor velsignet, naar Længslen efter det store, som forestaar (og maaske meget nærmere, end de fleste af os aner) faar Lov at lægge Rosenskær over Dagens Byrder og give Frimodighed til at holde ud endnu »den liden Stund«, inden vi skal se ham, som han er, ham, der er blevet vort Livs Indhold og Glæde!

Naar mit Hjerte tænker derpaa, og det gør det ofte, saa bruser det af Glæde, men naar det saa tænker paa, hvad det vil komme til at betyde for Tusinder og atter Tusinder af Mennesker, der lever hen, som om Han aldrig havde levet, som om Han aldrig med Suk og Taarer havde bedt dem »vaage og bede«, at »Dagen« ikke skal komme over dem som en Tyv om Natten, saa gyser jeg — og »trænger i Favnen ham tættere ind« og beder om større Troskab til at bruge den kostbare Tid og til at bruge det Talent, der er mig betroet, at jeg dog ikke ved Forsømmelse og Lunkenhed skal blive Skyld i, at nogen »blev tilbage«.

Tiderne er jo onde og urolige. Overalt i Verden gærer og syder det i Folkehavet; »Elementerne« kan snart fænge. Tønderet er allerede lagt paa Balkanhalvøen. Maaske staar det i lys Lue, før dette kommer i Trykken. Der er da Udsigt til, at »Verdensbranden« er for Døren, den, der skal komme efter Skriftens klare Udsagn. Men før den kommer, vil det store ske, som alle Herrens Venner med hele deres Sjæl læn-

ges efter, da vil endelig 1. Thess. 4,15-5,6 gaa i Opfyldelse. Der staar: »Thi dette siger vi eder med et Ord af Herren, at vi, som lever, som bliver tilbage, indtil Herren kommer, skal ingenlunde komme forud for de hensovede, thi Herren selv skal komme ned fra Himlen med et bydende Raab, med Overengels Røst og med Guds Basun, og de døde i Kristus skal opstaa først; derefter skal vi, som lever, som bliver tilbage, sammen med dem rykkes i Skyer op i Luften for at mødes med Herren, og saa skal vi altid være med Herren. Trøst da hverandre med disse Ord. Men om Tiderne og Stunderne, Brødre! trænger I ikke til, at nogen skriver til eder; I ved jo selv grant, at Herrens Dag kommer som en Tyv om Natten. Naar de siger Fred og ingen Fare! da kommer en brat Undergang over dem, ligesom Véer over den frugtsommelige, og de skal ingenlunde undfly. Men I, Brødre, er ikke i Mørket, saa Dagen skulde komme over eder som en Tyv« osv. osv. (dvs. I ved derom, I bedømmer jo Tidens Tegn og er beredte, rejsefærdige med Stav i Haand).

Der er dem iblandt eder, der (ligesom jeg til at begynde med) vil udbryde: »Men hvor ved du, at det er før Verdensbranden? Sig os det, om du ved det«. Og jeg kunde have meget at svare derpaa, men vil nævne det for mig vigtigste Sted — af vor Herres Jesu egen Mund:

»Og ligesom det gik i Noahs Dage, saa skal det gaa i Menneskesønnens Dage: de aad og drak, tog til ægte og gaves til ægte, lige til den Dag, da Noah gik ind i Arken; saa kom Vandfloden og ødelagde dem allesammen. Paa samme Vis — ligesom det gik i Loths Dage: de aad og drak, de købte og solgte; de plantede og byggede; men den Dag, da Loth gik ud af Sodoma, da lod Gud Ild og Svovl regne

ned fra Himlen og ødelagde dem alle — saaledes skal det ogsaa gaa paa den Dag, da Menneskesønnen aabenbares. — Jeg siger eder: I den Nat skal der være to i en Seng, den ene skal tages med, den anden skal lades tilbage. To Kvinder skal male paa samme Kværn, den ene skal tages med, den anden skal lades tilbage. Der skal være to ude paa Marken, den ene skal tages med, den anden skal lades tilbage.«

Havde Jesus talt disse Ord ca. 50 Aar senere, end han gjorde, vilde han (eller kunde han) have tilføjet endnu: »Paa samme Vis — ligesom det gik for 10 Aar siden i Jerusalems Ødelæggelses Dage: den Dag, da mine Disciple forlod Staden og drog til Pella, hvor jeg havde beredt dem et Sted, omringede Fjenderne Staden og ødelagde dem alle — saaledes skal det gaa paa den Dag, da Menneskesønnen aabenbares.«

Lad mig for Klarheds Skyld understrege et Par Punkter.

- 1) Det Billede, Jesus giver os af Tiden før sin Aabenbarrelse og Bortrykkelsen af de hellige (den ene skal tages, den anden skal lades tilbage), er ikke Billedet af en Verdensbrand.
- 2) Branden bryder løs lige efter Bortrykkelsen, efter at Guds Børn er bragt i Sikkerhed.
- 3) Ingen troede paa den virkelige Fare (beredte sig derfor heller ikke til at møde den paa eneste rigtige Maade) uden netop de faa, som frelstes.
- 4) Disse advarede de andre, men blev leet ud og bespottede.

Jeg ved, at dette hos mange vil give Anledning til 100 Spørgsmaal (— saadan gik det mig i sin Tid, da Gud gav mig Del i det lyksalige Haab). — Dog kan jeg ikke her be-

gynde at svare paa Spørgsmaal og Indvendinger, jeg ikke kender, da det vil føre alt for vidt. Emnet er saa stort og saa vigtigt, at der kan skrives Bøger derom. Lad mig kun til Slut bemærke, at jeg for mit personlige Vedkommende har det visse Haab at opleve den Dag — den er vist ikke ret fjærn. — Vaager derfor og gør Lamperne redel! Anskriget har lydt og lyder midt i Kirkens Nat. De kloge vil være blandt de »salige Tjenere, hvem Herren finder at gøre saaledes.«

Se! hele denne Begyndelse var aldeles ikke planlagt, men jeg blev ledet ind i det ved at citere de Salmelinier i Begyndelsen af Brevet — men! da jeg havde bedt Herren lede mig i, hvad jeg skrev, tør jeg tro, at det har Ærinde til en eller anden Sjæl hjemme i Danmark.

TALE VED AARSMØDET I AARHUS 1913

»Komme dit Rige«.

Denne Bøn lader os ikke uvirksomme. Vi kan ikke blive ved at bede den Dag efter Dag og saa lade de Tusinder derude, for hvem Guds Rige er bestemt, blive i Mørket uden at komme dem til Hjælp. Naar den Bøn virkelig kommer til at leve i os, maa vi lægge os selv paa Altret, sige: »Herre, brug mig!« Saadan bad Jesus selv. Gud var ikke i Tvivl om, hvad han mente med sin Bøn. Men vi — aah! hvor er vi snævre — ogsaa i vor Bøn! Vi trænger til, at Gud skal opdrage os.

Saaledes skete det i sin Tid med Samuels Moder, Hannah. Hun var barnløs, hvilket var en Skam for hende i Menneskers Øjne. Derfor bad hun daglig til Gud om, at hun maatte faa en Søn. Det var for sig selv, hun begærede det, sit eget,

hun vilde. Men Gud havde tiltænkt hende noget langt større end det, hun bad om — nemlig en Søn, der kunde genoprette ikke blot hendes, men Guds Ære i Israel. Derfor tav Gud i Begyndelsen til hendes Bøn. Men derigennem lykkedes det ham omsider at aabne hendes Hjerter for det, han vilde, saa hun bad om en Søn — ikke for at beholde ham som sin egen, men for at skænke ham til Guds Riges Tjeneste.

Det var i Virkeligheden Bønnen: »Komme dit Rige!«, hun skulde opdrages til at bede. Senere gav Gud hende 3 Sønner og 2 Døtre; saa det var ikke, fordi Gud ikke for længe siden kunde have givet hende, hvad hun bad om. — Ja, er det ikke saaledes, at vore Bønner for største Delen gælder vort snævre timelige Behov? Og dog har Jesus sagt: »Søger først Guds Rige og hans Retfærdighed, saa skal alt det øvrige gives i Tilgift.« Derfor er det, Gud saa ofte tier overfor os; han vil give os mere, end vi beder om. Det er Hannahs Historie om igen. — Ja, han vil, vi skal leve Fadervor — lægge os selv paa Altret.

Østerlands-Missionen er skikket til at faa os til at se ud over vore 4 Vægge.

Muhammedanerverdenen er i vore Dage Genstand for den største Interesse hos alle; hvor meget mere maa den da ikke være det for os, saasandt vi er begyndt at tænke Guds Tanker. I de sidste Aar er der ogsaa bleven bedt meget blandt kristne for Muhammedaner-Missionen. Og Gud har allerede svaret ved de uhyre politiske Omvæltninger, der har fundet Sted, og hvor Sværdet er slaaet Muhammedanerne ud af Haanden. . . .

Ja, Gud vil lede os til at leve Fadervor. Der er ikke noget saa velsignet til som at være, hvor Gud vil have os. Hvis vi selv føler, vi savner Udholdenhed og Tro til at bede, men

længes efter at faa det, skal vi ikke tabe Modet; thi han, der har vakt Længslen, vil ogsaa opfylde den. Ja, han har langt mere til os, end vi ønsker. Virkeligheden er langt større end Forventningen. Gud har alt til os, kan ikke give os mere, end der allerede ligger i vor Daab, i det Barneforhold, han der har skænket os. Han velsigne os til at udnytte dette Barneforhold — lære os som Børn at gaa ind i og leve i Fadervors Tankekreds! Der er Tusinder derude, der venter paa, at Guds Menighed skal gaa dybere ind i og leve i den Bøn: »Komme dit Rige!«

Nytaaer 1914.

Et velsignet Aar i vor store Herres og Frelseres Navn!

Ja! hvad vil det sige? Det vil sige, at vi ønsker alle vore Venner — og om vi har Fjender, saa dem med, — at de i det ny Aar 1914 maa gøre Erfaringer om, at de er elskede paa allerhøjeste Sted. At de er det, er givet, da Gud ikke kan fornægte sig selv, saa det er ikke det, Ønsket gaar ud paa, derimod paa, at de maa gøre Erfaringer derom. Disse gøres kun i Samfundet med ham, i hvem alle Guds Forjættelser er »Ja« og »Amen«! Jeg vil altsaa sige eder alle, at med den Gud, vi Kristne har, ligger det i hvert Menneskes Haand, hvordan Aaret skal blive; naturligvis ikke i Enkelt-heder, men dog aldeles bestemt, om det skal blive velsignet eller ej, lykkeligt eller ej.

Det var ikke blot tomme Ord og Kling Klang, da vi for kort Tid siden sang ud over Landet:

Forvunden er nu al vor Nød —
al! vor! Nød!
os er i Dag en Frelser fød'.
Oh! Gud ske Lov!
Oh! Gud ske Lov!

thi er det ikke netop det, vi lykkelige Kristne tror, at vi har den stærkeste med os; der findes ikke den Nød, han ikke magter; der gives ikke den Fjende, som ikke allerede er overvunden. Nu er det derfor det, det kommer an paa, at vi — ogsaa for Menneskers Øjne — lever i Overensstemmelse med denne faste Overbevisning (thi vor Tro er jo en »fast Overbevisning«, er den ikke?), og denne gaar jo ud paa, at Guds Kærlighed til os er saa stor, at han altid paa alle Maader og »fuldelig giver os alt, hvad vi behøver« — det vil sige giver os de allerbedste Betingelser for at leve det Liv, løbe den Bane, der ligger for os, saadan at han æres, vi selv vokser, og andre velsignes derved. Stop lidt her!

Tror du det?

Hvis du nemlig er saaledes beskaffen, at du altid ser Lykken i en Ændring af de ydre Forhold, hvorunder du lever, saa bliver du aldrig lykkelig, uden der sker en Grundforandring — ikke af Forholdene, men — af dit Hjerte; thi da bor du i et Land, hvor Herrens Velsignelse aldrig naar hen. Du vil nemlig altid være klogere end han, han som har sagt, at alle dine Hovedhaar er talte, og ikke et af dem skal gaa tabt, klogere end han, der, fordi han ikke sparede sin enbaarne Søn, men gav ham hen i Døden for dig, ogsaa vil skænke dig alle Ting med ham.

Efter din Betragtningmaade vil du nemlig altid komme til at bedømme Guds Kærlighed efter dine ydre Forhold, som Hedningerne gør. Jeg mindes, hvorledes vor syriske Pige, smittet af hedensk Tankegang, engang i Deratije gjorde sig til Talsmand for saadant. Det var i vor Regntid derovre; vi skulde have Vask om Tirsdagen, og de to foregaaende Dage havde det regnet. Vaskedagen oprandt med det mest straalende Solskin. Hun udbrød saa jublende: »Nu

kan man da se, at Gud elsker jer.« Jeg sagde: Ja! men hans Kærlighed vilde ikke være i ringeste Grad mindre, om det havde været øsende Regnvejr. Naah! hun mente dog, at han elskede os mere, nu da det var Solskin!

Hvis jeg saaledes selv stiller visse Betingelser op, som skal opfyldes, før jeg kan føle mig lykkelig, f. Eks. Solskin paa Høst- og Vaskedage, Regnvejr efter Saaning, Frihed for Sygdom o. s. v., saa er der jo al Udsigt til, at jeg vil faa mange Skuffelser og vil komme til at synes, at det var et daarligt Aar; men saa er det ogsaa min egen Skyld, saa er det, fordi jeg ikke lukker mine Øjne op; thi den Kærlighed, der kan fylde mit Hjerte med overstrømmende Glæde og mine Læber med Lovsang, den er der, naar Gud lægger Haanden paa mit kæreste, min »Isak«, ligesaavist som den er der, naar han giver mig ham tilbage igen. Først da lever jeg, naar jeg ser den, eller naar jeg er »fast overbevist om dens Nærværelse der, hvor jeg slet ikke kan faa Øje paa den; det giver Lov- og Takkesang, thi det er det evige Liv, at de kende dig, den eneste sande Gud, og ham, du udsendte, Jesus Kristus, kender dig i alle dine Førelser, — kender din ømme forstaaende Kærlighed ogsaa i deres Livs tungeste Tilskikkelser!

Ikke sandt? Det Menneske, som har lært at glæde sig over Gud og Guds Vilje, han har en evig Kilde til Glæde Dag for Dag i alt det, der møder ham; han tør slet ikke mere vælge sin Vej; thi han har erfaret, at hver Gang, han selv valgte, valgte han forkert. Han fryder sig over, at Gud har lovet at vælge for ham; han takker paa Forhaand, ogsaa paa Aarets første Morgen, fordi han véd, at det skal blive et velsignet og rigt Aar; han ser sig ikke ængstelig om, han lader sig ikke spaa, ja han ønsker knap noget ud over det.

at Gud maa faa Lov til at raade fuldstændig for ham og alt hans, lykkelige Menneske! Han har en urokkelig Tillid til, at

Lykkens lunefulde Spil
leger ej med Sjæle.
Alting føjes, som Gud vil,
her er trygt at dvæle.

Saa lad os takke for det gamle Aar for al Guds Trofasthed, mod os paa Missionsmarken og herhjemme! Lad os takke paa Tærsklen af det ny, fordi han, vor Fader, selv staar til Rors, fordi vi ved, at Aaret for alle hans skal blive velsignet, rigere og bedre end det foregaaende!

»Den, som ofrer Taksigelse, ærer mig, og det er den Vej, paa hvilken jeg vil lade ham skue Guds Frelse«, siger Guds Aand i Livets Bog. Og hvor kan vi forstaa, at det glæder og ærer Gud, naar et Menneske tør tro ham og takke ham uden at kunne se med disse kortsynede Øjne. »Herren troner paa sit Folks Lovsange« — men hvor er den Trone mange Gang spinkel og skrøbelig! Lad os med fulde Hjerters Lov- og Takkesange bygge Gud en herlig Trone i 1914, at vi derigennem maa give ham frie Hænder til at velsigne os i Arbejdet hjemme og ude, som hans usigelig varme Hjerte tilsiger ham det!

Et velsignet Aar i vor store Herres og Frelsers Navn!

Lem Præstegaard, 23/1 1914.

Eders lykkelige Udsending

E. Prip.

VED AARSMØDET I ODENSE 1914

Johs. Ev. 12,20-28.

Herrens Menighed staar overfor Spørgsmaalet: den Muhammedanske Verden! Denne staar som den store Hovedfæstning, og skal den erobres, maa det frivillige Mandskab byde sig til. De store Krigsbegivenheder har haft kendelige Virkninger. Efter Tyrkiets Nederlag staar de Kristne paa en Maade lavere i Muhammedanernes Øjne end før; men paa den anden Side er der en stærkere Hørelyst. I Afrika trænger Islam frem, særlig i Sudan; det gælder her om, hvem der kommer først, de Kristne eller Muhammedanerne. Man møder der hos mange den Opfattelse, at Europa er bange for Islam, og Muhammedanerne og de sorte Stammer er fælles om Hadet til de hvide. Mærkelige Fejlgreb hos de europæiske Magter, der i Kolonisationsarbejde begunstiger Muhammedanerne, i Indien, Ægypten, Tripolis o. s. v., fremkalder denne Tro hos de farvede Racer, at Europa er bange.

Men Krigsulykkerne har virkelig vakt en Selvkritik hos mange, foruden at Hadet er vokset. Der er alvorlige Mænd iblandt dem, der er bøjede under Nederlaget, og som ser, at skal Riget bygges op indefra, maa de lukke op for Europa for at faa Hjælp derfra; dette spores paa forskellig Maade. Haremerne lukkes op for Paavirkning, Fredagsprædikener med kristeligt Indhold spredes ud over Tyrkiet, og de læses, ligesaa gaar det i Ægypten, hvor man spørger efter, hvad Kristendommen har at sige.

Derfor er det sandt, hvad de kristne Missionærer i Ægypten telegraferede til Studenterne i Halle: Timen er kommen, til at Menneskesønnen skal herliggøres!

Baade blandt Hedninger og Muhammedanere er der noget af dette, at de er gaaede trætte: de ønsker at se Jesus!

Det gælder saa for os om at være Kanaler, hvorigennem Gud kan lede Naadens Strømme ud iblandt dem; vi maa faa Sans for, hvad Gud vil, saa at han kan bruge os til at vinde dem; vi maa glemme os selv og vort eget over det store.

Saaledes saa vor Herre Jesus ud over Jordan, idet han sammenligner sig selv og sit Ord med det lille Hvedekorn. Dette har Spirekraft og kan være Føde; men i begge Tilfælde maa det dø, give sit Liv hen, ellers dur det ikke til noget. Hver af os er som et Hvedekorn, som han har forløst, for at vi skal give os hen, om vi kunde blive til Næring eller Udsæd; baade herhjemme og derude er der nok, der trænger til os; Herren vil have os i sin Haand for at bruge os paa den ene eller den anden Maade; thi Timen er kommen, da han skal herliggøres!

Derover lyder Forjættelsen om at bære Frugt, den trænger vi til at høre og tro; han selv er ved Faderens højre Haand og bruger dèr sin Magt og vil bruge dem, der vil være hans Kanaler, for at alt det, han ejer, kan ledes ud over Verden; en saadan Tjener giver Gudfader sin Ære, noget højere kan ingen opnaa. Derfor skal vi bede: Fader, herliggør dit Navn ogsaa i mig, for at jeg kan herliggøre dig! —

København, den 25. August 1914.

I vor store Herres Navn!

Kongernes Konge! ene du kan
skærme vort elskede Fædreland.

Kæreste Venner!

Hvis man i denne Tid kunde have set paa Verdens travle Myretue ovenfra med et alvidende Øje og navnlig have betragtet de mange hundrede Tusinder af rejsende Jorden over, mon man da ikke havde set, at de 999 af 1000 var centrumsøgende, paa Vej hjem til de kære, til Fa'r og Mo'r, til Hustru, til Mand og Børn; Trangen til at staa sammen, være sammen, naar »Dagene er onde«, er næsten altbesejrende og vokser i stigende potenseret Grad med Rædslerne, der daglig truer i Horisonten og hvert Øjeblik kan bryde ind over alt det, Gud har givet os at elske. Alt sættes til Side, og man skyer intet Savn, ingen Anstrængelse og Møje, naar blot man kan øjne Mulighed for at naa den hjemlige Arne, hvor de kære venter med Uro og Angst.

Men nu det at have to Hjem, gør det ikke Sagen lettere, naar man er i det ene? Jeg tænker paa Missionærerne, der har deres Hjem, deres egentlige, langt borte i det fremmede og desforuden deres Fædreland med Barndomshjemmet og alle Minderne. De er jo hjemme, naar de er derude; har de det da ikke lettere? Man kunde lige saa godt spørge, om det kunde skade et Frugttræ i dets Ydeevne, om det mistede sin Rod eller det meste af den; thi selv om mange Missionærer er halvvejs Gæster og fremmede i deres Fædreland, saa har de deres Rod i Hjemmemenigheden og dens skjulte Liv med Gud; Kanalsystemet, der skulde overrisle Markerne derude, har Hovedstationen dør og intet andet Sted.

Og ikke alene det. Gud har skabt os som danske, og det er og bliver vi, saa længe Hjertet slaar i vort Bryst. Derfor, naar Danmark er i Fare, saa gaar ogsaa Missionærernes Tanker, Længsler og Bønner tilbage til det elskede Fædreland og alle de kære. Jeg mindes, hvorledes jeg selv nu, da Krigen med saa rivende Fart brød ud, sad højt oppe i Sverrig; da det blev mig klart, at nu var det virkelig Alvor, kunde jeg ikke holde ud at være i det fremmede Land; ikke kunde jeg sove om Natten og ikke finde Ro om Dagen; mine Tanker kredsede tidlig og silde om Danmark og dets Skæbne. Sparsomme og heller ikke helt ny Efterretninger, og næsten intet om København og dets Skæbne — og tænk! om en fremmed Nations Flag skulde vaje over Byen, naar jeg kom hjem! . . .

Kun nogle ganske faa Dage holdt jeg det ud, saa pakkede jeg min Kuffert paa en Timestid og gav mig paa Rejse, for at naa hjem, hjem, hjem, syg og flænget i mit Hjerte. Først, da jeg efter et Par Dages og Nætters Rejse ved Midnat stod paa Malmøfærgens Dæk og af Kaptajnens egen Mund havde hørt, at København laa, hvor den plejede, da fyldtes mit Hjerte med Lov og Tak, og med Glædestaarer gik jeg og takkede Gud for den dejlige Nattetime, idet jeg bekendte mine og mit Folks Synder og Forsømmelser og bad den almægtige i sin uendelige Langmodighed spare vort Folk og Fædreland og give det endnu en Besøgelsestid til Frelse.

Se! kære Venner! det er de samme bange Anelser, Frygt, Længsler og Forhaabninger, der fylder alle vore kære paa Missionsmarken. Forbindelsen med dem er afbrudt, vi har intet hørt fra dem, siden Krigen brød ud; det sidste var skrevet en god Uges Tid, før nogen anede, at det vilde blive

til Krig; og der er ikke megen Udsigt til, at vi foreløbig vil faa noget at høre.

Deres Tanker og Længsler er centrumsøgende, og jeg ved, hvad de lider ved ikke at vide noget sikkert og ved kun at faa Efterretningerne saa sparsomt og gamle. Prof. Nyholm¹ sendte ved Krigens Begyndelse to Breve af, et til Deratije og et til Nebk; det sidste blev sendt tilbage fra Breslau, da det ikke kunde gaa videre paa Grund af Krigen; det første vides der intet om; der er jo Mulighed for, at det naar frem. Der er ogsaa sendt nogle Penge midt i forrige Maaned, som vi haaber, de har modtaget, før Krigen standsede alt; har de faaet dem og et Telegram om at spare (d. v. s. at stoppe saa vidt muligt med alt Byggeri), saa kan de foreløbig ikke komme til at lide Nød rent timeligt, selv om Pri-serne paa alt dernede nok vil gaa meget i Vejret. Men hvem ved, hvor længe det hele varer? og hvornaar man kan sende Penge igen?

Hvem ved i det hele, hvad Gud Herren har for? Er dette Begyndelsen til Enden? Skal det udvikle sig til at blive den Fristelsens Stund, der skal komme over hele Jorderige? Hvor nemt kan det ikke blive det? Kun den almægtige ved det. Vi ved kun én Ting med Hensyn til alt dette, og det er, at Herrens Haand er i det, Han har forudsagt det; og! — hvor har han i sin Langmodighed biet længe paa Folkene, paa det danske Folk ogsaa! — døde Øren har han fundet; derfor har han nu taget til at tale med Kanonernes Torden for at raabe Folk op, og de taler et Sprog, saa »Folkene ængstes i Fortvivlelse over de Ting, som skulle ske«, thi de skal ske; det skal komme; Herrens Venner har vidst det hele Tiden; de har regnet hans Tøven for Langmodighed, fordi han ikke

¹ Østerlandsmissionens daværende Formand.

vil, at nogen skal fortabes, men alle skal komme med — hvis de vil. Men er det da nu det, der er ved at komme? det, som nogle forventer snart, som andre mener, er langt borte, og som de allerfleste med medlidende Spot trækker paa Skuldrene ad? Er det det?

Ja, det er der ingen, der ved. Vi har kun Herrens Ord for, at vi, netop fordi ingen ved det, skal vaage og bede, idet han dog tilføjer, at naar disse Ting begynder at ske, skal vi rette os op og løfte vore Hoveder, fordi vor Forløsning stunder til; — kun ved at gøre dette, ved at se opad og forvente ham selv, finder Sjælen sit Hvilepunkt, sit egentlige Centrum. Det er det, som de altid — og ikke blot under Trængsler og Farer — centrumsøgende gør, Herrens Venner løfter ogsaa i saadanne Tider deres Hoveder, staar paa deres Varde og spejder ud, dog ikke paa den Maade, at de glemmer deres Mission.

Nu er det Saatid. Endnu er det Dag. Arbejder mens det er Dag, før Natten kommer, da ingen kan arbejde! Gud har Brug for alle sine nu. Lad os derfor have Lænderne omgjordede og Lamperne brændende! Lad os i dybeste Forstand være centrumsøgende, for os selv, at vor Sjæl selv under det uafladelige Tryk, der hviler paa den, kan tysses og stilles og kende og finde sin Plads i Riget og være tro indtil Enden, at vi kan faa Livsens Krone; for vore kære herhjemme, for vor Konge, vort Folk og Fædreland, at det maa kende sin Besøgelsestid nu i den 11te Time, om Gud dog i sin Naade vilde afvende Ulykken fra os; for de Tusinder derude midt i Rædslerne, midt i de ubeskrivelige Lidelser, at det onde, Trængslerne og Smærterne, Angsten og Nøden maa drage 1000'er til Frelse; for dem paa Missionsmarkerne fra Danmark og alle de andre; ganske særlig for

dem, Herren har lagt paa vore Hjerter, de kære i Syrien, at han vil holde sin stærke Haand over dem og forvise dem om, at de hverken er glemt med Bønner eller Gaver, — hvis han kan det med Sandhed, hvad os angaar —. Ja! lad os ganske særlig mindes dem, der lider tidobbelt ved at være afskaarne fra al synlig Forbindelse med os her i Fædrelandet! lad den usynlige Forbindelse blive brugt; den kan ingen Mine sprænge, ejheller kan noget Krigsskib overhugge dens Kabel; Gud selv borger for den. Gud gøre os da tro i det, han har lagt paa os, endnu »den liden Stund«, at han maa finde os rede midt i Arbejdet, naar han kommer!

Foreløbig vides der intet om vor Udrejse. Saa snart noget vides, vil Kredsene faa Meddelelse.

Jeg slutter med kærlig Hilsen i Jesu Navn.

Saa værer da som de, der forventer deres Herre! han er nær! Lad os berede os til at møde vor Gud!

I Kærlighed

E. Prip.

I Februar 1915 maatte alle Missionærerne paa Grund af Krigsforholdene forlade Syrien og tage Ophold i Danmark, hvor Pastor Prips allerede var paa Ferie. Først i 1919 aabnedes Vejen til Syrien igen.

AF ET NYTAARSBREV FRA 1915

— — — — Maatte det blot mer og mer gaa op for Mennesker herhjemme, at det er Med-arbejdere, Herren søger, at det til at begynde med vel er godt, at man læser Bladet eller hører det oplæse, men at det ikke er nok. Det,

der endnu mangler, det, som Herren — ikke alene for Staklernes Skyld derude, men ogsaa for Menneskers egen Skyld herhjemme — i første Linie søger, kan man ikke narre ham for ved at lægge en Krone eller to eller fem i Missionsbøssen, — man narrer kun sig selv dermed. — Det er nemlig os selv, Herren har Brug for, (der er ingen, han ikke har Brug for); og han kan ikke få det Arbejde gjort, som han levede, led og døde for, uden gennem levende Menneskesjæle. Guld og Sølv, hvor vigtigt det end er, hvor et Arbejde i Guds Rige skal begyndes og holdes i Gang eller udvides, kan aldrig paavirke en Sjæl i Retning af Guds Rige.

Mennesker er aandelige Væsener og kan ikke paavirkes uden gennem aandelige Kræfter. Disse aandelige Kræfter sidder Gud inde med; han har nok til en hel falden Jords Frelse, men kan ikke komme til at bringe dem i Anvendelse, kan ikke komme i Berøring med disse Millioner af Aandsvæsener, forblindede, forkomne og besmittede, som de er, af Syndens og Dødens Kræfter, uden gennem levende Menneskesjæle, han kan bruge som Kanaler.

Derfor, siger jeg, er det hverken nok at høre Bladet læse op eller selv abonnere paa det og læse det, (det kan højst være en Begyndelse), end ikke nok at give et Aarsbidrag i Penge, hvor vigtigt dette end kan være, thi alt dette kan man give uden at være Guds Medarbejder. Han beder om dig selv; han trænger til dig selv; han stoppes op, forsinkes i sin velsignede Gerning, hvis han ikke faar dig selv, faar Lov til at bruge dig selv som Kanal for sine aandelige Velsignelser, Ordet og Forbønnen.

For hver Sjæl, der saaledes giver sig selv, udvides Guds »Operationsbasis«, og den kan ikke udvides paa anden

Maade. Men med denne Selvhengivelse følger, ligesaa sikkert som Selvhengivelsen er ægte, alt det andet, Penge, Tid, Arbejdskraft; det indvies nemlig til Gud sammen med Sjælen, og saa først lever man, naar der — én bevidst — ikke er noget, man ikke har givet ham.

Ogsaa for Østerlandsmissionen søger Gud saadanne Arbejdere, og til saadanne er det, vi trænger, naar vi staar overfor den for os — men ikke for Gud, om han faar Lov til at udse sig sit Værktøj — uindtagelige Fæstning, som hedder Muhammedanismen, ikke mindst da det Udenværk, der ligger i det asiatiske Tyrki.

Der skulde de levende Vandstrømme ledes over gennem de mange Lønkammerkanaler; og det sker gennem Forbøn: for Missionærerne, der forkynder Ordet, for Lægerne, for Sygeplejerskerne, for Lærere og Lærerinder, for Menigheder, for de enkelte, der hører eller læser Ordet, for Muhammedanerne, at de maa lade Ordet, det guddomsmægtige, naa ind til Hjerterne og overbevise om Synd, Retfærdighed og Dom. Og læg Mærke til dette: hvor der bedes i Lønkammerne herhjemme, der svarer Gud dernede, da det netop er ham, der har lagt Bønnen ind i dit Hjerte (om du har udleveret det), fordi han vilde bruge dit Medarbejde til at virke noget derude, som han ellers ikke kunde faa gjort. Saadan har den almægtige bundet sig, at hans Arbejde gaar i Staa, hvis han ikke finder menneskelige Medarbejdere; derfor hans usigelige Længsel efter og Glæde over hver Sjæl, der vil gaa i hans Tjeneste og vie sig til ham med alt uden at holde noget tilbage; derfor vort uhyre Ansvar, om vi prøver paa at købe os fri for det, Gud begærer paa den ene eller anden Maade. — Aand paavirker Aand, og Aand kan ikke paavirkes uden ved Aand.

Paa Missionsmarken sker der altsaa saa meget, som der sker i Lønkamrene herhjemme. I Naturens Verden er det en ubrødelig Lov, at intet bliver til intet —; der er ikke noget, som sporløst forsvinder og bliver til intet —; og den samme Lov gælder i Aandens Verden ogsaa. En Bøn, som er noget, forsvinder aldrig sporløst; den sætter en aandelig Kraft i Bevægelse, og den »formaar meget, naar den er alvorlig« (Jak. 5); den udretter noget paa fuldstændig uopklaret Vis, noget, som ikke vilde være bleven udrettet, hvis der ikke var bleven bedt.

Derfor har man i et Andelsforetagende, som Mission jorcer, egentlig kun Ret til at spørge: »Sker der noget?«, hvis man selv har sat noget ind i Foretagendet; og der sker da netop saa meget, som der bliver sat ind af aandelig Kraft, saa meget, som Gud selv faar Lov til at »sætte ind« gennem sine levende Kanaler.

Det gælder saa om ikke at blive træt, ikke at tabe Modet; thi da det er Aandsvæsener, vi har med at gøre, og Aand er usynlig, er det ikke givet, at vi straks faar at se Virkningen af Bønnen. Det sandsynligste er oven i Købet, at vi intet faar at se foreløbig. Men det skal ikke forvirre os. Vi har Guds Ord for, at hvert Hug rammer; hug væk ved Roden, og en skønne Dag falder Træet, og du, som var med i Tro, thi det er et Trosarbejde, du vil i din Sjæl fornemme den rigeste og reneste Glæde, et Menneske kan opleve paa Jorden: du vil nemlig se Guds Herlighed deri og føle Saligheden af at være Guds Medarbejder. — — —

Saa gaar vi da Aaret i Møde med Tak til ham, der har hjulpet hidtil, og med Tillid til, at han vil blive ved at forherlige sit store Navn i de Dage, som kommer. — Er det altid saadan, at man ikke kender Morgendagen, saa er

det i disse Dage, hvor Gud taler saa mægtigt et Sprog som ingensinde før i Historien, tusindfold saadan. Ingen aner, hvad Gud har for; eller man aner det, men kan ikke vide det; kun ét er sikkert, at det er saa alvorlige Tider som ingensinde før. Jo længere Tiden gaar, og jo voldsommere der tages fat, som om alle Helvedes Kræfter var ved at løses, des mere maa vi, Herrens Venner, der elsker hans Ord og læser det, ledes til at tænke paa den Trængsel, som hans egen Mund har skildret, og som skal komme og skal naa hele den vide Jord. Og ganske særlig maa vi tænke derpaa, fordi Branden i Stedet for at begrænses snarere truer med at brede sig voldsomt.

Jeg kan ikke lade være med at raabe det ud igen: »Vaager derfor, thi I vide hverken Dag eller Time, paa hvilken Menneskens Søn kommer!« Kommer han snart, da vel os, om vi vaager! Tøver han, da vel os, om vi bliver ved at vaage! Den vaagne er skikket til Arbejde, den sovende ikke: han kan højst drømme. Gud give os da med den Frimodighed, som den usvigelige Fred med Gud, nej: Guds egen Fred giver, at omgjorde vore Lænder og staa i Arbejdet, vaagende og bedende, tro indtil Enden, om denne for os bliver »den sidste Basune«, der kalder Herrens Folk til Mødet i Skyen, eller ved Gravens Port. Vi stoler paa, at de særlige Forhold og Krav vil vække særlig Lyst til særlig Tjeneste i vor store, velsignede Herres og Mesters velsignede Gerning.

Men gør det med Glæde! det elsker Han, og det fortjener Han.

Endnu eders lykkelige Udsending

Einar Prip.

MORGENANDAGT VED AARSMØDET I ODENSE 1915.

Jes. 4,4. »Herren skal afto Zions Døtres Urenhed og bortskylle Jerusalems Blodskyld af dens Midte ved en Aand, som dømmes, og ved en Aand, som optænder en Ild.«

Mennesker, der skal kunne bruges i Herrens Tjeneste, trænger til den Aand, der dømmes, og som optænder en Ild. Urenhed og Skyld maa først borttages.

Da Jesus gav sig selv i Døden paa Korset, gik der Dom over alt Selvliv i Menneskeverdenen. Paa den Maade vil Aanden frugtbargøre Jesu Hengivelse i Døden. Vi maa lade os dømmes, før vi kan blive noget for andre. Aanden vil vise os hver især, hvordan vi lever — om det er Jesus eller Selvet, der lever i mig. Det kommer an paa, om du er rede til at sætte Navn under din egen Dødsdom.

Der er mange, der føler deres egen Svaghed og længes efter at blive stærke. Men selv deri er der en Misforstaaelse. Naar jeg nemlig erkender, at jeg er svag, saa ligger der vel deri, at jeg mangler noget — maaske meget — det allermeste — men lidt har jeg dog. Og saa længe jeg tror det, er jeg ikke dømt. Det gælder netop intet at være. Det er dette, Guds Aand vil dømmes mig til. »I mig bor intet godt« (Rom. 7,18).

Men Aanden er ikke blot dømmende, men ogsaa den, der optænder en Ild. Han fortærer Selvet og tænder den Ild, Jesus vil have tændt i Verden — den Ild, der er vor Herre Kristus selv. Varme Hjerter vil kun sige dette, at han har fundet Bo deri. Det gælder at tage sit eget kolde Hjerter og lægge det hen til ham — som et koldt Trækul, der lægges hen til et, der er i Glød.

Lad os saa komme til ham hver Dag — ogsaa i Dag, at vi kan gaa ud herfra som Gløder, hver til sin Kreds, at Herren kunde bruge os til at tænde sin Ild. Hvilken Velsignelse vilde det ikke blive. — Ja, Gud velsigne os dertil! Amen!

TALE VED AARSMØDET I SORØ 1916

2. Kor. 4. »Derfor taber vi ikke Modet,« hed det her i Teksten. Og naar saadanne Udtryk forekommer i Bibelen: »Frygt ikke!« »Tab ikke Modet!« — saa ligger der jo heri, at der kunde i en vis Forstand være Grund til at frygte, men nu bydes der i Ordet stærkere Grunde til at lade det være.

Ogsaa for os i Østerlandsmissionen er der noget, der truer med at tage Modet fra os. Og det er jo dette, at Forholdene paa vor Arbejdsmark og for vort Arbejde i det hele ser saa haabløse ud. Det, vi hører fra vore Venner dernede, synes at blive mørkere og trangere. De skriver og takker for hver Bøn, der lyder for dem. De mærker, de faar Velsignelse og Hjælp deraf; men samtidig føler man, at Kaarene for dem bliver sværere. Det er mest mellem Linjerne, man læser det; thi direkte tør de ikke skrive derom. De længes efter os og beder Gud om, at vi maa komme snart, fordi de trænger til os. — Se, naar vi læser om dette, gaar der som et Sværd gennem vort Hjerte. Da er der Fristelse hos os til at tabe Modet.

Dog maa vi ikke sige, at alt, hvad vi hører dernede fra, er svært. Der er ogsaa opmuntrende Lysglimt. Vi ser den almægtige Gud bruge disse svære Tilstande til at hjælpe noget

frem hos vore Venner dernede, som maaske ikke kunde være kommen frem, om vi alle havde været der.

Vore unge Lærerinder har samlet sig og taget et Arbejde op. Det har de kun kunnet, fordi de er Kvinder, hvis Gøren og Laden ingen bryder sig om. Men det er en forunderlig glædelig Gerning, de har for. De underviser privat. En af dem, Warde, har samlet i sin Moders Stue en Flok Børn (50), som hun daglig underviser; der er baade kristne og muhammedanske Børn imellem. Hun faar dem endog til at betale for deres Skolegang. For os var det vanskeligt at faa Folk til at begynde at betale lidt; men hun opnaar midt i denne Dyretid over dobbelt saa meget som vi. — Saadanne Efterretninger hjælper os herhjemme noget til at bære det svære — at være skilt fra den Gerning, man elsker — jeg for mit Vedkommende nu paa 4de Aar.

Det hedder nu i Brevene, at det vilde være godt, om nogen af os kom derned i dette Foraar »til Trøst for os — men ogsaa til Gavn for eders Huse og Ejendele, der er overladt til vor Beskyttelse; thi denne er ikke nok.« — Det er altsaa vore Ejendele, det nu drejer sig om. Min Hustru og jeg venter ikke at gense noget videre af det, vi har efterladt dernede. Men vi ser dette som Biting. Vi vil med Glæde drage tilbage og begynde at bygge igen paa bar Bund, om vi blot maatte faa Lov til at være med til at aftørre Taarer.

Forøvrigt viser denne Forestilling: at vi skulde kunne komme derud nu i denne Foraarstid, paa den ene Side, at vore Venner derovre har det forholdsvis fredeligt, men paa den anden, at de er afskaaret fra at kende Forholdene, hvad Rejse angaar. — Den Gerning, som de nu har faaet i Gang, vilde ogsaa blive standset straks, om nogen af os kom derned.

Og saa siger vi som Paulus: »Derfor, da vi har denne

Tjeneste, taber vi ikke Modet.« Vort Haab paa lysere Kaar efter Krigen er ikke bygget paa Mennesker, paa Magter eller Stater, men paa, at »vi har denne Tjeneste efter den Barmhjertighed, som er bleven os til Del.«

Hvad er det nu for en Tjeneste, Paulus taler om? I det foregaaende (3die) Kapitel har han talt om, at naar den gamle Pagts Tjeneste skete i Herlighed, saa er det samme langt mere Tilfældet med den nye Pagts Tjeneste. Og hvori bestaar den? Paulus siger: »Alle vi, som med ubedækket Ansigt skuer Herrens Herlighed som i et Spejl, bliver forvandlede til det samme Billede, fra Herlighed til Herlighed.« Vor Tjeneste bestaar altsaa i at skue op i Jesu Aasyn og saa i Aanden forvandles til det samme Billede. Vi kan ikke tabe Modet, saa sandt det er ham, vi ser for os, ham, vi forkynder, og vi gør det som en Tjeneste, vi har faaet af Gud. Skal vi se paa os selv, saa taber vi Modet; men dette er udelukket overfor den nye Pagts Tjeneste — at Mennesker skal skue Guds Herlighed i Jesus Kristus som noget, der straalere frem af vore Ansigter. Er dette rigtig gaaet op for os, kan vi ikke tabe Modet; thi den Tjeneste er af Gud. Det gælder først og fremmest om, at Lyset straalere — at Mennesker kan komme til at se Guds Herlighed i os, fordi vi ser ham i dem.

Der fortælles om, at engang under et Kloakarbejde paa en af Londons Gader skete der en større Sammenstyrtning, hvorved et Menneske blev begravet. En Mængde Tilskuere samlede sig snart om Gabet og blandt dem ogsaa en stor, svær Mand, der stod og saa ret ligegyldig til. Men da det saa blev sagt til ham, at den forulykkede nede under Jordmasserne netop var hans Broder, saa gød der sig en rød og varm Strøm op over hans Ansigt, saa fik han i en Fart Piben

af Munden og Hænderne af Lommen, sprang ned i Graven og gav sig af al Magt til at vælte Jorden til Side for at komme Broderen til Hjælp.

Saa længe man ikke har set, det er Brødre, det drejer sig om, forstaar man det ikke, naar der tales om Missionsarbejde — om dette at sætte noget ind paa at bringe Frelse til fremmede, ukendte Mennesker. Men er man begyndt rigtig at skue ind i Herrens Aasyn og med ubedækket Ansigt at se hans Herlighed, saa lærer man dèr — i hans Kærlighed — at se helt anderledes paa Mennesker; saa kommer den varme Blodbølge op i éns Ansigt: Aa, det er din Broder! Da føler man, det er Gud, der driver til Arbejdet; og da taber man ikke Modet.

Men hvordan skal vi under disse Forhold kunne komme dem derude til Hjælp? Der er ét, Gud sikkert vil lære os i denne Tid; og det er mere Samfølelse, at vi beder, stiller os i Gabet og minder ham om dem derude. Det største, man kan gøre for et Menneske, er at bede for ham. Og det er Betingelsen for overhovedet at kunne blive noget fra Gud for ham. Man kan ikke give ham nogen aandelig Gave, ikke bevæge hans Hjerter uden at bede for ham.

Det er noget af den Tjeneste, Gud har givet os særlig i denne Tid. Han vil lære os at gaa ind i vort Lønkammer og bede. — Du kan der, om du vil, hver Dag tilbringe en Tid nede i Syrien; du kan hjælpe Evangelisterne dernede, Lærere og de andre. Der er ingen Nød, som Jesus ikke kan overvinde, og som ikke kan hjælpe til at forherlige ham. Alt det svære dernede kan blive til hans Herlighed; og du og jeg kan virke med til, at det sker. Ja, og saa taber vi ikke Modet.

Men nu véd jeg godt, at dette at bede er ikke noget, man

kan paa Kommando eller blot efter Raad og Tilskyndelse udefra. Der vil være de Mennesker, som maa sige: Vi vil gerne bede; men vi kan ikke gøre det rigtig af Hjertet. Hvad da! — Jeg vil svare som det eneste Raad, jeg kender: Vi skal, som vi er, træde frem for vor Herre Jesus Kristus og se paa ham, se ham ind i Ansigtet, saa længe at Taarerne strømmer. Saa smelter det haarde derinde. Saa er der kun en eneste Længsel og Bøn, der fylder Hjertet: Herre, brug mig! Ja, saa tænder Gud Lyset i vore Hjerter; og saa kan han bruge os.

Altsaa det eneste Middel til at blive Arbejder i Guds Rige er dette at se paa Jesus. Lad ham først blive noget i dig. Saa bliver du noget fra ham. Ingen iblandt os er saa langt nede eller ude, at Jesus ikke møder ham. Han bøjer sig ned, hvor du staar, banker paa og spørger, om du vil have Del i den Tjeneste, hvorved de, der staar bagved, kan komme til at se Herligheden i dit Aasyn. Han siger til hver enkelt: Kom, som du er! Saadan — netop saadan — elsker jeg dig; og saadan har jeg købt dig. Slip dig selv og tag mod alt mit! Han ønsker kun at give dig sig selv.

Og hvis det sker, hvis du tager imod hans Gave, saa føres du derved ind i en stadig Troens Kamp mellem det synlige og det usynlige — det gamle og det nye — det, du er, og det, du i Troen forvandles til. Mange bliver saa optagen af at se paa sig selv og slaas med sig selv, at de glemmer Gaven — at se Guds Herlighed i Jesus Kristus — og derved blive Arbejdere.

Gud give os at se paa Gaven, at Lyset maa tændes, saa vi baade hjemme og ude maa afspejle Guds Herlighed! Saa taber vi ikke Modet; thi Guds Sag skal sejre. Gud gaar ikke tilbage. Alt det svære i Øjeblikket vil komme til at tjene

hans Planer. Faar vi Lov at komme tilbage til vort Arbejde i Syrien, skal vi sikkert dør finde bedre Arbejdsvilkaar end nogensinde.

Ja, Gud velsigne os til Tjenesten — hjemme og ude —, hvor han vil bruge os! Amen!

Villa »Bøgen«, Holte, Januar 1917.

I vor almægtige Herres Navn!

Kære Venner af Ø. M.!

»Her gælder det de helliges Udholdenhed og Tro.« Aab. 13,10. Et Aar er igen henrundet og et nyt begyndt; vi har i Julen haft Lov til at være sammen — i alt Fald da i Aanden — med de kære, Gud har knyttet os nærmest til; vi har sunget de dejlige Julesalmer og igen paa Jesu Fødselsdag hørt Budskabet om »Fred paa Jorden« og om »den store Glæde, som skal vederfares hele Folket«; men — ikke sandt? — under alt det har Trykket, det vi alle kender noget til gennem det sidste Par Aar, været der uforandret; ja, det følte maaske endda mere grelt paa Grund af Modsætningen; — ikke saadan, at Glæden over at være et Guds Barn, frelst ved Jesu Sejersdød, følte mindre, nej tværtimod! man krøb tættere ind i Faderfavnen. Øjnene duggedes ved at se ind i den velsignedes Aasyn; man kunde slet ikke fatte, at Naaden var saa stor, at der i den Favn for evigt var Plads til en selv, men dette ufattelige var sandt, og man bøjede sig i Tilbedelse og Tak og fik en lille Forsmag paa det store, der »om en liden Stund« skal times alle hans Venner.

Men ved Siden af denne umistelige Glæde var Trykket der, thi det er et Tryk at høre den almægtige Gud tale sit Alvorssprog med en falden Verden uden ret at kunne skelne

Ordene eller forstaa Meningen; det er et Tryk at se saa tydeligt, at de, som i Øjeblikket saa direkte er »under Tiltale«, slet ikke engang forstaaer, at det er *ham*, der har Ordet, at de, som ikke netop i Øjeblikket er »under Tiltale«, leger paa Afgrundens Rand i den 11. Time med den kostelige Skat, der er dem betroet, deres udødelige Sjæl; endelig er det et Tryk at kunne skimte, hvor det bærer hen, at kunne se Vognen i Fart ned ad Skraaningen og føle sin egen uendelige Afmagt og Utilstrækkelighed til at udtale det Ord, der magter at faa den til at standse og vende om, før den med alle de sorgløst farende knuses mod Klippen ved Foden af Skrænten.

Det at se Sorg, Nød og Lidelse, ligemeget om selvfor skyldt eller ej, og at kende en sikker Vej ud deraf uden at kunne raabe de sørgende og lidende op — det er en Byrde, og det ikke af de mindste, der hviler paa alle Herrens Venner. Man føler sin Utilstrækkelighed i saa høj Grad, og naar Spørgsmaalet gælder Ø. M., dens Arbejdsmark med de kære derude, dens hjemmenværende Arbejdere, der endnu ikke har faaet Øje paa Morgenstjernen, der bebuder Dagens snare Komme, saa er der nok, der ved Aarets Begyndelse kan stemme Sindet til Alvor hos alle dens Venner.

Jeg ved ikke, om der i hele Verdenshistorien har været en alvorligere Tid end den, vi i Øjeblikket lever i; jeg tror det ikke, men det gaar vel — ja bør gaa alle os, der har valgt vor Del sammen med Lammet (fordi Kristi Kærlighed tvang os), paa samme Maade, som det gaar den enkelte troende: de sværeste Tider i hans Liv blev de rigeste, fordi han der fik Lov til at gøre ny Erfaringer om Hans Almagt og Naade, der er nok for alle, alle Tider nok og under alle Forhold nok.

Disse svære Tider, som gaar hen over os, (jeg siger os,

thi hvilket Lem paa Legemet lider ikke, naar næsten hele Legemet vaander sig som i Dødskamp), har en ganske speciel Velsignelse gemt i sig, en Velsignelse, som vi trænger til (ellers var det ikke kommet saadan) ikke alene for vort eget personlige Behov, men ogsaa — og maaske i lige saa høj Grad — for at blive noget for dem, som Herren længes efter, men som han ikke kan naa, før Værktøjet er slebet og beredt.

Denne Velsignelse maa vi gøre alt for at faa Del i, at vi dog maa staa rede, naar Dagen er der, hvad enten det saa bliver til at møde Herren i Skyen eller til atter at tage den Gerning op, han har kaldt os til, og gøre det saadan, at hans Navn derved maa forherliges; vi maa Dag for Dag lære at leve saadan med ham, at hans Fylde selv lægger Vidnesbyrd i vort Liv og paa vore Læber.

Aa, hvor vilde Verden studse, hvis alle Herrens Venner ved Samlivet med ham var fyldt til Randen af ham, af alt, hvad han var for dem ved at møde alle Livets Behov Dagen igennem, ja, hvis hele deres Liv var en Anskuelsesundervisning, en levende Prædiken over det Ord i Fil. 4,19: »Min Gud skal fuldelig give eder alt, hvad I behøver, efter sin Rigdom paa Herlighed i Kristus.«

Jeg hører Hundreder sukke, raabe: »Ja, kunde vi lære det, saa var vort Livs højeste Ønske opfyldt! men det er netop her, vi føler Manglen dybest.«

Da jeg tænkte paa, hvad jeg skulde skrive i et Nytaarsbrev til eder alle, I kære, som for Jesu Skyld, d. v. s. paa Grund af det, I har i ham, har faaet hans Gerning kær ogsaa paa Arbejdsmarken i Kalamun, saa faldt mine Tanker paa det Ord i Johannes Aabenbaring, som jeg har skrevet til

Overskrift; jeg finder deri udtrykt noget af det, Herren vil lære og give os i denne svære Tid.

Ordene er sagt til dem af Herrens Venner, som kommer til at opleve den store, den antikristelige Trængsel her paa Jorden; det er ganske vist ikke den, som gaar hen over Jorden endnu, men den Mulighed — jeg skal holde mig fra min personlige Mening om dette Spørgsmaal og blot sige, at den Mulighed er der da, at den nuværende Trængsel, som har ét væsentligt Karaktermærke tilfælles med den antikristelige, nemlig at der »ikke har været nogen saa stor« indtil Dato i Verdens Historie (den anden Del af Sætningen: »og heller ikke skal blive« tier vi af forstaaelige Grunde om), kunde tænkes at skulle blive Indledningen til denne. Vi kan i alle Tilfælde have Lov til at sige, at Ordene kan finde Anvendelse ogsaa paa vor Tids troende. . . .

Den første Del af Verset: »Dersom nogen fører andre i Trængsel, han kommer selv i Trængsel; dersom nogen dræber med Sværd, han skal dræbes med Sværd« (Aab. 13,10) forstaaes af mange som en Advarsel til de troende mod at tage sig selv tilrette i nogen Maade; det er dog næppe sandsynligt, at de troende paa det Tidspunkt skulde have nogen Mulighed for at fængsle Folk; det er derfor sandsynligere, at det er sagt som en Trøst til Herrens Venner, som under hin Trængsel vil komme til at stifte Bekendtskab med Statens Fængsler og med Bøddelens Sværd for deres Tros Skyld: »Hold ud i Taalmodighed og Tro indtil Enden! Visselig! de som fører eder i Fængsel og overgiver eder til Sværdet, de skal faa Gengældelsens Straf; det skal alt blive vendt mod dem selv.«

Der er Tider, hvor Herren taler sit mægtige Sprog, og hvor det sømmer sig bedst for os at tie. Naar det behager

den almægtige at tage en Ting fra os, berøve os et Arbejde, en Gerning udadtil for en Tid, saa er det givet, at det ikke er Modet, han ønsker at tage fra os, eller Frimodigheden, som ovenikøbet har saa stor en Belønning (Heb. 10,35-36) — nej, saa vil han gaa i Dybden med os, vende Blikket indad mod den udsigelige Gave, som vi maaske — ja ganske sikkert, thi hvem ved sig fri? — midt i Travlheden og Optagetheden havde forsømt. Han vil berede os til næste Fremstød, og sidst af alt ønsker han at se os mismodige og opgive Ævret.

Som han selv aldrig gaar et Skridt tilbage, ønsker han heller ikke, at vi skal gøre det. Der er ingen Vanskeligheder paa Jorden, som han ikke magter, naar blot han maa faa Lov at »komme til«. Vanskelighederne, der møder os paa hans Veje, de er kun til for at aabenbare os nye Sider af hans Herlighed og almægtige Kærlighed.

Men for at han skal kunne aabenbare sig som den, der magter vore Vanskeligheder, maa han hos sine Venner, dem, det netop gælder, have dette Sind, der ikke straks »ser sorte og forknyttede, fordi Uvejrsskyerne samler sig tættere og tættere og er ved at trække op over Zenith. Han elsker — blot for at faa Lov til at vise, hvad han er og formaar — at finde det Sind hos sine Venner, som siger: Herre! lad det komme, som det vil, ingen og intet i Verden kan spærre dig Vejen, og naar det ser mest umuligt ud, saa vil jeg se ind i dit milde Ansigt, som ingen Fjende kan skjule for mig, og synge dig en Lovsang, for du er en Gud, som elsker Umuligheder og slet ikke venter, at jeg skal være anderledes, end jeg er, men nok, at jeg skal blive det ved at bringe mig selv, som jeg er, og mine Vanskeligheder, som de er, hen til dig. Saa aabenbarer du din Herlighed ogsaa paa mig, at jeg maa

gaa som et levende Vidnesbyrd om din almægtige Kærlighed og Naade, ja være »en levende Lovsang for dig!« /

Ja, han elsker at finde Udholdenhed og Tro hos sine Venner, hos sine hellige, som Ordet siger.

Og har han nu for en Tid, ja en lang Tid, lukket af for en hel Del Veje og Maader, hvorpaa vi kunne tjene ham blandt Vennerne i Kalamun, lad os saa huske paa to Ting. ♣ For det første: Hvor meget saa Fjenden end raser og trodser ham og hans, saa er der ikke i nogen nok saa mørk og elendig gemt Afkrog af den store Verden, ja af det ganske Univers, noget, der sker, som ikke han har tilladt, og som ikke maa tjene hans Frelsesplaner med den faldne Jord til Fremme; der er endnu aldrig, saa længe Verden har staaet, og vil i al Evighed ikke ske eller indtræffe noget, som den almægtige Gud — for at tale menneskeligt om ham — maatte sige om, at det kom ham ganske overraskende; han havde slet ikke tænkt sig, at det skulde tage den Vending.

Nej! lad os ikke slippe dette Holdepunkt:

»Lykkens lunefulde Spil leger ej med Sjæle,
al Ting føjes, som Gud vil, her er trygt at dvæle.«

Var vi prisgivet Tilfældigheder, da var det ikke til at holde ud at leve. — Gud har altsaa Freds- og Frelses- og Velsignelsesplaner med dem derovre og med os midt i alt det svære. ♣

Men skal alle disse Guds Frelsestanker komme til Udførelse, maa vi ikke glemme det andet Punkt, og det er: Er nogle Veje lukkede, saa er andre aabne og farbare, og Gud har jo ikke spærret de ydre Veje foreløbig, for at vi skulde lukke vore Hjerter for dem derovre, der vel trænger mere nu end nogen Sinde. Mon han ikke netop vil lære os Udholdenhed og Tro i dette Forhold.

Nu er det, Forholdet skal staa sin Prøve; nu er det, at vi som Medarbejdere lægges i Vægtskaalen og vejes. Naar al den ydre Travlhed og Virksomhed tages fra os, standser for en Tid, fordi Gud siger: Stop! — hvad bliver saa tilbage? — det, som vi er blevet til gennem Arbejdet, det, som vi ikke skal prøves paa og vejes efter. Travlheden vejer ikke med.

Hvor er der mange, som er saa fortravlede, at de slet ingen Ting er, hvis de ikke er i Aande uafbrudt; efterhaanden kan de slet ikke bruge Stilheden, selv om de sukker efter den, og faar de engang en Time, som de vil anvende i Lønkamret, saa gaar den i Stykker for dem, Travlheden sidder dem saadan i Blodet, at det hverken bliver til noget med Bibellæsningen eller med Bønnen; de travle Tanker flager viden om.

Hvor er det en Fare for vor Tid! Ja, hvor skal vi alle passe paa!

Vi kan gennem troende Bøn (det gælder altsaa kun troende Mennesker) være for vore Venner i Kalamun det, som Gud vil, vi i Øjeblikket skal være; vi kan ved vor Bøn, om vi holder ud i Tro, tilføre dem Velsignelser, Kraft, Fri-modighed og Udholdenhed, saa de bæres oppe, hvor de ellers vilde segne. Lad os da ikke glemme, at det er dem, vi fik Lov til at bære paa vore Hjerter, at de Tilførsler, de skal have aandeligt, skal de have gennem Bøn, deres egen og vor.

Al Guds Velsignelse over hver en trofast Sjæl, som i det Aar, der svandt, uden at trættes var med at bære dem derude! Der er ikke en af de Bønner, Gud ikke har hørt. Vil I blive ved ogsaa i Aar? — Ja! hvorfor spørger jeg egentlig? Den, som igennem lange Tider har haft Velsignelsen

af at bede for andre, holder ikke pludselig op. Men vil ikke flere melde sig til Tjenesten? Det sker ikke derved, at man indtegner sig noget Sted, men derved, at man gaar ind i sit Lønkammer og lukker sin Dør og gør det — ganske stille, — og »din Fader, som ser i Løndom, skal betale aabenbare.«

Der er ingen, der ved noget om de ydre Kaar for Ø. M. i det Aar, som kommer; ingen der ved, om Dørene vil lukkes op paa vid Gab, eller om de endnu et Aar forbliver lukkede, eller om maaske den Herre, som vi venter, kommer først. Vi giver os ikke af med at spaa, ønsker heller ikke at blive spaaede; det er os nok, at vi véd, — thi Kristendom er Vished — at han, som sidder paa Tronen, og som har alle Traadene i sin Haand, han vil hverken prøve dem dernede eller os herhjemme over Evne, men vil gøre det saadan, at baade Prøvelsen og dens Udgang bliver saadan, at vi kan bære det.

Her gælder det de helliges Udholdenhed og Tro. Han selv give os da at benytte Ventetiden til at beredes til Tjenergerningen, at vi, naar han kalder, om det er til Herligheden i Himlen eller til Tjenestens Herlighed i Syrien, maa staa op, forlade alle Ting og følge ham!

Et velsignet Nytaar — ogsaa for Ø. M. — i Jesu dyrebare Navn!

Eders Medarbejder
E. Prip.

VED AARSMØDET I SILKEBORG 1917

1. Joh. 2.

Den Situation, Johannes maler for os, svarer til den, vi nu oplever i denne Tid. Ogsaa vi — som Johannes — venter, det er den sidste Time. Der er i hvert Fald Tusinder, der venter det, at det er den sidste Periode, inden Herren

kommer — at Midnatstimen, den frygtelige, er ved at oprinde, Verdensuret er ved at falde i Slag. — Der er nok dem, der vil trøste sig med, at saaledes er der tænkt mange Gange før, uden at det blev til noget — saaledes ogsaa, da Johannes skrev sit Brev. Men det gør ikke Alvoren mindre. Hvis Herren nemlig tøver med at komme, er det for at faa flere med, faa dig og mig med. Hvor tør vi da bruge det som Paaskud til ikke at holde os rede?

Det er Sigtelsens Tid. »Børnlille, elsker ikke Verden, ej heller de Ting, som er i Verden. — — Verden forgaar og dens Lyst.« Saaledes gælder det ogsaa i vor Tid med al dens rasende Guldørst. Alle de tjente Millioner kan godt føre til Hungersnød. Og vi mærker det store Frafald. Avnerne sigtes fra. »De er udgaaede fra os, men de var ikke af os; thi dersom de havde været af os, da var de blevne hos os.« Det er altsaa ikke et egentligt Frafald, men kun rent udvortes. Jeg véd heller ikke, om noget Menneske, der virkelig har fundet sit Liv i Jesus, nogensinde er faldet fra ham.

Johannes samler sine Formaninger i dette: »Mine Børn, bliver i ham!« Men man maa jo først komme ind i ham for at kunne blive i ham. — Hvorledes kommer man da ind i ham? Det er der mange, der spørger om. De længes efter ham, prøver egne Veje, har saa travlt med sig selv, men gaar blot ikke den Vej, han har vist. Og det er den, at de travle Sjæle skal standse og lytte til Ordet om Jesu Kamp og Død paa Korset. Det er ikke dine Bønner eller Fornemmelser, det kommer an paa, men at du tror paa Guds Naade — at Gud lægger al din Synd paa ham. Altsaa derved, at man slipper sit eget og griber ham. Det er dette, man genfødes til i Daaben.

Men alene det at være døbt er ikke nok. Det ser vi ud

over Verden i denne Tid — og i vort eget Folk. Det er døbte Mennesker, der forøver alle de Skændselsgerninger, der raaber til Himlen. At jeg bliver døbt, vil sige, at Gud sætter sin Skat ind i Banken paa mit Navn. Men naar jeg ikke hæver deraf, har jeg tusinde Gange større Ansvar end den Stakkel af Hedning eller Muhammedaner, der aldrig har hørt om Guds Naade.

Altsaa at komme ind i ham sker ved, at Daabens Naade bliver levende for een i Troen.

Men saa dette »Børnlille, bliver i ham!« — hvad er det? Det er at leve i Syndernes Forladelse, saaledes at man daglig kan gaa ind til ham med alt, bekende hver Synd for ham, saa den udslettes og tilgives. Og endvidere: at tage ham med ind i alle Interesser, saa man intet har uden ham, vandrer som hans Barn, der er paa Vej hjem til hans Himmel.

Hvornaar og hvordan forlader et Menneske ham? Naar man søger noget udenfor ham. Har man nok i Jesus, saa bliver man i ham. Hvorfor er det saa nødvendigt? Jo, for udenfor ham er der ikke Liv. Hvis nogen er udenfor ham og siger, han lever, saa lyver han. Jesus er Livet. Da han opstod Paaskemorgen, var han den eneste virkelig levende.

Han siger jo ogsaa selv: »Bliver i mig; thi uden mig kan I slet intet gøre.« Saa lidt som Grenen kan det udenfor Træet, saa lidt kan et Menneske gøre noget udenfor Jesus. Men er vi i ham, bliver vi i ham, saa ikke blot kan, men maa vi gøre noget; det er en nødvendig Følge deraf. Og hvad er det da, han vil have gjort ved os? — Det er Sjælene alene, han længes efter — hjemme og ude. De skal vindes.

Jeg hørte for en Tid siden en Præst fortælle en lille Legende, der handlede om, hvorledes der blev Fest blandt Englene i Himlen, da Jesus efter at have sejret var vendt tilbage

til Hjemmet deroppe. Saa hed det, at Jesus og Gabriel gik sammen paa de gyldne Gader; og Gabriel spurgte: Var det ikke svært at dø for Verden? — Jesus: Jo, det var svært. — Gabriel: Véd de da nu ud over Verden, at Vejen staar aaben ind til Gud? — Jesus: Nej! — Gabriel: Hvad har du gjort, for at det skal blive kendt? — Jesus: Sagt det til mine Venner. — Gabriel: Ja, men hvis de nu bliver trætte og opgiver det — hvad saa? — Jesus: Jeg stoler paa mine Venner.

Den Tanke, der ligger deri, maa jo knuge os. Han stoler paa os! Vi trænger til at sige: Herre, det, jeg inderligt ønsker og vil, er at være tro imod dig, at du ikke skal blive skuffet. Men alligevel glipper det kun alt for tidt. Ikke sandt? Du, kære Ven, har maaske ogsaa noget, Jesus vil have gjort i dit Hjem, i din Kreds; men du holder dig maaske tilbage, fordi du generer dig. Aa, husk paa, han stoler paa dig.

Vi i Østerlands-Missionen længes efter at være noget for de kære ude i Syrien, at gøre noget for Herren der; og saa synes vi maaske, at vi er nødt til at være ledige, fordi vi intet kan gøre. Men det passer ikke. Vel er vor Forbindelse med dem derude afbrudt paa mange Maader; men der er en Vej, som ikke kan standses af Mennesker — Bønnens Vej. Gaar vi den? — Ja, jeg tror, at de mange Bønner, der daglig bedes her i Danmark for Kalamun, har sat et Gærde om vor lille Skare derude. Alt gaar vel ikke derude, som det skulde; men det kan skyldes, at vi ikke staar paa Varden, som vi skulde.

Det at blive Forbeder er ikke noget, man lærer paa en Dag eller et Aar eller overhovedet af Mennesker; det læres kun i Herrens Skole, hvis man bliver i ham. Ja, for saa bliver der lagt snart et Menneske, snart et andet paa ens

Vej; og Guds Aand siger: Tag ham eller hende op i din Forbøn! Og saa oplever man mærkelige Ting om, hvordan Broen bygges mellem det Menneske og Herren — ham, der længes og venter paa at velsigne, som kun han kan gøre det. Og han kan kun gøre det, kan kun bygge sit Rige op gennem Mennesker, der bliver i ham.

Men vi skal ogsaa blive i ham for vor egen Skyld. Johannes siger: »Mine Børn! bliver i ham, for at vi, naar han aabenbares, kan have Frimodighed og ikke skal blive til Skamme for ham ved hans Tilkommelse.« — »Naar han aabenbares« — det er den sidste Time. For mig staaer det saaledes, at det er den sidste Time — ikke at jeg siger, det er den sidste Dag eller den sidste Maaned — men den sidste Periode. Derfor brænder det i mit Hjerte, naar jeg staaer her i Aften. —

Der er ingen anden Frimodighed eller Sikkerhed end at blive i ham. Der er mange, der synes at ville arbejde sig til Fred ved megen Travlhed for Guds Rige; dette at arbejde er naturligvis i sig selv godt og priseligt; men der er den Fare, at man over Arbejdet kan glemme, at det at blive i ham er det hele.

»Det er den sidste Time«. Gud længes efter at føre sit Rige frem. Jeg er vis paa, at denne Krig ikke ender med Fred paa sædvanlig Maade. Det er de sidste Tider, der skal indledes.

Nu beredes der allerede et stort Arbejde for at læge Saa-rene efter Krigen. Ja saadan bliver der jo ogsaa travlt i Faderhuset deroppe. Men vi maa være med i det, der beredes ogsaa her — bruge den sidste Tid paa denne Maade.

Saa beder vi Menigheden staa bag os i Bøn — for os

og for dem derude. Gør det, naar Guds Aand lægger dig det paa Hjerte! Gud hjælpe os til at blive i ham, saa vi maa have Frimodighed og ikke blive til Skamme i hans Tilkommelse! Amen!

FOREDRAG VED L. Y. M.s MØDE i ESPERGÆRDE 8. SEPTEMBER 1917

Som Emne har jeg faaet opgivet blot dette, at min Tale skulde være »En Appel til at drive Mission blandt Ikke-Kristne«.

Efter en Del Overvejelser angaaende Betydningen af denne Opfordring — thi »ikke-kristne« kan jo efter Sprogbrug være baade Hjemmehedninger og Hedninger derude som Muhammedanere, Polytheister, Animister og Fetisch-tilbedere — kom jeg efter Samraad med kompetente Raadgivere til det Resultat, at i en Forening eller Sammenslutning som L. Y. M. maatte det være Mening, at det var Ydre-Mission, man ønskede at anspore til, og jeg har da forsøgt under Bøn at lægge det, jeg har paa Hjerte i Dag, an paa dette. — Maatte saa Han, som alene i Himlen og paa Jorden kan bevæge Hjerterne, være iblandt os i sit Ord og med sin Aand, at han kan faa lagt nyt Land under Ploven til Udsæd for Evigheden til Frelse for dyrekøbte Sjæle og til sit Navns Ære. —

Der er mange Maader, man kunde tænke sig at gøre en saadan Appel virksom paa.

I. Man kunde skildre Hedningernes Nød, og i Sandhed, den er stor og gribende. Vi behøver ikke at spille mange Ord paa den godtkøbs Snak, at Hedningerne i Afrika og

Asien har de Religioner, der passer for dem, og Muhammedanerne den, der passer for dem; Kristendommen vilde slet ikke passe ind, vilde ikke gøre dem lykkeligere; »lad dem derfor i Fred og plag dem ikke med jeres fanatiske Præken Kristendom; enhver bliver dog salig ved sin Tro.«

I denne Forsamling behøver jeg slet ikke at sige, at den, som har saadanne Anskuelse, ikke har mindste Anelse om, hvad Kristendom er; selvfølgelig passer Kristendommen ikke ind i de Forhold paa den Maade, at Mennesker kan leve videre i deres kødelige Lyster og Pengebegærlighed og den Misundelse, Vrede og det Had og Fjendskab, der er en naturlig Følge af disse to hedenske Hovedsynder. »Selvfølgelig«, siger jeg, thi Kristendommen skulde jo netop — og er den eneste Magt paa Jorden, der kan det — rydde op i den Augiasstald, som det syndige Menneskehjerte er, og rense det, saa Gud selv med sin Aand, d. v. s. med hele det Kærlighedsliv, han lever, kunde bo der i Tid og Evighed.

Og hvad det Spørgsmaal angaar, at de er lykkelige med den Tro, de har, da snakker man, som man har Forstand til; det er stuelærde Teorier, der intetsomhelst har med Virkeligheden at gøre. Spørg dem, der lever paa Missionsmarken midt i det altsammen, og du skal faa andet at vide.

I den saa højt priste muhammedanske Verden, hvor Sløret jo præker om gennemført Kyskhed, der hersker en saadan Sanselighed, at den trodser enhver Beskrivelse; Børnene, de ganske spæde, ødelægges i kønslig Henseende af deres Barnepiger, længe inden de endnu har Anelse om, at de er kønslige Væsener. Derfor er sædelige Forvildelser — af allergroveste Art, paa Trods af det kyske Slør — almindelig — eller lad mig sige: — ualmindelig udbredt i muhammedanske Lande. Spørg vore kvindelige Missionæ-

rer, og du skal høre: Passiaren i Haremerne er om kønslige Forhold, og nærgaaende, grimme Spørgsmaal fra Kvindernes Side gør det til en Overvindelse at besøge dem; — men kun den eneste rene og hellige, Jesus selv, kan ændre dette Forhold, og derfor gaar de.

Eller spørg Missionslægerne om, hvad de véd gennem deres Praksis; Fosterfordrivelse og Kønssygdomme, Consultationer fra Mænd og Klager fra Kvinder, alt taler om, at »det kyske Slør« er en Løgn, og det er netop det, det er, Sløret præker blot højt om en grænseløs Urenhed; en Mand har ikke saa megen Tillid til sin egen Broder og til sin egen Kone, at han tør lade dem se hinanden uden Sløret. — Samtidig med det forarges saadanne, der er mer sanselige end Dyr, over, at vi Europæere virkelig kan og vil gøre noget saa usømmeligt og uanstændigt som at have et Billede af vor Ægtefælle staaende paa vore Arbejdsborde.

Jeg kunde fortælle meget om den øvrige sædelige eller usædelige Tilstand hos et Folk, hvis Vandel har affødt et Ordsprog som følgende: »Løgn er Mændenes Salt, og Skam faa den, der taler Sandhed«; hvor snedig List og Durkdrøvenhed sættes højere som mandig Dyd og prises mer end Retfærdighed og Sandhed; hvor Vold og Uretfærdighed fra oven lærer dem fra nedden at hjælpe sig selv tilrette, som de bedst kan, uden Gud og uden rette Linier, — men det er hos eder alle kendte Sager, saa jeg maa blot endnu spørge: Er der da slet ingen, der løfter op? drager de alle nedad indenfor Muhammedanismen?

Hvis vi med at »løfte op« mener noget absolut, saa siger vi Nej, absolut Nej! indenfor Islam er der intet, der løfter op; men relativt er der jo nok noget og nogen, der holder Fordærvelsen og Forraadnelsen noget i Skak. Der er »de

fromme« Muhammedanere, hvis udtrykte Billede Jesus har tegnet for os i Evangeliet, naar han maler Farisæerne lyslevende for vore Øjne. — Døm saa selv, om de vilde være i Stand til at gøre noget absolut i Retning af Rejsningsarbejde i et dybt sunket Folk. Se hen til det Billede af Paradis med Tilfredsstillelse af alle kødelige og sanselige Lyster og Begæringer, som ogsaa disse fromme fryder sig ved at styre hen imod — og du har Svaret paa Forhaand.

Og hvor kan det være anderledes, da hverken Muhammedaner, Jøde eller Hedning kender anden Vej til Frelse end »de retfærdiges«? — ingen af dem kender »en Synders Vej til Frelse«, den, som alene Jesus har aabnet for hele den faldne, syndbesmittede Menneskeslægt; og derfor vilde det være en Afsigelse af Døds- og Fortabelsesdommen over sig selv at bekende Sandheden, nemlig: at dette stakkels Hjerte i sig selv er modbydeligt og urent og helt igennem besmittet af Syndens Gift.

Nej! det eneste, der er at gøre for alle ikke-kristne, om de i nogen Maade vil holde det vaklende Haab oppe og Samvittighedens fældende Dom nede, er at skjule det, de er, og ved Forstillelse og Selvbedrag give sig ud for at være det, de ikke er, med andre Ord: de maa spille Farisæere, og det kan de fromme Muhammedanere i Reglen spille til Fuldkommenhed, indtil de staar overfor Døden, — saa viser det sig, hvor lidt deres Selvbedrag har formaaet at give dem virkelig Hvile og Forvisning, det Ord »Frelse« findes heller ikke i hele Koranen et eneste Sted —; det ukendte, der staar foran dem, knuger dem med ubeskrivelig Angst og Forfærdelse, og jo mere desto alvorligere de har taget det med deres Tro, lige omvendt af, hvad Tilfældet er indenfor Kristendommen.

Se! det var lidt om Forholdene indenfor Islam. Men staar det da ikke bedre til indenfor Hedenskabet?

Foruden alt, hvad jeg har læst og hørt af andre, og hvad Guds hellige Ord fortæller mig om dette Forhold, ved jeg, hvad jeg har set med mine egne Øjne. Jeg glemmer aldrig, hvad jeg saa, da jeg i sin Tid paa en Rejse til Indien besøgte Benares, Indernes hellige By med de mange Templer. I tusind- ja titusindvis strømmede Pilgrimme ned til den hellige Flod Ganges, den, som skulde give dem Lægedom for deres efter Gud længselsfulde, forpinte Sjæl: under Selvpinsler var de komne dertil, under Selvpinsler stod de nu ved Rejsens Maal ude i den hellige Flod til Bæltestedet, nogle af dem stirrede ind i den glødende Sol, til de for Pine ikke mere kunde holde Øjnene aabne, men med Hænderne maatte spjælke dem op, indtil Blindhed under slemme Smerter indtraadte, andre drikkende med næsten dyrisk Glubskhed det frygtelige, snavsede Flodvand, hvori der flød halvt opløste, raadne Stumper af Arme og Ben, ubrændte Rester af de mange Lig, der paa de mange flammende Baal brændtes paa den hellige Flods Bredder — ja! lige ved Siden af dem; atter andre, hvem dette ikke var nok, gik fra Tempel til Tempel inde paa Land, deltog i Processioner og Ofringer og lagde sig paa de frygtelige Pig-Senge, et Par tykke Brædder besat med spidse Søm som Pindsvinehud, indtil Sømmene langsomt borede sig ind i deres Kød — og alt dette i Haab om, at den grusomme Guddom, for hvis Skyld de gjorde det, dog vilde forbarme sig over dem og fri dem fra deres Samvittighedskvaler og deres Synd.

Jeg forsikrer eder, at jeg ikke i hele mit Liv har oplevet uhyggeligere og mere gribende Timer end dem i Benares, »den hellige By«. Der var en Travlhed og en febrilsk Iver

over alle, som om det gjaldt Livet — og det var jo netop det, det gjorde for disse Stakler, og mit blivende Indtryk af det nu er som en stor, brusende, gærende Heksekeddel, hvor Ofrene, enten de vilde eller ej, maatte snurres og hvirvles rundt, indtil de segnede.

Aldrig har jeg mere levende følt den ondes uhyggelige Magt; det var, som om den triumferende grinede mig i Møde; jeg sad paa en Floddamper som Turist og var Tilskuere, men jeg maatte gemme mit Ansigt i mine Hænder og græde og bede; det var ikke til at holde ud; jeg maatte tænke: vi Missionærer formaar ikke at fremstille Forholdene, som de er, for Menighederne i Hjemlandet, thi ellers vilde det betyde, at frivillige i store Skarer strømmede til Korsbanneret og tryglede om at blive indrullerede i et Kærlighedens Korstog i Mesterens Fodspor. —

Dog! alt dette om Nøden derude hører Menigheden herhjemme Tid efter anden, og det rusker dygtigt, naar man hører det; men Resultaterne? hvor bliver de?

II. Man kunde jo ogsaa tænke sig at gøre Appellen levende og virksom ved at pege paa de aabne Døre og de spildte Muligheder.

Det er jo forunderligt at se, hvor den almægtige Gud, hvis Hjerte brænder af Kærlighed til Sjælene, gennem alle storpolitiske Begivenheder de sidste 20—30 Aar har aabnet Døre for sin Gerning. Fler og fler af Muhammedanismens over 200 Millioner er komne under europæisk kristent Regimente, hvorved Arbejdet iblandt dem højligt er blevet lettet. Jeg skal af gode Grunde holde mig fra at tale om Resultaterne af den uhyggelige Verdenskrig i Øjeblikket, men tør vel dog sige saa meget uden at gaa vild,

at hvis denne store Krig ender med en Fred som andre tidligere Krige, saa vil den almægtige, som altid kun har et eneste Maal for Øje, nok sørge for, at Døre bliver lukkede op og ikke i.

En Ting kunde nok appellere til vaagne Herrens Venner overalt i Kristenheden, der jo er som et Legeme, hvor et Lems Lidelse volder det hele Pine, og det er det Spørgsmaal, som saa at sige alle Verdens store Missionsforetagender har øverst paa Programmet, nemlig at standse Islams rivende Fremgang i Afrika fra Sudan og sydpaa. Det, man hidtil har gjort i den evangeliske og iøvrigt da ogsaa katolske Missions Historie, er at følge de Linier, hvor der var mindst Modstand og størst Udsigt til Resultater; derfor er man gaaet uden om Muhammedanerne, men den Praksis har vist sig at være rent gal; den hævner sig bittert nu; nu drøftes det overalt i de store Missionsselskaber for Alvor at tage Muhammedanermission op; ja! den Hedningemission, de driver, tvinger den ligefrem ind i det, thi nu gælder det Livet for de evangeliske Missioner i Afrika, idet den ene hedenske Stamme efter den anden slutter sig til Islam, ja endog smaa kristne Menigheder er med Lærere og Prædikanter faldne fra.

En Trediedel af Afrika er nu muhammedansk, og de næste 10 Aar vil i Hovedsagen bestemme, til hvilken Side Resten vil gaa, om Korset eller Halvmaanen skal sejre; der er et sandt Væddeløb om at naa først til de hedenske Stammer, der før eller senere vil falde til den ene af Siderne. — Hvad siger jeg? »Der er et sandt Væddeløb«? — der burde være det, men i Hovedsagen er det kun Muhammedanerne, der løber, men de løber ogsaa med Fart; den kristne Menighed som Helhed har endnu slet ikke forstaaet, hvad

Jesus mente, da han talte om, hvad det kostede at følge ham efter —, og hvad det betyder, at den skulde være hans Vidne indtil Jordens Ender; hidtil er den som Regel kommen for sent.

Jeg for min Part kender ikke noget mere beskæmmende og ydmygende end de snart ikke saa faa Eksempler paa, at Døre var aabne, men der var ingen til at gaa ind ad dem. —

Jeg mindes, at jeg for mange Aar siden, da jeg læste om den norske Kirkes velsignede Madagaskarmission, stødte paa et Træk, der paa en Gang knugede mig ned og drev mig frem til Høstens Herre i fornyet Selvhengivelse. Der var nogle hedenske Stammer, hvis Høvdinge sendte Bud til de norske Missionærer med Bøn om Lærere og Evangelister, der kunde undervise dem i Kristendom; de vilde udrede deres Løn, naar de blot vilde komme; men, — der var ingen. Hører I? »Der var ingen at sende.« Blodet steg mig til Kinderne, da jeg læste det, og jeg glemmer aldrig den Skamfølelse, der greb mig, over, at saadant skulde kunne være muligt med en saadan Frelser og en saadan Gud. Hvad skal vi kunne svare ham, naar vi engang skal stedes for hans Aasyn? —

Noget ganske lignende omtaler Skovgaard-Petersen i sit Foredrag om Mission set i Verdenskrigens Lys for et Par Aar siden. En Negerstamme i Afrika havde hørt saa meget om Evangeliet og dets Kræfter og længtes efter at faa Del i dets Velsignelser; de henvendte sig forgæves flere Steder og hørte saa, at naar de blot byggede Skole og Kirke, saa vilde Missionærerne komme og undervise dem i Kristendommen; det gjorde de, men Skole og Kirke stod og raadnede op, og der kom ingen Missionærer; — der har vel ingen været trods Jesu Bøn, ja Befaling og sidste Vilje; men

hvor var de henne de næsten 500 Millioner, der kalder sig med Kristi Navn?

Jeg ved ikke, om I mindes, hvordan det gik en af Afghanistanens, det lukkede Lands, 5 Provinser, Kafiristan, i Slutningen af forrige Aarhundrede. Den var beboet af Hedninger, og de stod dengang under det britisk-indiske Kejserdømme, men de fanatiske Muhammedanere i Afghanistan bejlede til dem; i deres Vaande, thi de vilde ikke være Muhammedanere, vendte de sig med Bøn til den engelske Kristenhed og bad om Lærere og Missionærer, der vilde undervise dem i den kristne Tro, men faa Aar senere blev hele Provinsen ved et Pennestrøg i det engelske Udenrigsministerium lagt indenfor Afghanistanens Grænser, med andre Ord: Staklerne blev prigsivet deres værste Fjender. Emiren af Afghanistan var bleven deres Herre, og efter Samraad med sin kommanderende General Rulam Hajder besluttede han at omvende dem til Muhammedanismen med ét Slag.

Med Bøssepiberne rettede mod sig blev de tvungne til at give sig; hele det uvillige, modstræbende Folk maatte med Vold og Magt til at lære og øve sig i muhammedanske Sæder og Skikke og Gudsdyrkelse; Templerne blev omdannede til Moskeer, Koranen og Traditionerne blev den stakels aandelige Føde, som dette efter Sandhed søgende Hedningefolk fik at stille sin Hunger paa. Og nu? — ja, nu hører Kafirerne til de fanatiske Muhammedanere indenfor det lukkede Lands stængede Døre, der mest af alle hader de kristne og regner sig staaende i den permanent hellige Krig med dem.

Man kunde næsten ikke tænke sig nogen stærkere Appæl

udefra end saadanne aabne Døre og spildte Lejligheder, og dog! man læser og hører derom, gribes maaske ogsaa deraf, men — Resultaterne? — de udebliver.

III. Man kunde ogsaa søge Kraften til Appellen — ikke derude paa Missionsmarken, men i Guds Ord — ja! ikke alene Kraften til den, men Appellen selv; den møder os paa mange Steder i Bibelen: »I skal være mine Vidner baade i Jerusalem og i hele Judæa og Samaria og indtil Jordens Ender«, Ap. G. 1,8, og: »Mig er given al Magt i Himlen og paa Jorden, gaar derfor ud og gør alle Folkeslag til mine Disciple«, o. s. v., Matt. 28,18, og: »Baade til Grækere og Barbarer, baade til vise og uvise staar jeg i Gæld«, Rom. 1,14: »Ve mig, om jeg ikke forkynder Evangeliet«, 1. Kor. 9,16, og: »Søger først Guds Rige«, Matt. 6, o. s. v. o. s. v.

Det gaar imidlertid med alle disse Ord, som det gaar med Lovens Fordringer — overhovedet, de knuger ned og vækker Syndserkendelse og dømmes om, saa længe vi lever vort eget Liv, saa længe Sindsforandringen eller (som vor Sprogbrug er:) Omvendelsen ikke har bragt os i Døden med vort eget Selvliv og skænket os Jesu Kristi Sind, thi saa bliver hvert: »Du skal« til et: »Jeg maa, og jeg kan, thi Kristus gør mig stærk«, og saa bliver det, som før stod som uovervindelige Vanskeligheder og Umuligheder, ligesaa mange Lejligheder til at aabenbare Jesu Magt og Herlighed. —

Det er netop det, der er Tilfældet med vort Forhold til Hedninger, Muhammedanere og Jøder, Folk, som virkelig ikke paa Forhaand er, menneskelig talt, videre tiltalende, sympatiske og appetitlige — tværtimod; det kan heller ikke

nytte, at man 100 Gange hører, at man er deres Skyldner, og at man skal vidne for dem og bede for dem og give sit Liv hen for dem — man gør det ikke af den Grund.

I kender muligvis det lille Træk, jeg nu vil meddele, og som rammer noget af det, jeg vil sige: En Præst i Schweiz gik en Søndag Morgen fra sit Hjem hen til Kirken; denne laa paa en Bjergskraaning, og en vældig Bjergknude næsten ludede ud over den; mens han gik, saa han gennem Sommerdisen en Skikkelse staa oppe paa Toppen af Knuden; underlig tog den sig ud, det var, som om den — paa Grund af Disen — stadig skiftede Omrids og antog fantastiske Former. »Det ligner jo et Uhyre,« sagde Præsten halvhøjt til sig selv, idet hans Opmærksomhed for denne underlige Fremtoning blev vakt, »hvad kan det dog være?« Alt som han kom nærmere og saa klarere, saa han, det bevægede sig, og udbrød: »det er levende, det er jo et Menneske,« og da han kom helt hen til Guds Hus, saa han op og saa, at Skikkelsen vinkede til ham, og han udbrød: »Men det er jo min egen Broder.« — Vi maa helt hen til Guds Hus, til Gud selv for at blive seende. . . .

Kære Venner! vi ved egentlig saa god Besked om Frelsens Vej, ved ogsaa en god Del om, hvad Gud ønsker af os, men de færreste har maaske haft Mod til at se det lige i Øjnene; det kunde maaske kræve for store Omvæltninger i Levevis og Vaner og Friheder, om Gud fik Lov til helt at ordne vort Liv, helt at faa al sin Vilje med os. Vi ved nok om Nøden paa Missionsmarken, vi ved ogsaa om de aabne Døre og de spildte Muligheder, vi kender Appellen i Guds Ord til Gerningen, vi har siden vor Barndom kunnet staa paa et Ben og remse alle de paagældende Skrift-

steder op udenad, ogsaa det: Søger først Guds Rige o. s. v.; men Praxis? — hvordan staar det med den?

Naar du vaagner om Morgen, hvad er det da, der melder sig først? Er det Forretningen og de Dispositioner for Dagen, som den kræver? alt det, du skal naa den Dag i dit Arbejde? maaske Bekymring for det daglige Udkomme? eller for, at Maskineriet skal gaa i Staa? Eller er det Guds Tanker, du prøver at sætte dig ind i, som han sidder deroppe med Himlens Favn fuld af Hjælp, Naade og bunden Kraft og i sin uendelige Kærlighedslængsel skuer ned paa den travle Myretue hernede? Er det hans Rige, du først søger? hans Planer og Ønsker m. H. t. dig og den store Gerning, du gerne vil gætte og raade, for at hans Maskineri — saavidt det staar til dig i din Kreds, ikke skal gaa i Staa? er det hans Dispositioner, du frem for alt stræbe efter at bringe til Udførelse? — thi er det ikke det, der ligger i »først Guds Rige«? — alt det andet, det skal — derfor har du Guddoms-Kongeordet — visselig tillægges dig; du skal intet komme til at savne. —

Se saadan kommer Spørgsmaalet til at stille sig med alle de Apeller udefra. Men! synes du, at du med det, du har — jeg mener den Glæde, den Fred, den Kristendom, du har, — er skikket til at være noget for dem omkring dig? noget absolut, ikke relativt? eller for dem derude, der vaander sig under Satans Slavepisk? Er du fyldt, saa du har en Følelse af, at det, du har af Fred, Glæde og Frelseserfaringer, er nok til en hel falden Verden? Du kunde uddele og uddele, og der vilde ikke gaa Svind i det? Eller gaar du med en trykkende Følelse af, at det var saadan, det skulde være, men saadan er det ikke? Der var maaske engang noget af det, men nu er det ikke mere »først

Guds Rige«, ikke fordi det ikke er det, du vil, men du har en Følelse af, at du ikke vilde være Situationens Herre, hvis du vilde begynde at tale; derfor tier du, derfor gør du ingenting; dit eget Liv vidner imod dig og binder din Mund. Der er nemlig intet, der, naar det gælder, binder Munden og lammer Armen mere end det relative, og her hjælper ikke alt, hvad du hører om, at du skal, selv om du i din Samvittighed maa give det Medhold; det gør alt sammen Byrden endnu tungere for dig, for du kan ikke. —

Her er det da, jeg vil have Lov til til sidst at pege paa det, som for mig er og bliver Hovedsagen.

Apostlene og den første Menighed trængte ikke til nogen Appel til at drive Mission; den bar de dybest i Sjælen altid; de havde det, Hans Nielsen Hauge kaldte Herrens velsignede Uro i Brystet; de maatte frem med, hvad Hjertet var fuldt af. Det maa vi jo i og for sig ogsaa, men saa er Spørgsmaalet: Hvad er Hjertet fuldt af? Er det ham og hans Naade? Saa skal det sandelig ogsaa komme til at sætte Frugt baade hjemme og ude. Saa hedder det: »I skal faa Kraft, idet den Helligaand kommer over eder, og I skal være — skal være? Skal? Nej! I vil blive mine Vidner i Jerusalem« o. s. v. — Saadan staar der, der behøves intet skal; der hvor Jesu Aand, d. v. s. det Liv, Jesus lever, fylder et Menneskehjerte, der kommer det (man ved ikke hvorfra eller hvorhen, som med Vindens Susen) med Florens Kraft, naar den river alt med sig paa sin Vej: »Herre! her er jeg, send mig, brug mig! Alt, hvad jeg er og har, er dit,« og saa er man et Vidne, enten man tier eller taler; hele et saadant Menneskes Færd baade dømmes Synd og raaber højt om Guds Naade og kalder Sjæle til Frelseren.

Naar jeg derfor skulde fremkomme med en Appel til at

drive Mission blandt Ikke-Kristne, saa siger jeg, bekend din Halvhed for ham, trød de gamle Stier, saa Syndsforladelsens Naade ikke er blot som en hul, tom Viden, men bliver en Kilde til stadig Undren og Tak, lev med ham, som er Sandheden, og som i Sandhed er bleven dit Liv i den Grad, at alt udenfor ham er et Liv i Løgn; fordyb dig i hans Kærlighed, og der skal ikke blive Plads til dit eget lille Jeg, thi det at kende ham er at elske ham, og det at elske ham er at give sig selv hen til ham med Liv, Penge, Gods, Tid, Kræfter, Kære og alt, og den, som ikke har givet sig hen til ham, kender ham visselig heller ikke.

Lever du saadan med ham, vil du blive hans Vidne, saa vil dit Hjerte begynde at brænde af Kærlighed til dem hjemme og dem ude; saa vil du begynde Dagen med at stille dig til Guds Disposition og under Svingninger — thi Aanden er redebon, men Kødet er skrøbeligt — lære ved din Bøn at aabne Muligheder for Gud til Arbejde hjemme og ude, saa det største, Gud har skænket Menneskene, bliver dit, du bliver en Guds Medarbejder, ja begynder at stamme paa at blive hans fortrolige Medarbejder. —

REFERAT AF PASTOR PRIPS PRÆDIKEN VED AARSMØDET I ASSENS DEN 12. JUNI 1918

Luk. 14,25-35.

»Store Skarer gik med ham«. Saadan hedder det her; og saadan lyder det ofte i Evangelierne. Man kan vel ikke sige, at det endnu hos os er forholdsvis store Skarer, der følger Jesus — ikke i Forhold til hele den ligegyldige Folkemængde; og dog er de store i Forhold til de sande

Kristne, Jesu sande Efterfølgere. Disse vælger han enkeltvis ud af den ydre Skare, der følger ham, af Kirkefolket. Skaren som saadan frelses ikke; men de enkelte frelses ud af Skaren. Først naar den Tid kommer, da Israel, Herrens gamle Folk som Helhed, omvender sig, først da skal det ske, at Skarerne som saadanne skal strømme til Herren. — Den Tid falder imidlertid ikke sammen med Herrens Genkomst; thi da, hedder det, skal Slægten endnu være som paa Noahs Tid; det skal være de enkelte, der skal tages med af Herren bort fra de mange, som lades tilbage. Og saadan er det ogsaa i den Tid, vi lever i. Det gælder at søge at frelse de enkelte.

Men idet Skarerne nu følger ham, vender han sig og siger til dem — til de enkelte: »Dersom nogen kommer til mig og ikke hader sin Fader og Moder og Hustru og Børn og Brødre og Søstre, ja endog sit eget Liv, kan han ikke være min Discipel«. Det er et Ord, der lyder haardt; og der er gjort mange Forsøg paa at bortforklare det skarpe deri. Men det skal ikke lykkes. Jesus har sagt det, som det lyder; og det mener han.

Men hvordan skal vi da forstaa dette — dette at »hade«? Ja for Jesus har da ogsaa sagt, at vi skal elske. Hvis det at hade er Betingelsen for at være hans Discipel, skulde man synes, at Verden var moden til at gaa lige ind i hans Rige, for dens Had flammer jo mod Himlen, som Verdenskrigen er et Vidnesbyrd om det.

Jesus mener nu virkelig »hade« ligesaa skarpt, som han siger det. Og Forklaringen paa denne som paa alle andre Modsigelser for Mennesketanker hos Jesus ligger i hans Kors. Det er Nøglen eller Døren. Udenom det naar man ikke ind til at forstaa det mindste af Jesu Liv og Død, af

hans Naade og Sandhed. — Sagen er den, at da han udaandede paa sit Kors, døde hele Verden med ham. Og da han opstod Paaskemorgen, var der kun en eneste, der virkelig levede, og det var Jesus. I ham og i ham alene er der Liv og Frelse.

Paa Korset gik der Dom over alt Selvliv. Og det er nu Guds Aands Værk at lære os at hade alt Selvliv — ligesaa vel det, der er i din Fader og Moder, din Hustru og dine Børn, dine Brødre og Søstre, som det, der er i dig selv, det er dette, der skal hades. Men dette Had bor i samme Hjerte som den dybeste Kærlighed — paa samme Maade som den, der har en Have, kan forene Had til Ukrudt med Kærlighed til de gode Urter.

Ja saadan maa det række ind i de inderligste Forhold i vort Liv, — overfor vore nærmeste og kæreste — hade Selvlivet, men elske Livet i Jesus. Jesus nævner netop dette Forhold som den skarpeste og klareste Prøvesten, men til lige den sværeste at staa Maal med. Naar et Menneske falder i en stor Synd, er det almindeligt, at hans paarørende søger at glatte og dække derover. De mener, at paa den Maade skal Kærlighed skjule Synders Mangfoldighed. Men de tager fejl. De gavner ikke derved den Sjæl, man kan volde den evig Skade.

Og nu siger Jesus videre: »Den, som ikke bærer sit Kors og følger efter mig, kan ikke være min Discipel«. — De fleste forstaar ved »Kors« Sygdom eller anden Modgang, som tilskikkes dem. Men det er en Misforstaaelse. Jesus taler om Kors som noget, man kan tage op og bære eller lade ligge; det beror paa en selv; men det gør Modgang jo ikke; den er man nødt til at tage, som den kommer.

Hvordan skal man da forstaa det? Ja, ogsaa det forklares alene ved Jesu Kors.

Romerne tog Livet af dødsdømte Forbrydere ved Korsdøden. Mit Kors er da det, hvorpaa mit Selvliv skal dø. Efter Jesu Død paa Korset skal man ikke beskæftige sig meget med sig selv; thi saa kommer man ind paa den Løgn, at man lever selv. Jesus er vort Liv; og om ham skal alt dreje sig i mig.

I den Tid, jeg var paa det syriske Vajsenhus i Jerusalem, kom jeg jævnlig sammen med en lille Kreds af troende syriske Mestres, der var ansat som Lærere ved Vajsenhuset og mødtes til gensidig Opbyggelse. Og dér husker jeg engang, at jeg kom til at fortælle noget om mig selv. Jeg faldt for den Fristelse at pynte paa mig selv — ikke at jeg sagde noget ligefrem usandt, men der var noget, jeg fortav, og hvorved jeg kom til at tage mig bedre ud. Men jeg fik Uro i min Sjæl derved og søgte om Aftenen paa mit Værelse forgæves Fred i min Bøn. Guds Aand sagde til mig: Du løj jo! Jeg bad Gud om Tilgivelse. Men Gud sagde mig ganske klart, at jeg skulde gaa ned og fortælle Pottemageren det. Han var netop den af dem, det var sværest at gaa til, fordi jeg havde en Følelse af, at han iagttog mig med et skarpt Øje for at forvise sig om, at mit Liv svarede til mine Ord. Jeg bad derfor, om jeg maatte være fri; men det maatte jeg ikke.

Næste Formiddag gik jeg derfor ned til Pottemageren i hans Værksted og prøvede paa at fortælle ham det, men dog at gøre det paa en saa lempelig Maade som muligt, fordi jeg frygtede hans Dom. Jeg hakkede og stammede frem og tilbage, op og ned, men fik kun indviklet det hele i nogle uklare Talemaader, som han intet fik ud af. Det

mislykkedes altsaa; jeg holdt endnu fast paa noget af mit kære Selv. Jeg syntes ikke, jeg kunde eller turde blotte mig overfor denne Mand. Dobbelt urolig forlod jeg ham; men Gud sagde, at jeg skulde gaa tilbage og sige rent ud, at jeg havde løjet. Efter Gudstjenesten samme Dag fik jeg saa Pottemageren ind paa mit Værelse, idet jeg sagde, at jeg følte Trang til at bede sammen med ham. Vi knælede begge ned; og nu bekendte jeg under Bøn til Gud min Løgn. Guds Aand afklædte mig i al min Nøgenhed overfor denne Mand, hvis Dom jeg frygtede. Men fra den Stund af blev vi knyttet sammen som Venner for Livet.

Se dette, følte jeg, var et Kors, der blev lagt paa mig — noget, jeg kunde have ladet ligge, men som jeg maatte tage op, om jeg skulde have Fred. Og saaledes forstaar jeg da ogsaa Jesu Ord her til den enkelte i Skaren: Du skal tage det op, hvorpaa dit Selvliv skal dø.

Saa siger Jesus videre: »Hvem iblandt eder, som vil bygge et Taarn, sætter sig ikke først hen og beregner Omkostningerne, om han har nok til at fuldføre det, for at ikke, naar han faar lagt Grunden og ikke kan fuldføre det, alle, som ser det, skal begynde at spotte ham.« Det kommer an paa hver for sig at beregne Omkostningerne, naar man skal følge Jesus. Men dér falder Beregningen altid forkert ud, om man skal søge noget hos sig selv. Vi har kun en eneste Trøst, et eneste at regne med. Det er Jesu Kærlighed. Men det er ogsaa nok.

Naar vi nu i disse Dage er samlede om Østerlandsmissionen, kunde man ogsaa her spørge, om vi har beregnet Omkostningerne: Ser det ikke nærmest ud som et haabløst Foretagende? Var det ikke bedre at opgive det i Stedet for at staa til Spot? — Skulde vi til at forsvare os, har vi kun et

at sige: Vi beregnede Omkostningerne i sin Tid paa den eneste rette Maade, idet vi lod os lede af Herren Skridt for Skridt, regnede ikke med nogensomhelst anden eller nogetsomhelst andet end ham. Vi ved det, at han har begyndt Gerningen; og han bliver ikke til Skamme. Det bliver vi heller ikke, hvis vi ikke slipper ham paa Halvvejen. Vor Beregning er rigtig.

Det stemmer ogsaa med det næste Ord, vi hørte af Jesus i Evangeliet: »Saaledes kan da ingen af eder, som ikke forsager alt det, han ejer, være min Discipel«. Dette Ord har ogsaa sin Forklaring i Kristi Kors, som vi før hørte det. Uden ham kan vi slet intet gøre; han har al Magt i Himlen og paa Jorden, ejer alt og er med os alle Dage indtil Verdens Ende. Er vi gaaet ind paa at underskrive vor egen Dødsdom, saa gælder det ogsaa alt det, vi ejer. En Herrens Discipel betragter sig kun som Husholder. Sandheden er, at vi har intet, han alt, vi er intet, han alt.

Jesus slutter sin Tale med at sige: »Saltet er godt; men hvis det mister sin Kraft, hvormed skal det da faa den igen. Det duer hverken til Jord eller til Gødning; man kaster det ud.« Saltets Kraft og Værdi beror paa, at det gennemtrænger sine Omgivelser. Saaledes skal ogsaa det at være Jesu Discipel mærkes efter sin Virkning paa andre, paa Omgivelserne. Hvis et Kristenliv ingen Virkning har dér, duer det ikke. Jesus maaler os efter, om der sker noget der, hvor vi staar. Det er ham, der skal maale, ikke os. Man har sin Værdi i samme Grad, som man er noget for andre. Hvor Jesus er, der er Kærlighedens Længsel efter andre. Findes den ikke i os, er han der ikke heller.

I disse Dage — under vort Samvær til Aarsmøde — skal vi prøve os selv, om Saltet har sin Kraft. Ikke at vi skal

lære at være tilfredse med os selv, men at længes med hans Kærlighed efter, at han skal blive vort Liv. — Vore Venner i Syrien trænger til at mærke Saltets Kraft i os, trænger som maaske aldrig før. Netop lige ind til Aarsmødet er der kommet Bud fra dem af sværeste Art. Et Par af vor lille Menighed derovre er døde — aa tænk! — døde af Sult og Mangel. Maa dog ikke vore kolde eller lunkne Hjerter brænde ved at høre det, om der blot er en Gnist af Kristi Kærlighed i os?

Ak, hvor maa vi føle vor Afmagt overfor de Hindringer, Verdenskrigen bereder, Afmagt til at række dem den Hjælp, som de saa bitterlig trænger til! Vi er intet, kan intet i os selv. Men Herren lader sig ikke standse, heller ikke af Verdenskrigen. Han kan bruge selv den som et Middel.

Der forlyder, at der netop i disse Krigsaar er sket en mærkelig Forandring i Tyrkiet i Retning af Villighed til at aabne Ørene for Evangeliet. En amerikansk Missionær skriver til sit Selskab, at man endelig maa belave sig paa at sende mange nye Missionærer ud efter Krigen. Han faar til Svar, at en Styrke paa 60 holdes rede dertil. Men han sukker: Ak! der trænges til mindst 1500. I den Grad er Jordbunden bleven beredt for Sæden.

Selv Kurderne, de vilde Bjergstammer i Lilleasien, som Tyrkerne ofte har brugt til at myrde og plage Armenierne, skal være ved at gøre en Vending, saa det endog hedder sig, at de i Øjeblikket staar nærmere Evangeliet end Islam. De har ikke denne Gang villet lade sig bruge som Bødler overfor Armenierne, men har reddet adskillige af disse fra Forfølgelserne, hvorfor der skal være en stærk Spænding mellem dem og Tyrkerne.

Disse og andre Tegn giver os en Forhaabning om, at den

Tid nærmer sig, da Gud vil aabne Dørene derovre for Evangeliet, saa ogsaa vi kan komme tilbage til Syrien. Og saa gælder det om, at vi er rede, at Saltet ikke har mistet sin Kraft, Gud velsigne os dertil!

Maatte nu de af os, der længes efter dette, finde op til Altret her i Aften og finde det, vi trænger til, — Herren selv! Du har Lov til at gaa derop for at slippe dig selv og tage imod ham — med den Ret, som Herren har skænket dig i din Daab, Retten til at forsage og tro; det er jo netop at slippe sig selv og tage imod ham. Han skal modtage dig med de Ord: Jeg har hjertelig længtes efter dig. Kom, som du er, saa kan du faa det, som jeg er! Og saa giver han dig sig selv.

Efter Afslutningen af den første Verdenskrig fik nogle af Missionærerne, blandt dem Pastor Prip, Tilladelse til i Foraaret 1919 at vende tilbage til Syrien. De kunde dog ikke straks rejse til Kalamun; men flere af dem maatte en Tid deltage i et Hjælpearbejde i Libanon. Først hen paa Aaret kunde de alle samles paa den egentlige Arbejdsmark og genoptage det afbrudte Arbejde efter 5 Aars Fraværelse.

Deratije, 27. Februar 1920.

I Jesu Navn!

Kære velsignede Venner!

Hvor har jeg længtes efter eder alle, efter personligt Samfund med eder, det som jo eksisterer mellem alle Guds Børn, men som frugtbargøres og beriges derved, at Sjæl

meddeler sig til Sjæl, og Erfaringer om Guds Naade udveksles og omsættes i Bøn. Imidlertid er det vanskeligt at skrive, naar man ved, at ens Breve bliver læst og censurerede, før de naar Bestemmelsesstedet, selv om man intet ulovligt meddeler; det lægger i hvert Fald paa mig et snærende Baand.

Dertil kommer, at den lange Tid, jeg maatte tilbringe i Libanon og Beirut, var saa svær, at jeg ikke ved af nogen sværere Periode i hele mit Liv. Grunden dertil er ikke nem at forklare, hvis jeg ikke skal skrive meget udførligt derom, men saa meget kan jeg da sige, at det som altid, hvor noget føles svært og tungt, skyldtes Disharmoni mellem Forholdene, som de var, og som de efter min Opfattelse skulde have været efter Guds Vilje. Jeg var der kommet rigtig i Smeltediglen og havde meget svært ved at forstaa, at det var Meningen, at jeg den lange Periode saa at sige skulde bruge al min Tid og Kraft bare til at slaas med Forholdene og bare for at eksistere, mens der syntes at være Brug for mig derude i Arbejdet. Jeg ved ikke, hvor mange Gange Vejen syntes at aabnes — blot for Dagen efter at lukkes igen. Det ikke at kende Guds Vilje og vide sig i Overensstemmelse med den var noget nyt og fremmed, som pinte mig; men jeg har nok trængt dygtig til at ydmyges, og jeg blev det.

Jeg har saa ofte sagt, at man — ganske særlig i dette Land — mærker, at man har en Fjende, der vil slaa alt i Stykker for en paa alle Maader, men ogsaa har en Ven, der er stærkere end Fjenden, idet han i sin Kærlighed griber ind i det rette Øjeblik og »redder Situationen« og viser sin Herlighed. At forklare, hvordan man mærker, at man har en Fjende, er ikke saa let; men jeg tror, jeg bedst kan gøre forstaaeligt, hvad jeg mener, naar jeg siger, at vi her-

ude har ligesom en permanent »Tycho Brahesdag« paa en Maade, som man ikke alligevel rigtig forstaaer, før man trænger ind i den stærkes Palads, Fæstning, for at forkynde hans Fanger, at de er fri.

Spørg eders Ø.-M.-Udsendinge, om de kender en permanent Tycho Brahesdag og ved, hvad det vil sige uafledelig at slaas med ydre Forhold, saa der bliver meget lidt Tid og Kraft og Lejlighed tilbage til direkte Missionsarbejde, og de skal fortælle eder Ting, som end mere skal drive eder til Bøn for os alle og for Arbejdsmarken her.

Hvor er det beskæmmende at maatte sige, at jeg under mit Libanons Fangenskab havde langt mere Øje for Fjenden end for Vennen. Det gik mig som det saa ofte er gaaet mig før: Som Moses saa jeg først Herren, da han var gaaet forbi. Vi kan ikke taale at se Gud forfra. Lyksaligt det Menneske, som faar Lov til at se ham, idet han gaar forbi, kende hans Kærligheds Varme, forstaa ham i det, som sker, kende hans Røst i det, som »passerer«! — Det er det evige Liv, siger Johannes i 17, 3. Dog! lykkeligt ogsaa det Menneske, som faar Lov at se Gud bagfra, naar han er gaaet forbi! Med Beskæmmelsens Taarer i Øjet ser han Naaden, Kærligheden, Visdommen netop i det, som skete, det som maaske fremkaldte Knurren og Mismod, i alt Fald alt andet end Tak i Øjeblikket.

Saaledes gik det mig: Da Gud var forbi, saa jeg Naaden i, at jeg fik Lov til at holde Jul sammen med mine kære i Pastor Niensens Hjem¹ i Brumana — en velsignet Jul med straalende Barneøjne; men lige til det sidste troede jeg, min Plads skulde være i D. A. i Julen. Men hvad jeg følte, da jeg forstod, at mit Fangenskab i Beirut ikke blot bragte

¹ Pastor Alfred Nielsen, Missionær i Østerlandsmissionen.

mig alle de mange Vinterklæder med herud til de fattige i Kalamun, men ogsaa fik den Udgang, at jeg kunde bringe mine to kære med herud, det kan jeg slet ikke sige; thi da var Hjertet for fuldt til at tale; jeg kunde kun beskæmmet takke og bede ham tilgive, at jeg havde stillet ? ved hans Dispositioner eller rettere: i min Kortsynethed og Utaalmodighed havde tvivlet om, at Dispositionerne var hans.

Og nu er vi her og er lykkelige ved at være her. Den meget stærke Kulde har givet os nogen Forkølelse; men vi er her og har al Magt i Himlen og paa Jorden med os. Hvilke forunderlige Muligheder rummer det ikke for os, idet vi er visse paa, at han længes efter at bruge denne forunderlige Kraftens Kilde til at vinde Sjæle for sit Rige.

Saa staa da med os i Jesu Navn! Lad os ikke glemme, at vi er Guds Medarbejdere! Bed med os om den Vækkelse paa vore Egne! Bed i Tro, visse paa, at det er det, han vil give: bed, at den maa begynde i os, eders Udsendinge, saa Jesu Kærlighed maa gennemgløde os og varme Vidnesbyrdet! Vi trænger til eder og stoler paa eders Hjælp. Gud velsigne eder dertil!

Blot denne lille Hilsen idag. Vil Gud skal I snart faa mere og høre lidt nærmere om Forholdene og Arbejdet. — Guds Naade befalet! Hilsen fra os alle tre ved

eders lykkelige Udsending

E. Prip.

Det er rigtig nok endnu!!

I vor store Herres og Mesters Navn!

Kære, velsignede Venner af ham! Lad os revidere vort Forhold til den velsignede!

Forleden brændte det mig saadan paa Sjælen at skrive et Opraab om Hjælp til eder alle, thi selv om de ydre Forhold i Øjeblikket er rolige, er der fra Fjendens Side en indædt, sejt, med sammenbidte Tænder drevne Modstand mod Evangeliets frelsende Kraft i Gang, og den maner til Samling; men nu vil jeg begynde, og Gud give mig at lægge Pennen i hans Haand, saa jeg bare bliver Kanal for ham!

Jeg vil da prøve paa at samle det, jeg har paa Hjerte, om et Ord i Joh. Aab. 2, 4: »Men jeg har dette imod dig, at du har forladt din første Kærlighed«; — det taler saa levende til mig selv, der har været inde i en svær og død Tid, ganske uskikket til den Gerning, Gud har stillet mig i, og maatte det tale til mange med mig, at vi — ligegyldigt, hvor vi staar, eller hvor vi er drevne hen, — maa opleve igen den første Kærligheds forunderlige, ganske ubeskrivelige Sødme, ikke saa meget for de søde Følelsers Skyld som for alle de aabne Døres Skyld, den bringer med sig — ufravigeligt!

Vi tænker jo ved »den første Kærlighed« paa en Tid, en Periode i vort Liv, en Tilstand, hvis blotte Minder fylder os med Glæde og Tak. Der skal en dueligere Pen end min til at skildre den; jeg formaar det ikke, thi der er noget af Gud i den, som vel kan opleves, men vanskeligt kan sættes paa Papiret.

Lad mig spørge: Hvad karakteriserede den Tid, den Tilstand af Lyksalighed? Mon ikke enhver vil svare det

samme: »Det, at man var opfyldt af den, man elskede?« Det, at man ikke kendte noget bedre, nogen rigere Glæde end at berede den elskede glade Overraskelser; det, at man gættede den elskedes Ønsker; det, at man, hvor Ønskerne blev udtalte, hvor man kendte dem, vilde ofre alt for at opfylde dem — intet var for godt; det, at man ikke kunne tie stille med sin Glæde, — den maatte give sig Udslag i Ord eller Gerning, alle maatte høre om den; det, at man ikke kunde bære Nag til nogen, men gerne tilgav, dømte mildt, tog i Forsvar; det, at man havde Lyst til at tage den hele Verden i Favn og ikke kunde være uvenlig mod nogen; det, at alle Mennesker, som saa os, maatte komme til at tænke paa Es. 61, 9: »Og man skal kende deres Sæd blandt Hedningerne og deres Afkom midt iblandt Folkene, alle, som ser dem, skal kende, at de er den Sæd, som Herren har velsignet.«

Saadan er det, ikke sandt! — Men, hvordan er det nu?

Har der nogensinde været en saadan første Kærlighed til Jesus hos dig? — Har der ingen været, kan den heller ikke være bleven kold; men saa spørger jeg: hvorfor har der ingen været? og det Spørgsmaal er ikke ligegyldigt, men kræver en Afgørelse, thi der findes ikke paa Jorden et Spørgsmaal, sidestillet med dette i Vigtighed: Hvad skal jeg gøre med Jesus, som kaldes Kristus? Dit Forhold til ham bliver afgørende for dig i Tid og Evighed. —

Hvis du fik at vide om et Menneske, et syndigt Menneske som du selv, at han (eller hun) elskede dig blot ved at have hørt om dig — ja, du vilde straks faa den dybeste Interesse for det Menneske og gøre alt for at faa vedkommende at se, og der vilde, endnu før I mødtes, være knyttet Baand mellem jer, thi Kærlighed knytter altid Baand og —

om det viste sig, at vedkommendes Kærlighed var uegenlyttig og blot søgte, hvad der kunde glæde og gavne dig, jeg vil holde 1000 mod en paa, at der vilde komme et Venskab i Stand mellem jer. —

Men nu Jesus da? Jeg vil ikke fornærme dig ved at spørge dig, om du aldrig har hørt om hans Kærlighed; jeg vilde snarere spørge: »Hvor mange Dage af dit Liv er gaaet, hvor du ikke har hørt om den, set Mærker og Spor af den baade i dit eget og dine kares Liv?

Hvad Spor har dette saa sat i dit Liv? Har du faaet Lyst til at se ham, som elsker dig saadan? eller, hvis ikke, hvorfor saa ikke? Er det Forsigtighed fra din Side, fordi ikke alt, hvad der giver sig ud for Kærlighed, er Kærlighed? man giver ofte et Æble for at faa en Pære i Stedet.

Var Jesu Kærlighed da selvisk? Tag den lille Bog, som hedder Markusevangeliet, læs den igennem for Guds Ansigt og se, om han søgte sit eget, den velsignede; om han berigede sig selv, søgte egen Magelighed, »boede i panelede Huse«, tog Ære og Ros af Mennesker!

Du ved, at han oftest stiltiende forsvandt, naar han havde gjort sine Velgerninger; under den almindelige Glæde og Jubel og Undren over hans Kærlighedsundere forsvandt han selv, saa, naar de endelig skulde til at se sig om efter Velgøreren, og det ikke altid for at takke, ja saa var han borte; — Menneskers Ros og Ære og Smiger var ham imod. Lad mig blot nævne et lille Træk, som faar mit Hjerte til at banke hurtigere af Kærlighed og fylder mig med Lyst og Trang til i Tilbedelse at kaste mig for hans Fødder og kysse dem; der er ingen, som han, ingen med en saadan Kærlighed, der fuldstændig glemmer sig selv for at tænke paa andre, ja paa os elendige, uværdige!

Det var i Gethsemane Have, da Jesus efter den hjertegribende Bøn styrket gaar Forræderen og Skarerne i Møde for at tømme den sidste bitre Kop til sidste Draabe. Paa hans Ord: »Det er mig«, viger de tilbage og falder til Jorden for Jesu Majestæt, thi selv i det usikre, blafrende Fakkellys var der noget i hans Fremtræden, som gjorde det umuligt selv for den raaeste, groveste Soldat at lægge Haand paa ham. Disciplin og Lydighed gik fløjten; de tumlede tilbage og faldt over hverandre Men efterhaanden genvandt disse tapre Karle deres Fatning, skammede sig over sig selv og deres Fejghed; thi hvad var der at være bange for? Var de ikke flere Hundrede bevæbnede brave Mænd mod denne ene ubevæbnede Mand med det underlige dybe Blik? — De gik frem for at gribe ham, Soldater og Raads-tjenere i Flok, opmuntrende hverandre med Raab og Skrig, som det er Skik her i Østerland.

Imidlertid var det Peter, som havde haft en Forudanelse om, hvad der vilde ske, og derfor havde forsynet sig med et Sværd, for meget af det gode; det kunde han dog ikke rolig være Vidne til. Han drog sit Sværd og huggede efter Malcus' Hoved, medens denne var inde paa Livet af Jesus for at binde hans Hænder ind til Kroppen. Advaret ved de omstaaendes Raab naar Malcus dog lige at undgaa det dræbende Hug ved at bøje Hovedet til Side. Men det højre Øre gik i Løbet. —

Denne Indblanding fra Peters Side var i Jesu Øjne ligesom et Forsøg paa at slaa den Kop ud af Haanden paa ham, som hans Fader havde givet ham at drikke. Han frigjorde da sine Hænder fra dem, som allerede var ved at binde dem, idet han bad dem: »Lad mig endnu have Lov til denne ene Ting« (ordret: Tillad saa vidt!) »lad mig, før I binder

og sømmer mine Hænder til Korsets Træ, have Lov til endnu denne Glæde at helbrede Malcus; det var ikke med min gode Vilje, det skete.« Denne sidste Gunstbevisning tilstedte de ham, og den underlige Mand med de dybe, brændende Øjne rakte kærligt sin Haand ud og lægte Malcus' Øre, idet han saaledes ved den sidste Handling, han fik Lov til at gøre, før de bandt hans Hænder til Døden, saa forunderligt aabenbarede sin tilgivende Kærlighed.

Velsignet være de Hænder i al Evighed! Deres Gerning var og er og skal til den yderste Dag vedblive at være denne at læge og velsigne, forbinde og rejse op til Liv og Frelse Ven og Fjende, alle, der vil have med ham at gøre. Hvem længes ikke efter at kysse den Haand? Hvem længes ikke usigeligt efter at føle den paa sit Hoved, velsigende, rensende, helligende, saa at han eller hun i al Evighed ikke skal bedrøve dens Ejermænd mere?

Er det noget Under, at den romerske Officer, som overværede denne lille Episode, og som Dagen efter havde Vagt ved Korset og var Vidne til Jesu dybe, for det naturlige Menneske ganske uforstaaelige, selvforglemmende Kærlighed midt under usigelige Smerter lige til sidste Aandedræt, fandt det hele et forargeligt Skuespil og udbrød i sin Grebethed: »Sandelig, denne Mand var retfærdig; sandelig, denne Mand var Guds Søn!«

Nej, Jesu Kærlighed var ikke selvisk! Se paa ham, som han hang paa Skampælen, gjort til ét med din og min Synd, som var det ham, der var den skyldige, ham, der var bemittet og besudlet med al den Urenhed og Synd, som han skyede og hadede, — og alt det for at kunne sige til dig og mig: Saa, nu er det fuldbragt! nu maa du komme og finde Guds Faderfavn aaben, Gælden betalt, Straffen lidt. Du

maa komme akkurat, som du er, kun saadan vil han have dig, kun saadan kan han hjælpe dig; (ellers er det jo heller ikke dig, der kommer, men et opskruet, opstyltet Foster af din egen Fantasi og Spillekunst, som er en stor maskeret Løgn helt igennem).

Kun dette at aabne dig Frelsens Dør havde han for Øje, kun var det Maalet for hans Liv her fra Krybbe til Grav. Hvem kan staa under hans Kors, høre hans Angstraab: »Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig?« og vide sig selv som den skyldige, hvis rette Plads havde været der i hans Sted, uden at synke ned paa Knæ i Tilbedelse af denne uendelige Kærlighed og uforklarlige Naade? /

Tro mig, min kære Ven, ogsaa dig elsker han, skønt han har Glasruder ind til det skjulte Liv, du lever, og som ingen anden paa Jorden kender, og som du ikke for alt paa Jorden vilde, at Mennesker skulde kende. Tænk, han, som du ikke kan gøre Indtryk paa, som du kan paa din Præst eller din troende Nabo ved at vende den pæne Side af dig selv ud, han, der kender dig indtil den inderste Fiber af dit Hjerte, han, for hvem din lønligste Tanke staar skrevet med Ildskrift, han elsker dig, (der er Eftertryk paa hvert af disse Ord), han, hvem du har bedrøvet saa længe og paa saa mange Maader, han elsker dig, han tror paa de bedste og rigeste Muligheder i dig; han ved, at du kan blive en lysende Stjerne, en rig Velsignelse i dit Hjem og i din Kreds, ja han ved, at du bliver det den Dag, /det Øjeblik, du tror paa hans Kærlighed til dig.

Her staar vi og kan ikke lodde Dybden af Guds Rigdom paa Naade; man prøver det maaske, men slipper saa Loddet, lader det gaa til Bunds og kaster sig paa sit Ansigt og tilbeder, og Gud selv bøjer sig ned over den tilbedende og

velsigner med en Fred og Glæde, der overgaar al Forstand, og den Kærlighed, som ikke søger sit eget, den guddommelige, evige Kærlighed, den første og den sidste, bliver udgydt over Hjertet og forvandler det til et Guds Tempel.,

Altsaa denne Kærlighed, har der været noget af den i dit Hjerte til Jesus? denne »første Kærlighed«, hvis Kendemærke er, at man er opfyldt af den elskede?

Har du beredt ham Overraskelser — andre end daarlige? Har du gættet hans Ønsker? — baade dem, der gælder dig selv personlig, og dem, der gælder din Næste, ogsaa ham, der har Halvmaanen til Ledestjerne i Stedet for »den Soles Sol fra Bethlehem?«

Har du følt og ogsaa i Gerning vist, at intet af det, du ejede, var for godt, naar han trængte til det og vilde bruge det? og det gælder din Tid, din Bankbog og dine Børn saa vel som dit eget Liv, der kun kan leves en Gang!

Har det været saadan, at alle, der har set og ser dig, ufravigelig maa tænke: — »det er den Sæd, som Herren har velsignet?«

Ak, kære Ven! lad os, som er lige smaa og fattige og skrøbelige i os selv, glemme os selv og vor Elendighed over ham og hans Herlighed, der er skænket os! lad os i Stedet for at se paa Elendigheden og Byrderne og Synden hos os selv og andre kaste dem fra os og med Taalmodighed løbe den Bane, som ligger for os, idet vi ser paa ham, Jesus, vor Tros Begynder og Fuldender; lad os staa paa hans Ord og i Tro paa hans Sejr og almægtige, nærværende Kraft gaa frem, idet vi ved Bøn og Guds Ord nedbryder Djævelens Fæstningsværker. ✓

Vil I som jeg, saa er der en Fæstning her, der skal og maa

og kan tages; Jesus er med, men uden os kan han ikke, og uden ham kan vi slet ikke.

En af vore største Autoriteter paa Muhammedanermisionens Omraade, Sir William Muir, skriver i Fortalen til »Sweet First-Fruits« bl. a.: »Nærværende Bog illustrerer, hvor overordentlig vigtigt det er at fremme Reformationen blandt den kristne Befolkning i Østen, for det er kun gennem den, at vi, om vi skal have det ringeste Haab om Held — kan naa de muhammedanske Folk. Vi baade kan og skal gøre alt, hvad der staar i vor Magt, for at oplyse de gamle Kirker og saaledes gøre Kristenheden en god Tjeneste. Men intet mindre end en virkelig Reformation, som fører med sig Opgivelse af deres mange Slags Overtro, vil være i Stand til at faa den muhammedanske Verden til at se paa disse Kirker med andet end den Medlidenhed og Medfølelse, hvormed vi betragter en Fetishtilbeder.

Det var deres Dyrkelse af det skabte, deres Tilbedelse af Billeder og Jomfru Maria, som gav Muhammed selv og hans nærmeste Efterfølgere Magt til at vælte over Ende Kristenheden i Østen, og som i den Tid, der er forløben siden, har svækket, ja afvæbnet alle Omvendelsesforsøg op til den nærværende Dag.«

Disse hans Ord er vise og sande, og I ved, at vi har en Gerning i Gang, som arbejder ad disse Linjer, og den Gerning skal ikke i mindste Maade ringeagtes, fordi den paa en Maade kan kaldes en Indre-Missionsgerning og for saa vidt mindre en direkte Muhammedanermision. Den er maa-ske i Guds Haand den direkte Vej til Opnaelsen af vort egentlige Maal: at naa Muhammedanerne med Jesu Kristi frelsende Evangelium.

Tro mig, det er det Maal, det Haab og den Bøn, som

ligger dybest i os, at den Dag snart maa komme, da vi direkte kan anvende vor Hovedkraft paa det Punkt. Det er den Fæstning, som skal tages, og vi er i Færd med Minegangene: Vi har en Del muhammedanske Børn i vore Skoler og har en Del muhammedanske Tilhørere paa Klinikkerne ved Møderne der; vi lægger Sprængstoffet ved Guds Ord; Ledningen for den Gnist, der skal frembringe Sprængningen, er flettet af mange fine Traade, der gaar fra Lønkammerne til det himmelske Batteri og derfra igen til Minegangene. De Ledninger maa være i perfekt Orden, ellers mislykkes Sprængningen, og for at pointere dette har jeg skrevet dette Brev til eders Hjerter.

Disse Smaasprængninger er imidlertid kun en lille Dei deraf; allerede her kommer det stærkt an paa, hvem der besætter Sprængkrateret, Satan eller Jesus; her staar der stadig Kamp, her trænger vi til »de frivillige«, som vil vove og lide noget for deres Konge og himmelske Fædreland. Og inden Fæstningen selv kan tages, er der to Skanser, som vi nu ved Guds Naade og ved forenede Kræfter og Bøn vil tage i Jesu Navn. »De frivillige frem! de danske Sønnerjyder frem,« som det hed i den store Krig, naar det gjaldt.

Den første er Vækkelsen i vor lille Menighed; er der noget Øjeblik, hvor den protestantiske Menighed er ved at faa Chancer med Hensyn til Muhammedanermismission, saa er det nu; de katholske Kirker med deres Billed- og Helgendyrkelse er en Brand i Næsen paa Muhammedanerne; og nu, da Franskmændene har overtaget Mandatarmagten over Landet, rejser den katholske Kirke sit Hoved og tager — forfærdelig uklogt — Hævn over Muhammedanerne for mange Aars Undertrykkelse ved overlegen Holdning. Der-

ved gavner de hverken Franskmændenes Position eller sig selv eller Landet eller Guds Sag. Dette driver Muhammedanerne — bevidst eller ubevidst — over mod vor Kirke, som er den eneste, de i nogen Maade respekterer.

Nu er Tiden der altsaa, da vor lille Menighed her skal aabenbare noget af Herrens Herlighed for dem, der ikke kender ham. Gud ved, hvor langt vi kan være tilbage, men der er Tegn til, at han har Sjæle i Smelteovnen; og hvor nær de er ved at gaa ud, lutrede som Guld, ved kun han; maaske er de ganske nær.

Skal vi ikke tage den Skanse ved Bøn om, at de Sjæle, i hvem han er begyndt at vække Syndserkendelse og Længsel efter Naaden, maa blive ført igennem til fuld og klar Omvendelse. Husk paa, at eders Bønner i Tro paa Jesu Sejr og Almagt, hans Vilje og Evne til at frelse disse Sjæle, bliver hørt, og Svaret sendt straks (se Daniel 9, 23 og 10, 12) — om end Opfyldelsen kan forsinkes.

Den anden Skanse, som maa tages, (lov mig det, thi Gud vil det), er de lukkede Døre ind til Islam, at de maa aabnes; og det sker ved Bøn om, at Gud vil bringe os i Forbindelse med dem iblandt dem, som er af Sandhed, og give os Visdom, Ydmyghed og Kærlighed til at gaa ind ad de Døre, han maatte aabne, at dog Dagen maatte komme, da selve Fæstningen kan stormes og tages og lægges for Jesu Fødder. —

Saa gaar vi da til dette hellige Korstog Haand i Haand. Gud selv fylde os med »den første Kærlighed«, at alt, hvad vi er og har, maa lægges for den elskedes, den velsignedes Fod. Hvad og hvem kan da staa imod hans Kærligheds Kraft?

Fredshilsen fra Huset paa Højen med dets lykkelige Beboere.

I Jesu store Navn!

Kære, velsignede Venner!

I dette Navn ønsker jeg jer alle et velsignet Nytaar! Hvor er det forunderligt at kunne begynde det i Jesu Navn, thi det vil vel sige, hvis det i det hele taget siger noget, at vi begynder det med ham, ét med ham i Maal og Vilje, og derfor visse paa, at vi naar Maalet og »vinder frem til hans det gode, det ny Jerusalem« — maaske inden en saare liden Stund, maaske efter endnu et velsignet Arbejdsaar blandt de Sjæle, der er ham saa dyre dyrebare, og hvis fortvivlede Stilling i Vankundighed om hans Kærligheds Længsel kalder Taaren frem i hans Blik og Skamrødmen paa vore Kinder; ét med ham i Sorger og Glæder, allerførst og allerdybest Sorgen over os selv og vor Lidettroenhed, ja vor Vantro overfor hans dyrebare Forjættelser; thi den Sorg føler han jo med os, Lemmerne paa hans Legeme, endnu dybere end vi, men ogsaa Glæden, Jublen over, at alt det, han selv har vakt Længsel efter i vort Hjerter, det har han rede til os, det vil han give os, ja! det har han skænket os, det staar fra vor Daabs Stund i Banken, den himmelske Bank, indsat paa vort Navn; det skal bare hæves, ikke gennem Bybud, men ved personlig Fremstilling. Er det ikke forunderligt?

Du lille Menneskebarn, som er sat midt i store Opgaver og Byrder, hvoraf den mindste »kunde Kæmper myrde«, du glemmer, at du har »Banken« ved Siden af dig, Dør om Dør, »alle Dage indtil Verdens Ende«.

Du har maaske en Søn, en Datter, der er »gledet fra dig«. Du vrider dine Hænder i Fortvivelse; thi du ved

ikke dine levende Raad. Det Ord, der kan kalde ham eller hende tilbage, det kan du ikke finde; men Biblens Forjættelser er Anvisninger paa »Banken«.

Du har en Ven, som du kan gaa til ved Midnat, og det er selveste Bankchefen; han har en lille privat Dør, og over den hænger der et Skilt helt ud over Gaden med Indskrift til begge Sider og en Lygte ovenover, der i den mørke Nat kaster et klart Lys over de store Bogstaver: »Døren er aabeng»; og mange er de, der med Taarer paa Kind og Raadvildhedens Fortvivlelse i Hjertet i den dybe Nat har banket paa og har forebragt Chefen deres fortvivlede og indviklede Stilling, og med Glædestaarer (ja med Hulken)! og et Hjerte fuldt af Lys og Tak og Kærlighed er gaaet fra ham med det, de netop trængte til; thi Vanskeligheder som den nævnte har dobbelt Ærinde; de skal afdække for os selv vore Forsømmelser og vor Synd; og naar de har gjort det, skal de aabenbare Jesu Herlighed og Naade, idet han tørrer Taaren af, letter Byrden og viser den eneste Vej, der er at gaa.

Gaa du derfor, kære Ven! om du er Mor eller Far, gaa trøstig til ham, Lygten er tændt, og Døren er aaben, og han sidder selv derinde og venter dig; fortæl ham ligeud, hvad du har forsømt overfor dit Barn. Han ved det alt sammen forud; men ogsaa dine Taarer har han set, og han ved, hvad han vil sige dig; thi han kender de Tanker, som han tænker angaaende dig og dit Barn, Tanker om Fred, og ikke om Ulykke; og han vil give jer en Fremtid og et Haab (Jer. 29). Prøv, og du skal se. .

Eller du staar overfor Valget af Livsstilling eller et andet stort Valg (Valg af Ægtefælle f. Eks.), og du ved ikke, hvad der er hans Vej med dig. Du kan ikke komme til Klar-

hed; det er dig, som om du ser Lykken foran dig, og du begærer den, men det er, som om han paa uforklarlig hemmelighedsfuld Maade holder din Haand tilbage, hver Gang du vil gribe til. Du synes, han staar din Lykke i Vejen, og du er til Tider fristet til slet ikke at spørge mere, men handle helt paa egen Haand. Dog, det gyser du for, thi du ved, at forlader du ham og hans Vej, hvem skal da hjælpe, beskærme og bevare dig? Du har en rigtig Følelse af, at det værste, der kan ske et Menneske, er at blive overladt til sig selv (se Rom. 1,24. 26. 28).

Kære Ven! har du ikke som jeg gjort den Erfaring 100 Gange, at naar du selv valgte, valgte du galt, og naar du overlod Valget til ham, saa blev det rigtigt og velsignet? Hvor er det forunderligt, at han selv i de mindste Ting, der angaar os, er dybt og inderlig interesseret, saa han vil hjælpe os til at finde og vinde det allerbedste i stort og smaat hver Dag, ja, hvad siger jeg? hver Time paa Dagen hele vort Liv igennem.

Der er en bestemt Grund til dette; han har nemlig en Plan for dit Liv; den staar klar og færdig for hans Øje, og ingen Moder paa Jorden kan for sit Barn ønske noget rigere og bedre end det, der ligger i Guds Plan med dig; derfor er der af alle de Veje, der ligger for dig, og som du kan vælge imellem, kun én, der fører til Maalet, kun én, der er belagt med Velsignelser, med Fred, Glæde, Lykke og Vækst i Naaden, og det er den, Gud kender og har planlagt for dig.

Tusinder er gaaede vild, fordi de lyttede til Fristerens Røst, der sagde: »Sikke noget Sludder, at du ikke bedst selv skulde vide, hvor din Lykke ligger; du ser den jo lige foran dig; det er bare at slaa til; grib den og gaa ad den

Vej, du selv synes, er den bedste, og som passer dig, og lad være med at lytte til de gammelkloge Røster, der dog slet ikke forstaar dig«.

De lyttede og valgte, og der er dem, som senere et helt Liv igennem har forbandet den Dag, de valgte, som de gjorde.

For den, der har staaet for den levende Guds Ansigt og set ind i hans milde Faderøjne og ved, at han, som ikke sparede sin enbaarne Søn, men gav ham hen i Døden for os alle, han vil ogsaa skænke os alle Ting med ham (Rom. 8,32); for den, der ved, at Planen for hans Liv er lagt i alle Enkeltheder (Efes. 2,10), skulde det jo ikke være svært at overlade Valget til ham.

Og dog! man ser det, og man ved derom; thi man har selv et Menneskehjerte i Brystet; men vi, som er begyndt at lære at gaa Vejen efter Lygtens Skin og har fundet »Døren aaben«, naar Mørket rugede tungt og tæt over os, vi siger til dig saa varmt og inderligt og indtrængende, vi kan: »Gaa! skynd dig! løb til ham! Du skal aldrig fortryde det; han ved alt om dig, han længes efter dig, og han venter dig, for hans Navn er »Underlig«, »Raadgiver« og »vældige Gud«.

Jeg kan sige dig, hvordan det vil gaa dig, hvis du kommer, som du er, og siger ham alt og overlader ham alt: Mens du taler med ham, vil det hele forandre Udseende; du vil forlegen begynde at undre dig over, at du kunde tænke dig at gaa en Vej, som han ikke havde valgt for dig. Du vil bede ham tage Resterne af din Egenvilje bort og lede din Vilje ind i det Spor, hvor hans Vilje med dig ligger, saa at du, naar Samtalen er forbi, og han spørger dig: »Hvad kan jeg saa gøre for dig? hvad vil du?« — ikke

svarer andet end: »Herre! det, du vil for mig?» »Ja, men hvis jeg nu giver dig Lov til at vælge, hvad vælger du da?» »Herre! jeg vælger at lade dig vælge for mig, du velsignede; jeg vil ikke andet end det, du vil; thi der og der alene ligger min Glæde og min Lykke!« — Saa skal du se Glædesmilet paa hans Ansigt; og ingensinde i dit Liv har du set noget, der har betaget dig og fyldt dig med hellig Bæven og Glæde som det Ansigt, naar det smiler til dig. Du vil give alt hen, regne alt, hvad tidligere forekom dig som Vinding, for Skarn at være mod dette ene at leve under det Smil.

Gaa derfor til ham! Lygten er ude og tændt, Døren er aaben, og han venter paa dig med det Smil, som har lagt hele Himlens Hærskarer for hans Fødder i tilbedende, tjenende Kærlighed, og du skal se, Jorden følger efter, efterhaanden som dens Beboere faar det at se. — Vær du som »hans Smil« i din Kreds, og du skal faa Lov til at iagttage Forandringen og Forvandlingen for dine Øjne, Valgene af de Veje, din Livsbane skal følge, skal senere ikke falde dig saa svære; thi han er hos dig. Du har jo begyndt Aaret i hans Navn, d. v. s. med ham ved din Side, ét i Maal og Midler, ét i Sorger og Glæder med ham, lykkelige Meneske du er; hans Smil er over dig.

Lad mig endnu, inden jeg gaar over til det, jeg egentlig vilde skrive (thi alt det, jeg foreløbig har skrevet, kom af sig selv, uden at jeg vilde det), blot faa Lov at sige følgende om det at begynde Aaret i Jesu Navn; en eller anden kunde have Brug for det.

Jesus-Døren er aaben, d. v. s. Forbindelsen mellem dig og ham, om du begynder i hans Navn, er levende og strømmende, aldrig stillestaaende.

Han paa sin Side gør dig vaagen overfor alt, hvad der

er Gud og hans Aand imod. Han river Masken af et saa giftigt Ord som dette: »Tanker er toldfri« og raaber »Vagt i Gevær!« overfor det indre skjulte Liv, du lever, som ikke et Menneske ved noget om, kun Gud og Satan.

Thi — ikke sandt! hvor er det almindeligt, at Mennesker, baade unge og gamle, selv saadanne, som regner sig for Jesu Venner (og om hvem vel ingen med Sandhed kan paastaa, at de ikke er det), anser deres Tanke- og Følelsesliv for deres eget private Revier, hvor de kan jage deres egne skidne Fantasifostre og søle deres udødelige Sjæl i Syndens stinkende Pøl og Pløre, uden at det kommer nogen ved, naar bare det ikke kommer frem paa Læberne eller bliver omsat i Gerning.

»Tanker er toldfri«, siger de, og saa leger de med Synden i deres Tanker og Fantasi; de omgaas den daglig, be-gaar den i Tankerne og Længslerne, nyder den, nærmer sig mere og mere Udøvelsen af den i Virkeligheden, men for-maar endnu lige akkurat at sige Stop i rette Tid; og Satan siger: »Godt! du er dygtig! Kan du se, der er ingen Fare, naar bare du stopper i rette Øjeblik! Du kan endda gaa lidt videre endnu, naar bare du viser dig som en Mand og standser i Tide. Dette kommer jo ingen ved; du skader jo ingen dermed og bereder bare dig selv en Fornøjelse, oven i Købet en uskyldig Fornøjelse, som ikke gaar ud over nogen Moders Sjæl«.

Og saadan nærmer de sig Udøvelsen i Praksis, saa de, hvis Gud ikke faar raabt dem op, saa de vaagner af Satans Snarer, falder og falder saa dybt, at de maaske aldrig rejser sig i Tid og Evighed.

Kender vi ikke disse, som man siger, pludselige ufor-staaelige Fald fra Menighedernes mer eller mindre skjulte

og ukendte Annaler Landet over, hvor Medlemmer af Menigheden, maaske betroede ansete Medlemmer, pludselig til Forfærdelse for alle Guds Børn afsløres som et eller andet uhyggeligt paa Satans Veje.

Men, disse Fald er hverken pludselige eller uforstaaelige; thi vedkommende havde i lang Tid leget med Synden og beredt Vejen til dens Udøvelse i Skjul af dette: »Tanker er toldfri«, »mit indre private Tanke- og Følelsesliv er mit eget og kommer ingen ved«.

Tusinder er paa den Maade gledne, lokkede, bedragne ud i Synd, fordi de ikke havde forstaaet Meningen med den forunderlige gensidige Pagt mellem Jesus og dem.

Som jeg sagde, gør han paa sin Side os vaagne for alt det, der er Gud og hans Aand imod, det være sig i Tanke, Ord eller Gerning, det vil med andre Ord sige: alt, hvad der ikke er af ham i os, det kan saa være Gnavenhed, ondt Lune, Begærlighed, Misundelse, Usandhed i Væsen og Ord, Tvedragt, Vrede, Had, syndige urene Lyster og Begæringer o. s. v.

Vær vis paa det: Han siger sit »Pas paa« i rette Tid, og hvis du vil høre det, hører du det altid, og selv om du stopper Fingrene i Ørerne, hører du det ogsaa — dybt i Sjælen; den Side af Sagen er i Orden.

Saa kommer din Tur; nu afhænger alt af, hvorledes du stiller dig til ham. Er du ét med ham i Maal og Midler, saa bring ham frit alt det umulige, alt det, du ikke kan selv, alt det, du kæmper med og ligger under for; bekend for ham din Afmagt og din Trang til ham, og — saa sandt Gud lever! — er det redeligt og oprigtigt, saa er det hans Tur igen, og han forpligter sig til at skaffe dig Sejr over dig selv derved, at han tager dit Sind og giver dig sit eget,

— og saa maa du være saa svag og ussel og elendig, du være vil, saa skal det lykkes, thi I staar sammen, og han er din almægtige Ven. Det er Guds forunderlige Gave og saa til dig i det ny Aar.

Men læg Mærke til dette: Hvis du ikke straks rejser dig og tager Kampen op og tyr ind under hans beskyttende Vinger, men giver efter for dit eget Jeg (thi mod det staar Kampen), idet du ikke agter paa hans: »Pas paa«, saa er Forbindelsen brudt, Tilførslen af Liv og Kraft stoppet, og du er under Fjendens Magt og gaar tilbage, indtil du atter for Jesu Fødder tager Kampen op med dig selv igen.

Det er Guds forunderlige Gave for dem, der vil; for dig, som vil have ham til Frelser, er Vejen aaben fra Herlighed til Herlighed, og for dig, som ikke vil, bliver det til Fald og Forhærdelse af Hjertet i Synd og Elendighed.

Deratije, 24. Februar 1921.

I Jesu store Navn!

Vore kære Interessenter i Danmark!

Hvor har jeg længtes efter at skrive til eder denne Gang for ligesom at »føle eder paa Albuerne«, om I er med, om vi endnu staar sammen i en fast Ring, snart om Guds Trone, snart i Ildlinjen med Front mod Fjenden og hans Fæstningsværker, kæmpende for at lægge nyt Land under Jesu Plov, stakkels forvildede Menneskesjæle hen til Frelserhjertet — eller om I en og anden af jer er ved at gaa træt: »Der sker jo ingenting!« »Hvorfor spille Kræfter og Penge, mange Penge paa det Arbejde?«

Det er menneskeligt, om nogle tænker saa? Men selv om intet menneskeligt er os fremmed, skal vi dog ikke blive

staaende dør; vi skal meget længere ned og usigeligt højere op. Paulus siger: »Jeg ved, at i mig, det er i mit Kød, bor intet godt« og — »jeg agter alt for Tab, ja for Skarn at være, for at jeg kan vinde Kristus og findes i ham«. Der maa vi ned med alt vort eget, ikke blot forklare og forsvare det som menneskeligt, men miste det, fordi det ikke dur og kun hindrer os i at vinde »det sande Menneskeliv« i Jesus Kristus; og Peter siger, at »hans guddommelige Magt har skænket os alt, som hører til Liv og Guds frygt, for at vi skal faa Del i den guddommelige Natur.«

Tænk, kære Venner! hvad der er skænket os! og hvor mange af os gaar ikke og mener, at vor gamle Klædning, selv om den er noget slidt og plettet, dog er for god at smide væk, og hvad har vi saa af den guddommelige Natur? hvor er saa den Kærlighed, som skal faa dit Vidnesbyrd til at brænde, saa Mennesker lytter dertil, saa Selvretfærdigheden gaar i Stykker, saa de drages til Jesus? hvor er den, hvis det blot er dine egne Laser, du gaar i? Hvor er Frimodigheden henne, naar du i din Gerning, det Arbejde, du elsker, og som Gud har betroet dig, er nede i Dalen, hvor Solens Lys saa at sige ikke naar hen? — Nej, kære Ven! uden Delagtighed i den guddommelige Natur kan vi godt pakke sammen.

Derfor! saa usigeligt højt skal du op — i Jesus. Men, for at du og jeg ikke skal blive svimle, skal vi op til et Par Prøveexaminer først; det sørger han for ved sin gode Hellegaand gennem det daglige Livs graa Trivialiteter fra den ene Trosprøve til den anden, sommetider med Sejr over det alt sammen, i høj Luft og med Guds Smil over al din Færd, sommetider lige akkurat slæbende sig gennem Taa-gen og Skyerne uden at se et eneste Glimt af Solen, øver

han dig i den store Kunst at skelne klart imellem, hvad der er hans, og hvad der er dit, hvad han er og formaar, og hvad du er og formaar. — Og saa længe vi ikke har lært — og uden at famle deri — har lært, at vi i og af os selv ikke kan andet end staa Gud og hans Gerning i Vejen, medens alt det i os, der er noget og dur noget, er af ham »uden nogen vor Fortjeneste og Værdighed« (som Luther siger), saalænge tager han os ikke med paa Højderne, af Naade mod os, at vi ikke skal blive svimle og falde.

Maatte da Gud lære os Kunsten, os herude og jer derhjemme, at han ogsaa maa kunne føre os i Ø. M. fremad i Arbejdet og give os de Frugter deraf, som han selv saa inderlig længes efter.

Har en Moder en Flok Børn paa 10, de 9 af dem kvikke og lærenemme, den ene forsat i Udviklingen og langsom i Opfattelsen, mon hun siger: »Ham kan det ikke nytte noget med; han maa sejle sin egen Sø; jeg maa vie min Tid og Kraft til de andre?« — Mon hun siger saadan? — mon hun ikke snarere anvender et Overskud af Kærlighed og Omhu paa denne Stakkel, som jo ikke trods Langsomheden ophører at være hendes Barn, som Gud selv har betroet hende, og som hun skal svare for paa den store Dag? — Jeg er vis paa, hun gør saadan.

Saaledes er jeg da ogsaa vis paa, at I, kære Venner og Interessenter, der ser paa dette Arbejde, Gud har betroet os, som en Gave og en Opgave ved Siden af maaske adskillige andre Gaver og Opgaver, vil se paa os, jeres i Væksten og Udviklingen forsatte og langsomme Barn, med en Moders, ja med Guds Øjne, og d. v. s.: I vil se, hvor megen Kærlighed og Omhu og Støtte og Forbøn vi trænger til paa vor usigelig vanskelige Post, og I vil ikke finde, at Vanske-

lighederne er Grund nok for jer til at opgive eller blive trætte af Arbejdet eller mindske Interessen for det og Kærligheden til det; tværtimod! I vil sige: Mon Gud vil svigte dem, fordi han har stillet dem paa en udsat Post? mon Gud finder Vanskelighederne uovervindelige? mon han ikke meget snarere siger: Nu! da det ser mørkt og vanskeligt ud og Mennesker begynder at ryste betænkeligt paa Hovedet, nu vil jeg staa op og blotte min hellige Arm og aabenbare min Herlighed?

Skulde vi da svigte dem? Skal vi ikke meget snarere samles tæt om ham, der har kaldet os til Gerningen, ham, der elsker Umuligheder, bede ham tilgive vor Forsagthed, vor Lunkenhed og Kulde, vor Seen hen til det skabte i Stedet for Skaberen, og saa staa op i Jesu Navn og gøre det, han vil, vi skal gøre, med Vished for at hans er Kraften, og han er Borgen for, at det skal lykkes, naar vi blot vil give os, vore Legemer som et levende, helligt, ham velbehageligt Offer.

Har jeg Ret i, at I ser saadan paa det, og at vi ikke en skønne Dag, fordi Opgaverne er voksede, skal se os delvis forladte, fordi Foretagendet ikke syntes rentabelt? Kære Ven, saa sandt Gud lever, dit Udbytte staar i Forhold til det, du sætter ind! Hvad du af Hjertet, af Tro og Kærlighed for din Herres og Frelsers Skyld, sætter ind af Bøn, Forbøn, Kærlighedsgaver, Interesse, Medfølelse og Tro paa Jesu Sags Sejr ogsaa i Kalamun, det skal du faa igen med Renter og Rentes Rente, det har Gud lovet, men! — uden Indsats ingen Andel i Fortjeneste og Udbyttet.

Det er svære og onde Tider for Tiden ikke mindst hos os i Syrien; men iøvrigt er det nok saadan udover den vide Jord. Verden, saadan som den nu er uden Gud, har spillet

grundig Fallit, og Gud er ved at offentliggøre den almindelige Bankerot ved en storslaaet Anskuelsesundervisning paa Verdens-Skolens sorte Tavle; alle, der har Øjne at se med, kan se det.

Julen 1921.

I Jesu dyrebare Navn!

Kære trofaste, velsignede Venner!

I Luthers Bibel lyder det sidste Vers af den 50. Salme saaledes i Oversættelse: »Den som ofrer Taksigelse, han ærer mig, og det er den Vej, paa hvilken jeg vil lade ham se Guds Frelse.«

Det er et dejligt Ord for den, der gerne vil »se Guds Frelse« baade i sit eget Hjerte og i sit Hjem, sine nærmestes Kreds og i det Arbejde, han har faaet betroet.

Det lærer ham, at der er en Vej, paa hvilken Gud selv lover ham, at dette kan ske, og det er Takkens.

Dette kunde ved første Øjekast synes at være ret mærkeligt; man kunde maaske have ventet, at Vejen, der blev anvist en, var det ihærdige Arbejdes Vej eller Bønnens Vej.

Dog nærmere beset er det ikke saa mærkeligt, naar man kender lidt til Arbejdsvilkaar og Love i Guds Rige, thi det, som der lukker op for den rolige Kilde til Kræfternes Elv, d. e. Guds almægtige Kærlighed, det er Tro, og Tro er netop i Bibelen Udtrykket for, at Mennesket i sit Forhold til Gud, ogsaa midt i det ham betroede Arbejde, intetsomhelst har at bygge paa hos sig selv, hverken sit Arbejde eller sine Bønner eller endog sin Tro; thi bygger han sit Haab om Velsignelse, Vækst og Frelse paa noget af det, saa har han ikke Tro og er ingen ret Arbejder i Guds Rige, selv om

han har sin Almanak bemalet paa Kryds og tværs med Møder og Forsamlinger og Gudstjenester.

Det er nemlig en Kendsgerning, at et Menneske kan arbejde meget uden Tro, og det vil ingen nægte, men det er ogsaa en Kendsgerning, at et Menneske kan bede meget uden Tro, selv om det ikke saa gerne indrømmes som det første; det er imidlertid sandt. Der er Mennesker, som Aar ud og Aar ind beder om Ting efter Guds Vilje, som Gud derfor gav dem efter deres første Bøn derom, men de tro ikke Ordet: »Og dette er den frimodige Tillid, som vi har til ham, at dersom vi bede om noget efter hans Vilje, da hører han os, og dersom vi ved, at han hører os i, hvad vi bede, saa ved vi, at vi har de Ting, vi har bedt om,« og derfor faar de ikke; de bliver ved med at bede og bede og bede, men glemmer, at det kun er den ene Halvdel af Bønnen efter Guds Hjerte, den anden, lige saa vigtige, er Modtagelsen i Tro; tro ham paa hans Ord og tag imod, saa bryder Takken frem af sig selv; thi Tro og Tak følges ad, kan ikke skilles. Saa meget, som du takker, saa megen Tro har du, ikke mer og ikke mindre, og omvendt saa meget som du tror, saa meget takker du.

Var Gud ikke den uendelige Kærlighed, der har givet sig selv, vilde dette ikke passe; men nu passer det, da Tro er det samme som Modtagelse af »de Ting, som er skænkede os af Gud« (1. Kor, 2, 12), Modtagelsen af ham selv, Enhed med ham. Derfor undrer det os ikke, at der staar: »Den som ofrer Taksigelse, ærer mig, og det er Vejen, paa hvilken jeg vil lade ham se Guds Frelse . . .«

Vejen frem, hvis vi vil se Guds Herlighed og Frelse i vor Gerning ude og hjemme, er altsaa: Taksigelse, det fyldte troende Hjertes Tak til Gud, og det er dette, jeg vil lægge

alle jer kære, som har set eller begyndt at se hans Herlighed i Jesus Kristus, paa Sinde: »Ofrer ham Taksigelse! lad den Trone, han i sin Herlighed troner paa, og som er bygget af »Israels Lovsange« (Salme 22, 4) blive en herlig og prægtig Trone — ikke saa spinkel som i 1921, hvor det maaske mere var Suk og Klager, han hørte, end Lov- og Takkesange.«

Maaske vil du sige: »Hvis du kendte mig og mine daglige Forhold og Vanskeligheder, vilde du næppe opfordre mig til at takke; jeg har ingen aaben Horisont, der er Mørke om mig og i mig. Hvad skal jeg takke for?«

Jeg er glad, du spørger, thi Gud selv giver dig Svaret i sit Ord: »Siger altid Gud og Faderen Tak for alle Ting i vor Herres Jesu Kristi Navn.« — Det er da et Svar, som kan løse Knuderne og hæve Vanskelighederne; der er intet at tage fejl af: »altid« og »for alle Ting.« Og hvis, som du synes, det, du mest trænger til, er at se Guds Frelse, saa rejs dit Familiealter, saml din lille Husmenighed og læg dig paa Knæ og begynd, løft dine Øjne mod det milde Ansigt, der elsker dig i Møde ovenfra og længes efter at vise dig Guds Frelse, sig ham, hvor du har glemt det allerbedste og største, det som ingen Beduin, ingen Satan kan røve fra dig, en Frelser fra Synd og Mismod, en aaben Dør til Naadens Trone, Guds egen gode Helligaand, hans Liv, hans Fred, hans Glæde, hans velsignede Ord, hans inderlige Kærlighed, — alt Gaver, der ligger indenfor din Arms Rækkevidde ved Siden af det forsømte Familiealter; sig ham det med Taarer, og jeg garanterer dig, Takken og Lovsangen og Jublen skal fra Familiealtret som et velbehageligt Offer stige op for Naadens Trone og bringe en Rigdom af Velsignelser ned, saa du paa en Gang ser og forstaar Guds Vej

og begynder at takke for det svære, for Ydmygelserne, for alt det, du slet ikke forstod, men som du saa trygt lægger i Guds Haand og lader ham raade for, vis paa, at du en Gang her eller der skal forstaa det alt sammen i Lyset af Guds evige Kærlighed. — »Det er Vejen, paa hvilken han vil lade dig se sin Frelse,« lovet være hans hellige Navn!

Deratije, Nytaar 1923.

Kære Venner!

I Jesu velsignede Navn med Lov og Tak til ham begynder vi det ny Aar med stor Frimodighed — ikke fordi vi ser, at Fjenden har opgivet sin Modstand eller har i Sinde at gøre det; heller ikke fordi vi synes, at vi er »voksede« godt i det Aar, der svandt, heller ikke fordi vor Arbejdsstyrke er bleven forøget, (hvor glade vi end er over det) end ikke, fordi I, kære velsignede Venner, har vederkvæget og opbygget os ved eders Kærlighed og Offervillighed, (hvilket visselig har varmet vore Hjerter), men fordi Gud har givet os en levende Frelser, fordi vi i ham kan sige, at »det er rigtigt nok endnu«; fordi vi i ham er paa den Side, som sejrer, hvad saa end Fjenden vil gøre; fordi vi i ham ikke blot i Julen kunde synge det: Forvunden er nu al vor Nød, al — vor — Nød, men i Dag og hver Dag, saalænge han er hos os (dvs.: alle Dage indtil Verdens Ende), kan tage det op og med Glædestaarer og med Erfaringens Oplevelse gentage det med Lov og Tak!

Altsaa i ham; thi hvor forunderlig fin er ikke den selvkontrollerende Mekanisme, som forbinder Sjælen med al Krafts og Kærligheds og Velsignelses Kilde og tilfører den, hvad den behøver, naar den er i ham.

Læg vel Mærke til det: »i ham«, thi her ligger den dybe Hemmelighed ved et frugtbart Liv i hans Tjeneste.

»I ham« vil ikke sige, at du er »syndfri«, thi det bliver du ikke (nej aldrig!) her paa Jorden, thi alt, hvad der er i dig af godt, er ikke dig, men ham, og i det Øjeblik, du skulde give efter for Fristelsen til at tro, at det var dig, og mene, at saadan var du, vilde du miste det hele og begynde at bedrage dig selv og andre, indtil Bedraget blev aabenbart for alle og maaske uopretteligt.

Nej! »i ham« betyder blot, at du er vaagen, som han, og ser paa Synd som han, og øjeblikkelig tager Kampen op imod den som han, hvor du finder den, og ikke undskylder den, fordi du finder den i dit eget Liv eller hos dine allerkæreste; thi gør du det, virker den selvkontrollerende Mechanisme øjeblikkeligt, og Tilførslen af Kraft, Velsignelse og Kærlighed stoppes.

Ikke saadan at forstaa, at dine Møder, din Søndagsskole, din Syklasse, dine Andagter i Hjemmet og din Bibellæsning stopper med det samme; det gaar altsammen videre, men Velsignelsen stopper, hører du; Velsignelsen stopper, og Frimodigheden svinder; og det raader du ikke Bod paa derved, at du raaber højere ved Møderne eller paatager dig endnu flere Virksomheder, mere Arbejde i Guds Rige, thi det er altsammen spildt Kraft, fuldkommen spildt, da det ikke er Ord eller Stemme eller Gebærder eller Travlhed, der virker, — men kun Guds Aand, og hvor Guds Aand er lukket ude og ikke faar Lov at levendegøre og forherlige Jesus i Hjerterne, der stopper al Vækst og alt Arbejde, dvs. alt det, Jesus regner for Arbejde.

Naar du i en Automobil lukker for Tilførslen af Benzin, stopper Maskinen og Automobilen; — dog kan du godt

uden Benzin faa den til med voksende Fart at løbe ned ad Bakke; det gaar af sig selv; læg Mærke til det, for det er lærerigt — i denne Sammenhæng.

Lad os derfor være vaagne og nu ved Aarsopgøret prøve os selv for den alvidende Guds Ansigt, om vi er »i ham« eller ej, at han dog kan faa Lov at bruge os, som og hvor han vil.

Der staar i Galat. 5. et dejligt lille Vers om Aandens Frugt, ikke Frugter, thi Aandens Frugt, Jesus, er udelelig; enten har man ham og er bleven ét med ham i Maal og Midler, i Sorger og Glæder, vaagen til det yderste overfor sit eget bedrageriske Hjerter, — eller ogsaa har man ham ikke, og har man ham ikke, saa kan man, det mener man da, godt prøve at forene sit store Arbejde i Guds Rige med Fortrædelighed og Gnavenhed i Hjemmet, med Hidsighed, med en spids og giftig Tunge, med Antipathier og ubarmhjertig Kritik o. s. v. o. s. v., men man tager grundig Fejl; et spidst Ord, en skarp, ukærlig Dom stopper øjeblikkelig for Tilførslen af »Benzin«, og man gaar videre i sin egen Kraft, men ned ad Bakke.

Kære Venner! hvor vilde jeg gerne, at jeg selv og alle vi, som elsker den Gerning, Gud har betroet os, hjemme og ude, skulde være vaagne, lysvaagne i Jesus i det Aar, som kommer, at vi maa findes i ham i Arbejde og Hvile, om han kommer, eller om han »tøver«, thi da er der intet i Verden, som kan tage Frimodigheden fra os, og intet, som kan hindre Velsignelsens Fylde, som han har i Beredskab for os og vore Omgivelser gennem os. Der arbejdes meget i vore Dage med stor Travlhed og Nervøsitet, men der sker saa lidt, mange af os arbejder mange Gange uden ham, uden hans Aand.

Gud give os at kende os selv, som han kender os, at vi maa forstaa, at »Stilstand er Tilbagegang«, at vi intetsomhelst kan uden ham, og at det vigtigste af alt, hvis der skulde komme noget i Vejen med Tilførslen (dvs.: med os selv), ikke er, at vi gaar videre i Arbejder udadtil, men at vi gaar ind i Lønkamret og græder der for Jesus over os selv og vor Ukærlighed overfor dem, som han elskede indtil Døden, og ikke hviler, før vi har taget imod Syndsforladelsens Naade igen, saa Forbindelsen mellem os og ham maa være levende og strømmende.

Bed for mig og bed for os, at vi maa være i ham altid, indtil han kommer, og saa i al Evighed.

Deratije, 11. Maj 1923.

— — — Kære Venner! jeg er bange for, I ikke ved, i hvilke Farer jeres Udsendinge lever — —; jeg tænker ikke paa Faren for Beduinoverfald og den Slags, skønt den ogsaa er der stadig, men jeg tænker paa Faren for at sløves, afstumpes, og den er langt forfærdeligere end den anden.

Vi lever omgivne af Muhammedanere, vi hører Muezzinen raabe og kalde dem til Bøn hver Dag; vi ser dem paa Gader og Stræder, mange i Antal og stakkels fortabte Sjæle alle, ja! i vore Huse ser vi dem; de bringer os Kul og Varer, de bringer os Mælk daglig, og vi bliver saa vant til at se dem, at det efterhaanden bliver naturligt, at de er der og skal være der; vi handler og forhandler med dem ved mange Lejligheder og glemmer, at ikke én af dem noget Øjeblik er ude af Guds Kærligheds- og Frelsestanker, og at hver Lejlighed til at give dem et Ord, vise dem et Glimt af Jesu Herlighed og Kærlighed er usigelig dyrebar

i Jesu Øjne, og nogle af dem, som ikke blev benyttede, kommer maaske aldrig igen.

Naar hele dette Forhold til Tider virker knusende, saa er der noget galt, det ser jeg godt; thi saa længe jeg gaar med en knusende Byrde paa min Sjæl, kan jeg ikke være det for min Frelser og Herre, som han vil og venter af mig; det kan jeg kun, naar jeg er helt gemt i ham og han aabenbar i mig; saa er jeg mig maaske slet ikke bevidst, at der er den og den Opgave at løse, men saa har jeg et Ord til dem paa min Vej, saa knuges jeg ikke af de 10000 Ting, jeg ikke kan naa og ikke naar, men er glad i ham og over ham og med ham, som er bleven mit Liv og min Frelse, saa gaar det efter Ordet i 1. Sam. 10, 7 »saa gør, hvad der falder dig for Haanden, thi Gud er med dig,« og saa er der Grøde i det, der bliver talt og gjort. Kære Venner! der skal I ved eders Bønner holde eders Udsendinge, det er den eneste Sikkerhed mod Sløvhed og Afstumpethed.

I en Hilsen til Aarsmødet i Slagelse 1925 skriver Pastor Prip:

— — — »— han være med ved Alterbordet.« — Ja, er der noget, der er sikkert, saa er det vel dette, at han aldrig, aldrig, aldrig kunde give mindre, end der var Trang til, mindre end man bad ham om. »Luk din Mund vidt op, at han kan fylde den«; — det er det, han længes efter, men det er dèr, det mangler os. Vi gaar mange Gange og synes, han er en Gud, der tier, en Gud, der gemmer sig. Forholdene omkring os med deres Vanskeligheder har fanget vort Blik, og vi føler Trykket, men misforstaar ham. Kære Venner! Vanskelighederne er kun forklædte Velsignelser, skjulte Pa-

neldøre, der ser ud som en fast Væg og en spærrende Mur, men de er Døre, som for den troende, der ser højere op, helt op i det milde Ansigt, der vil lede os med sine Øjne, aabner sig ind til herlige Erfaringer af hans Trofasthed og almægtige Naade. Der er Tider, og det er vel de fleste, hvor det at bede og udøse sit Hjerte for sin almægtige Ven er det fornødne, men der er Tider, hvor der kræves andet og mere end dette.

Der er Tider, hvor der er Ting, der hindrer Herren i at aabenbare sig i sin Herlighed for os, da der er bandlyst Gods i Lejren, en Synd, som vanærer Gud og hindrer ham, den hellige, rene, i at være blandt os og stride for os; da nytter det ikke, at Josva raaber til Herren i Bøn. »Staa op!« hedder det da, »hvorfor falder du saaledes paa dit Ansigt? Israel har syndet; det skal ikke kunne holde Stand for sine Fjender! Helliger eder! skaf det bandlyste bort af eders Midte, thi før det er sket, skal I ikke kunne holde Stand for eders Fjenders Aasyn.« — Eller! naar Moses kender Guds Tanker og Veje, men tøver med at gaa dem, saa er det ikke Tid til at bede, men til at handle. »Hvorfor raaber du til mig?« siger Herren da, »sig til Israels Børn, at de bryder op og gaar frem« — saa skal Havet nok dele sig og I komme igennem tørskoede.

Der er Tider, hvor det at gaa op til Herrens Alter ikke er den direkte Vej, den nærmeste til Gud; hvis nemlig din Broder, din Søster, din gamle Fa'r eller Mo'r har noget imod dig (dvs. har en Anklagegrund imod dig), saa spar Ulejligheden med at bringe din Gave op til Altret, Gud tager ikke imod den eller dig; lad den ligge der, hvor du staar; nu er det ikke Bøn, du trænger til, men Handling — ja, det skulde da være, at du i dit Hjertes Nød raabte til ham om

at give dig Ydmyghed og Mod nok til at gaa hen at bede om Forladelse og tage hele Skylden paa dig; det er nemlig Maaden at sejre paa, at velsigne paa i Guds Rige; men saa kommer ogsaa Velsignelsen som en vældig Flod og frugtbargør dit Hjertes Ager — og jeg forsikrer dig, der bliver nok til at overrisle dine Naboers Jorder ogsaa.

Men husk paa, at det er din Tur til at tale til ham nu; han har talt til dig i sit Ord og sagt dig, at han staar til Tjeneste med al Magt i Himlen og paa Jorden, Dag og Nat indtil Verdens Ende; han har sagt: kald paa mig, bed mig, og du skal faa, og nu sker der kun noget, hvis du vil; han tier, indtil du taler, men taler du til ham i Tro og Tillid, saa er der ingen Grænser for, hvad han kan og vil og længes efter at give dig, du selv bestemmer Grænsen, sætter den ved din Vantro. Stop med at tro paa ham og vise ham Tillid, saa stopper Tilførslen, og han tier. Vis ham Tillid og bed i Tro, og hele Himlens Opmærksomhed er vendt imod dig: »Se, han beder« — og Svaret er straks undervejs. —

Under Oprøret i 1925, da Røverbander huserede i Kalamun, maatte Pastor Prips en Tid forlade Deratije, og de tog da nogle Maaneder Ophold i Beirut.

Beirut, den 8. Decbr. 1925.

— — — — Ellers gaar alle vore Tanker til Kalamun og al vor Tale og Samtale er om dem derude og det stakels Land og Folk og dets Tilstand og Skæbne og »Udsigterne«; vi kan næsten ikke rumme andet, men har ogsaa en Følelse af, at vi maaske ikke skal det for Tiden. Der er

nemlig en Ting, som jeg synes i al den sidste Tid er bleven mig saa klar, og jeg kan sige »stor« ogsaa, og det er, at vor kære Herre og Frelser ligefrem trænger til sine Veners Forbøn og »Med-Lidelse« for at kunne virke og udrette det, som hans eget Hjerte længes saa usigeligt efter; han er jo ikke almægtig i den Forstand, at han kan gøre, lige hvad han vil.

Han har frivilligt bundet sig til kun at bruge aandelige Vaaben i den store Aandskamp mellem Lys og Mørke udover den ganske Jord; ellers havde han knust Satan under sine Fødder for lang Tid siden; det kommer ogsaa — ganske sikkert — i sin Tid, men hvor har vi, hans Menighed, meget at lære om den usigelige Alvor i den Kamp og om Bønnen og dens enestaaende Plads i den som aandeligt Vaaben, ja! som det Vaaben, der i den troendes Haand alene faar Fjenden til at vige og slippe sit Tag. Tænk blot paa, hvor langt vi endnu er fra som hans Udvalgte »at raabe til ham Dag og Nat«, og paa, hvor mange der mener, at Gud »da sagtens kan ændre det og det Forhold«, uden at de sætter en ny Kraft ind eller ved vedholdende Bøn sætter de himmelske Kræfter i Bevægelse.

Hvor mange Gange møder det os ikke i Biblen, at Gud, naar Folkets Synd havde kaldt Straf og Ødelæggelse over det, og naar han af den Grund vilde »gøre det af« med det og gøre en helt nye Begyndelse med Moses og Aron, ikke uden videre tilgav og afvendte Straffen. Moses og Aron faldt paa deres Ansigt og trængte ind paa ham med Bønner og Paakaldelser, og mange Gange var det slet ikke nok til at afværge Straffen og Ulykken, der ligesom var en organisk, naturnødvendig Følge af deres Liv i Synd; der

maatte mere til; der maatte sættes nye Kræfter ind, før Gud kunde afvende det onde. Se f. Eks. 4. Mos. 16, 41 flg.

»Skil jer ud fra dem, saa at jeg kan gøre Ende paa dem i et Øjeblik; og de faldt paa deres Ansigter. Og Moses sagde til Aron: Tag Ildkarret og læg Ild paa Altret og læg Røgelse derpaa og skynd dig hen til Menigheden og gør Forligelse for den! thi en Vrede er udgaaet fra Herrens Ansigt, og Plagen er begyndt. Og Aron tog det, ligesom Moses havde sagt, og løb hen midt i Forsamlingen (»løb«, der var ingen Tid at spille) og se! Plagen var begyndt blandt Folket; saa kom han Røgelse derpaa og gjorde Forligelse for Folket. Og han stod imellem de døde og de levende, og Plagen hørte op; men de, som døde i Plagen, var 14700 o. s. v.«.

Det, som nu skal »sættes ind« for at afværge Ondet fra Landet her og skaffe det stakkels Land en Besøgelsestid til Frelse, er ikke Røgelse eller Brændoffer, men Bøn, det at Jesu Venner falder paa deres Ansigt ved hans Side og med Suk og Taarer gør hans Bøn til deres, lider med ham, bærer hans Byrde med ham. Han kan ikke uden videre ændre dette Forhold ved et Magtens Ord; en ny Kraft skal sættes ind. Jesus vil, men kan ikke, hvad han saa usigelig gerne vil, før vi, hans Venner, ligesom frigør hans Hænder og giver ham Mulighed derfor ved vore Bønner.

Hvor tydeligt taler ikke Ezech. 22,30-31. — »Og jeg søgte en Mand iblandt dem, som vilde opbygge en Mur og staa i Gabet for mit Ansigt til Værn mod Landet, at jeg ikke skulde ødelægge det; men jeg fandt ingen. Derfor udøser jeg min Vrede over dem, jeg gør Ende paa dem i min Fortørnelser Ild; jeg lader deres Vej falde tilbage paa de-

res Hoved, siger den store Herre!« — Tænk! hvilket Ansvar vi har, hvis vi ikke staar i Gabet for Landet. Der er Ting, Gud længes efter at gøre for vore Venner og vor Arbejdsmark derude, som han ikke kan gøre, uden vi, hans Børn, »staar i Gabet« for hans Ansigt til Værn for dem. Ak! maatte vi lære Forbønnens Velsignelse og Rigdom!! for os selv og for de andre og for Guds Rige. /

Beirut, 9. Februar 1926.

I elskede kære!

Dagene flyver, og Tiden vil slet ikke slaa til; der kommer nu saa mange Mennesker til os Dagen igennem, at man slet ikke er Herre over sin Tid og heller ikke faar naaet det, man gerne vilde have naaet. Men! om vi faar naaet det, Gud vil have naaet, saa er det jo forunderligt og alt, hvad man lige ønsker. Hvis man vil lade Gud raade ganske og aldeles og tror, at han er med i de mindste Ting, der møder os, — og sandelig, det er det evige Liv, at kende ham saadan (Joh. 17,3) —, da maa man ogsaa tro, at de Mennesker, som kommer til os, selv de, som — menneskelig talt — kommer mest ubelejligh, har noget at sige os fra ham, ja har en Velsignelse fra ham at bringe os, og det er kun en Øjensygdhed hos os, naar vi ikke kan se det, eller naar vi ikke faar Øje paa ham selv deri, og en Hjertesygdom, en forkert Hjerteindstilling, naar vi ikke faar lukket ham, den Guds velsignede, ind; ja, det er et Nederlag.

Jeg hørte forleden om en af de kære, engelske Damer i B. S. M. her i Beirut, som er ganske umaadelig optaget Dagen igennem, at hun i sin daglige Bøn næsten altid bad: »— — — og hjælp os til at se, at selv de, som kommer,

naar vi har allermest travlt, kommer som en Gave fra dig —; det er kønt, fordi det er rigtigt, og fordi det er rigtigt, er det vigtigt. — —

Nebk, 19. August 1926.

I vor store Frelzers Navn!

Kære, velsignede Venner!

Nu er det bleven min Tur til at sende en lille Hilsen hjem til eder, og Gud give mig at gøre det saadan, at den bringer Bud til jer fra ham, som har det som højeste Maal at faa lagt hele eders Liv og Færd ind i hans Plan med eders Liv; thi hvad er ellers det hele, om ikke han faar Lov til at tale til os og danne og hellige os til større Brugbarhed i Tjenesten, først og sidst Forbønnens hellige Tjeneste; thi her, i Lønkamrene, kommer Slaget til at staa, ja, her staaer det; her er Ildlinjen; enten er vi med her, og saa betyder det Sejr, altid Sejr, eller vi er ikke med, og saa betyder det Nederlag, altid Nederlag.

Ak! kunde og maatte jeg faa Lov til i Dag gennem disse Linjer at være Tolk for ham, hvis hele Stræben gaar ud paa, at alle de, som bærer hans Navn og nævner det, maa kunne bedømme Tidens Tegn og ile til Fanerne og fylkes om ham og lægge deres Liv, deres Tid, deres Indflydelse i Vægtskaalen paa den rigtige Side i den staaende Kamp mellem Lys og Mørke, — ja! kunde og maatte jeg faa Lov til det, da skulde han faa sagt det saadan, at de tøvende, de vaklende paa en Gang saa det klart og tydeligt, at kun det, han er i os og ved os, kun det, han virker i os og ved os, kun det, han sætter Præg paa, kun det »tæller« derhjemme, kun det naar over paa den anden Side; alt det

andet forbrændes som Hø og Straa, og det er saa vist heller ikke bedre værd!

Ja! om jeg kunde og maatte! — de tøvende og vaklende skulde ikke spille Minutter mere, de halvhjertede skulde bringe sig selv, deres Børn, deres Midler som et Heloffer paa Herrens Alter, skulde ikke begære andet end at maatte blive brugt af ham, naar og hvor og hvordan han vilde, og det skulde blive kendt paa Arbejdsmarkerne hjemme og ude, at han, Herren, Guds velsignede, havde faaet nye Chancer.

Men nu beder jeg ham røre ved dit Hjerte, som læser dette, at en Bølge af Kærlighed og Taknemmelighed for alt, hvad han har lidt og gjort for dig, maa strømme gennem dig og i alt Fald bringe dig i et fuldkomment Lydighedsforhold til ham. — — — /

Menton, Nytaar 1928.

Kære Venner!

Det er mig en Trang, før vi rejser hjem til vore Ønskers Land den 14. Januar, at sende en lille Hilsen hjem til jer alle, at vi, hvad der er saa væsentligt i alt Missionsarbejde, kan have Føling med hverandre. I skal da vide, at det er med Hjertet fuldt af Tak, at vi gør det. Gud, den velsignede, har gjort alle Ting vel for os, og det er for os begge saa trygt at hvile i, at det ikke er en Rejsetilladelse, vi har tiltigget os af vor kære Læge, men at det Skridt for Skridt er lagt saadan tilrette for os af Gud gennem megen Bøn.

Vi venter derfor ogsaa af ham rig Velsignelse og har al Grund dertil, da han aldrig sender sine tomhændede: »Staa

op!« siger han, »bliv Lys, thi dit Lys er kommet, og Herrens Herlighed er opgangen over dig.«

Er det ikke dejligt: Lyset er der; det er ikke det, vi skal lave; vi skal blot lade det skinne; det er Lysets Natur at sprede sig; det kan slet ikke lade være; med en Fart af 42,000 Mil i Sekundet spreder dets Straaler sig til alle Sider, naar bare det skinner. Paa mindre end et Sekund er Lyset fra Jeres Lønkamre, hvor I paa Knæ for »Verdens Lys«, der er kommet, faar Vægen klippet, at den ikke skal ose, og Glasset pudset, at Lyset uhindret kan straale frem, naaet ned til Mørket i Syrien; »thi Gud, som bød, at Lyset skulde skinne frem af Mørket, han er den, som ogsaa har ladet det skinne i vore Hjerter, for at Kundskaben om Guds Herlighed i Jesu Kristi Aasyn skulde straale frem fra os« (2. Cor. 4,6).

Og med Lyset, det, der er kommet, er der jo bogstavelig intet andet at gøre end ikke at tildække og hindre det med mange og lange Forklaringer af tvivlsom Værdi, men leve i det og genstraale det saa rigt og varmt, at det naar den inderste Hjerterod, thi Lyset, der kom med Jesus Julenat, er Kundskaben om Guds Frelseskærlighed i Jesu Kristi Aasyn, Kundskaben om en forsonet Gud, hvis Arme rækker dybere ned og længere ud end den dybest faldne Synder, det er Visheden om Syndernes Forladelse, der ikke bliver skænket, hvis vi er saadan eller saadan, men som blev skænket for 1900 Aar siden, da Gud tog alle vore Synder og lagde paa ham, en Handling, han slet ikke kunde gøre om igen, om han vilde; nej, det er Lyset, det er Frelsen, som Gud længes efter, at hver eneste Sjæl skal faa Del i; og hvis vi uden Tilsætning af egne Tanker, af Betingelser og Indskrænkninger kan bringe stakkels fortabte Sjæle det Lys,

saa skal ogsaa de staa op og blive Lys, thi Herrens Herlighed er saa opgaaet over dem. —

Aah! kære Venner! er det ikke saadan, at vort Forhold til Missionsarbejdet hjemme og ude ganske simpelt er et personligt Spørgsmaal mellem os og Gud; vi kan ikke staa sandere og rigtigere til Jesus, end vi staar til hans Missionsbefaling. Hvor mange beder ikke daglig: »Komme dit Rige!« og »Ske din Vilje!« uden at gøre andet for Rigets Komme end at lægge en Krone eller to i Missionsbøssen en Gang imellem uden at spørge Jesus om, hvad hans Vilje i denne Sag er med dem.

Lad os alle nu ved Aarets Morgen hver i sin Kreds staa op og blive Lys, at det maa kendes paa os, at Herrens Herlighed virkelig er opgangen over os, saa at ikke Suk og Klage, men Jubel og Tak bliver det, Herren Dag for Dag hører fra vore Hjerter og Hjem, — saa skal vi faa Lov til at se Lyset tændes i udødelige Menneskesjæle og spredes til Tusinder paa Missionsmarkerne, ogsaa paa den, som Gud har kaldet os til at være Lys for. Suk og Klage, Mismod og Vantro er værre end et tiløst Lampeglas, og vi har ingen Undskyldning for det, thi vort Lys er kommet, og Herrens Herlighed er opgangen over os. — Uklarheden er kun hos os.

Et velsignet Nytaar med Herrens Lys over vor Vej ønsker vi alle vore kære Venner og Forbedere i Ø. M.

Jeres lykkelige Udsendinge

A. og E. Prip.

p.t. Bhandun, Juli 1928.

— — — — Hvis jeg skulde begynde, som mit Hjerte tilsiger mig det, da skulde det være med en Lov- og Takkesang til vor velsignede Gud og Frelser for alt, hvad han er for os, om end det uudsigelige jo heller ikke kan skrives, selv om det kan opleves og opleves af mange Tusind lykkelige udover Jorden i Lønkamrene Dag for Dag; disse Oplevelser er med til at danne os til det, der er vor Guds Plan med os alle, nemlig, at det skulde være vor eneste Sorg, at ikke alle har de Oplevelser af, hvad Gud er og vil være for Syndere, der lukker op for ham og giver ham Lov til at forklare Livet, Ordet, i hvilket Livet er, for os. Det er nemlig det, vi trænger til. Det er blevet saa rigt for mig at læse Jesu Forklaring til Lignelsen om Sædemanden hos Matth. 13. Der staar om Sæden, der faldt paa Vejen, ikke andet end dette, at det »er dem, som hører Ordet og ikke forstaar det,« og der staar om Sæden i den gode Jord ikke andet end dette, at det er »dem, som hører Ordet og forstaar det.«

Hvor er det dejligt; den, der forstaar, at alt det, Gud har planlagt, talt, gjort og lidt, som Fader- og Moderhertet alene kan lide, det gælder altsammen ham, er for hans Skyld sket, »forstaar« det, selv om det er ham det uforstaaeligste af alt, han falder paa sit Ansigt og græder og jubler, tilbeder og gennembæves ved Korsets Fod hos Jesus, og hans Hjerte er som den gode Muldjord, som en frugtbar vandrig Have; Graaden over ham selv vander den; han vil komme til at bære Frugt, mange Fold.

Hvorimod den, som ikke forstaar Ordet, ikke begriber, hvad alt det, Ordet indeholder, dog skal til, han er endnu ligesom udenfor, selv om han i Guds Hjerte og Tanke og

Planer er taget med ind; hans Hjerter er som den alfare Vej, han lukker op for onde og gode, han kan Lørdag Aften sidde og høre smudsige Historier i et Drikkelag og le sammen med de andre, og Søndag Morgen gaa hen og høre Ordet; men han forstaar det ikke, og Satan kommer og tager Ordet bort. Han forstaar det ikke! Ak! om han forstod!! — Stakkell!!

Men, han kan komme til at forstaa ved dem, hvem selveste Guds Aand har »forklaret« Ordet. Den Oplevelse lærer os at elske; den lærer os at bede, lærer os at forklare Ordet for de mange tunge i Sindet, for de mange ulykkelige, som er begyndt at se, at de virkelig er udenfor; forklare det, saa de ser, alt drejer sig om dem, er til dem; at den ubegribelige forunderlige Gud har bøjet sig ned netop til dem, og at der nu kun er et Skridt mellem dem og den Fred og Glæde, hele deres Sjæl tørster efter. En saadan Forklaring i Liv og Vandel og i Ord, den »falder i god Jord«, thi det er netop den, der er Sjælens Liv; og Sjælen, idet den griber Ordet, bliver som »den gode Jord«. — — — —

Kære Venner!

Bhandun, 12. Juli 1929.

Det er nu igen blevet min Tur til — gennem Bladet — at »faa Føling« med jer alle sammen, og jeg glæder mig til det, da jeg synes, vi har saa meget at tale med hverandre om for Guds Ansigt; og naar det er af »Hjertets Overflødighed«, at »Munden taler«, maa I finde jer i, at det bliver om Bøn, vore Forsømmelser og vore Muligheder i denne hellige, kærlige Tjeneste, jeg først vil tale lidt, da dette Emne ganske har taget mine Tanker det sidste Par Maaneder.

Ja! hvad har vi andet end vort Ansigts Blusel — jeg da i alt Fald —, naar Gud med sit Søgelys vil give os Lejlighed til at studere vore Forhold til denne, den allerstørste og allervigtigste Sag paa Jorden. Det har for mig været saa sønderknusende med ny Øjne at se paa Guds saa ufatteligt store Forjættelser om, hvad han kan og vil gøre paa vor Bøn og derved faa Øje for og paa, hvad jeg dog har forsømt; jeg har maatte græde bitre Taarer for hans Ansigt i Lønkamret, thi det, der er forsømt, kan aldrig, aldrig indhentes igen. Forsømt er forsømt, den Skam maa vi bære.

Men! vi maa mer end det; vi maa bære det hen til Jesu Kors i Bekendelse og Sorg derover, og vi maa erfare hans usigelige Naade, at han igen rejser os op, giver os ved Syndsforladelsens forunderlige Gave, der gør os rene og hellige for Gud som nyfødte, en helt ny Chance, en ny »Start«, som det vel i Nutidens Sprog vilde hedde, saa vi med Frimodighed kan sige: »Slaget er vel tabt, men der er Tid til at vinde et nyt«, thi det hedder i Guds usvigelige Ord: — — »hvadsomhelst I bede om i mit Navn, det vil jeg gøre« — og »Dersom I bliver i mig og mine Ord bliver i eder, saa beder om, hvadsomhelst I vil, og det skal ske eder«; og disse Ord kender, naar Betingelsen er opfyldt, ingensomhelst Begrænsning; det er, som aabner de en Udsigt for os helt ind i Himlen og tænder et Lys saa gennemtrængende klart, at vi først af alt ser Fortidens Forsømmelser ganske knusende og uundskyldelige, men dernæst ser Vejen aabnet og banet til et nyt Samarbejde med vor Frelser selv og hører Kaldet: »Hidindtil har I ikke bedt om noget i mit Navn; bed, og I skal faa, at eders Glæde maa blive fuldkommen. Sandelig, sandelig siger jeg eder: Alt, hvad I beder Faderen om i mit Navn, skal han give eder.«

Ligeoverfor dette er der kun et at gøre: at falde paa sit Ansigt og tilbede. Man rejser sig op, gnider sine Øjne, ved ikke, om man har hørt eller læst rigtigt, om man staar i Eventyrets Land med Ønskekysten i sin Haand, eller om man drømmer. Nej! vi staar i de levendes Land, i Immanuelns Land, der skal indtages for ham og lægges for hans Fødder; vi hører hans Stemme: alt, hvad eders Fodsaal træder paa, dvs.: alt, hvad I i barnlig Tro begærer til det »Lands«, det Riges Tjeneste, det har jeg givet eder, »gaar hen og indtager det« 5. Mb. 1, 8 og 21, Josva 1, 3. Al Magt i Himlen og paa Jorden med eder! bed! bed! bed! og det skal gives eder.«

Det er jo saadan, at et Menneske, som tror dette — man kan høre det 100 Gange uden at tro paa det — hans Liv bliver ganske forvandlet; han ved ikke, om han skal græde mest af Sorg over alt, hvad han i sin Vantro har forsømt, eller af Glæde over, hvad der nu er skænket ham i den aabne Dør ind til de 10,000' af Muligheder for Guds Riges Arbejde og dets Virkeliggørelse; der er jo nemlig ikke Ende paa, hvad I og jeg, stakkels, lykkelige, syndige, retfærdiggjorte Menneskebørn kan kalde ned paa Jorden af Himlens Velsignelser over en falden, hen til Døden vaklende Menneskehed — »bed om, hvadsomhelst du vil, og det skal times dig«! — ved ganske enfoldig at tage Gud paa Ordet og handle derefter.

Hvis Lønkammertimerne paa denne Maade for den troende faar en saadan usigelig Rigdom, at man aldrig skulde ønske at gaa ud af Lønkamret, men hellere at føre Lønkamret med sig ud i Arbejdet i alle Dagens Timer, hvor trænger vi da — for at kunne bære Ansvarer — til at gaa i Bønnens Skole hos Mesteren selv, og her er da det for-

underlige, at det, vi for hans Ansigt i de stille Timer lægger Haanden paa i vor Trang til at naa frem til »de helliges fuldkomne Beredelse til Tjenestegerningen«, det giver han, ja det har han givet, det er vort i ham.

Vi kan passende begynde med blandt det »hvadsomhelst«, der betegner vor Rigdom, at bede om at kunne bruge denne »aabne Dør« ret, ikke spille Tiden i Lønkamret, men bruge hver Minut efter hans Vilje; og han giver det; vi faar Lov at opleve Sandheden af disse Forjættelsers Rigdom; saa meget vi tror, kan vi bære derfra; og er det Troen, den barnlige Tro, det kniber med, saa læg Haanden paa dette »hvadsomhelst« og bed om Tro, mind ham om hans eget rige Løfte, (det er Tro), og du faar, hvad du beder om; han vil give dig det, det har han selv sagt; der er ikke den Ting, som overfor dette »hvadsomhelst« kan bringe dig i Forlegenhed; bring den frem for ham i Bøn, og Guds Fred, som overgaar al Forstand, skal bevare Hjerter og Tanker i Kristus Jesus. Hvert Fald skyldes Mangel paa Bøn, hver Usikkerhed til den betroede Tjeneste Mangel paa Bøn, svigtende Evne til at kunne paavirke Mennesker omkring os i Retning af Gud — Mangel paa Bøn; svigtende Evne til at kunne gribe de kostbare Øjeblikke og bruge dem til at faa sagt det, der skulde siges, som det skulde siges — Mangel paa Bøn; Vidnesbyrdets Kraftløshed i Guds Hus og ved Morgenandagterne, ved Samtaler med de enkelte, Mangel paa Bøn. —

Kære Venner! Hvad Undskyldning har vi for ikke at bede Himlen ned paa Jorden, ned i vore Hjem, til vore Børn, vore Husfolk, vor Omgangskreds, vore Samtaler med Mennesker om Gud den velsignede, om Jesus vor for-

underlige Frelser, vore Missioner, vore Missionærer og deres Gerning under slidende Kaar af Modstand, Trods, Forhærdelse og Død! Hvad Undskyldning har vi? Svar Gud, om du kan, med oprejst Pande.

Lad os bekende vore Forsømmelser for ham og saa bede om hvadsomhelst vi vil, hvadsomhelst vi ønsker, han skal gøre for os, og han vil gøre det. En barnlig Tro paa Jesu Forjættelser, en barnlig Lydighed mod hans indtrængende Opfordring til at benytte ham, der med al Magt i Himlen og paa Jorden er med os Nat og Dag, vil reformere vort Liv i Hjem og Menighed og bane Vej for den Vækkelse, Gud længes efter at sende os.

Ved Aarsmødet i Aarhus September 1930 prædikede Pastor Prip i Domkirken og indledede med følgende:

Kol. 1.

Maa jeg, inden vi beder sammen, minde om en velkendt Ting: Gud, den almægtige, er nærværende iblandt os, lyslevende til Stede. Men deraf følger, at vi ikke gaar ud af disse Kirkedøre, ligesom vi kom ind. Enten gaar vi ud velsignede af ham, nærmere ved ham, end da vi kom ind, mere fyldt af Ønsket, Begæret, Længslen efter og Bøn om, at vi dog — jeg —, saa vidt det staar til os — til mig —, maa være det, der ligger i Guds Plan med os: en levende Aabenbaring af Guds Frelse, hans Kærlighed, hans Kraft, Renhed, Fred og Glæde, — eller vi gaar ud mere forskansede mod Gud, mere kritiske overfor ham, hans Veje, hans Venner, vanskeligere at naa med det velsignede Budskab om Jesu Kristi Kors og hans Blod. Skal vi derfor ikke, de iblandt os, som tror paa og kender Bønnens Forjættelser, løfte vore

Hænder og Hjerter til ham, som staar her iblandt os, bede ham om, at hver eneste af os i Aften maa faa et Møde med ham til Hjælp fremad mod det store Maal, at han maa faa os helt og blive alt for os og i os.

Lad os bede: Vor Gud og Fader, hvad skal vi sige? Vort Hjerter strømmer over af Tak til dig, som elskede os først, og som aldrig er ophørt at elske nogen eneste iblandt os. Tak, fordi du har aabenbaret os Vejen til Frelse fra Synd og givet os en Frelser, som ikke skammer sig ved at kalde sig vor Broder. Tak for Syndernes Forladelse ved ham, for Barneretten og den frie Adgang til og det personlige Samfund med dig i Lyset. Tak for det forunderlige Haab, at du, Herre Jesus, snart kommer at hente alle dine, og Tak for Helligaandens rige Gave. Sandelig, du har ikke efterladt os faderløse, men gjort din Naade rig og stor over alle, som vil vandre dine Veje; men vi, hvad skal vi sige? os hører vort Ansigts Blusel til, vi har saa ofte bedrøvet dig og skuffet dig, vandret vore egne Veje og ikke været for dem omkring os, hvad du havde Ret til at vente af os; Jesuslivets herlige Rigdom, Kraft og Renhed har ikke været kendt paa os, saa det gennem os kunde drage andre til dig, men det er os svært, og vi bekender vore Synder og Forsømmelser for dig, men ogsaa vor hellige Længsel, den du selv har plantet i os, efter at blive noget helt for dig og med dig i din hellige Tjeneste.

Kæreste Fader, du, hvis Øjne gennemtrænger alt Mørke, du, som kender hele vor Fortid og vor Nutid, vi beder dig: sæt din Finger paa det hos os, som du har imod os, det, som kunde hindre dig i at give og os i at modtage dine rige Velsignelser. Gør det nu, saa hver af os maa kende sig selv i dit Lys, at du maa kunne bøje dig ned til os og velsigne

os, som dit Hjerte længes efter at velsigne. Ja, fyld os med din Aand og giv os i disse Dage at være for dit Ansigt til Selvprøvelse og Fornylse, saa det maa kendes bedre hjemme og ude, at vi er, hvor du vil have os, derpaa at du giver din Velsignelse til Frelse af Naade for Jesu Skyld. Amen.

1931

»Saa siger den Herre, Herre: I den første Maaned paa den første Dag i Maaneden skal du — — rensse Tempel (Helligdommen) fra Synd« (Ez. 45,18).

»Ved I ikke, at I er Guds Tempel, og at Guds Aand bor i eder? Om nogen ødelægger Guds Tempel, ham skal Gud ødelægge; thi Guds Tempel er helligt, og det er I« (1. Kor. 3,16).

Der er altid noget betagende ved at overskride Tærskelen til det ny Aar; Byrden fra det gamle trykker maaske; der var saa meget baade af Overtrædelser og Forsømmelser, der gik ind i Regnskabet paa Debetsiden, — og hvem skal betale? — Det ny, det er saa usikkert; Tiderne er daarligere, Helbredet er maaske ogsaa daarligt, og hvad vil det ny Aar bringe?

Saadanne Aars-Opgørsdage driver dem, der ikke kender Gud og ikke har oplevet ham, som vi har oplevet ham, til at »tage Varsler«, til at »lade sig spaa« af saadanne, som giver sig af med det; de trænger til noget at støtte sig til midt i alt det vaklende og uvisse, selv om det ikke var andet end den tarveligste, huleste Godtkøbstrøst. — Vel! — de »drikker et Glas paa det«, paa »et godt nyt Aar« — hvad kan de gøre mere? — og saa vakler de ind ad Porten til det

ny Aar — maaske for sidste Gang — ad en farefuld Vej og med tilbundne Øjne; og vi, som tidligere ikke havde noget andet og bedre at gøre end det samme eller højst det at ønske os et godt Aar, vi kommer uvilkaarligt nu til, da vi kender en bedre Vej, at tænke paa Ord af Biblen, som f. Eks. dette: »Red dem, som hentes til Døden! — og de, som vakler hen for at dræbes, — maatte du dog holde dem tilbage!« Ordspr. 24,11; vi vilde saa gerne, — saadan lyder vor inderligste Begæring for Naadens Trone, — lære at kende Guds Tanker og blive hans Medarbejdere paa en saadan Maade, at han virkelig kunde bruge os efter sine Tanker, jeg mener saadan, at det ikke er os, der bestemmer, hvordan eller hvor eller hvornaar, men ham, der har os saadan i sin Haand, at han kan disponere over os og vort, ligesom han vil; han i os og vi i ham, vort Legeme som Guds Tempel og Guds Aand boende i os! — tænk jer det: Guds Aand, det Liv, Gud selv lever i sin Himmel i Hellighed, Kraft og Kærlighed, boende i os, forvandlende os efter Jesu forunderlige Billede.

Gud længes efter saadanne, søger saadanne, som tilbeder ham i Aand og Sandhed. Er det ikke underligt og beskæmmende, at mange, mange af dem, som kalder sig Kristne, — og som vi ikke tør fraskrive Kristennavnet, — haaber til sidst at kunne naa til at ende med det, som skulde have været Begyndelsen, nemlig den ubetingede, uforbeholdne Selvhengivelse. ●

Lad os lige — for vor egen Klarheds Skyld — holde Generalprøve! Lad os tænke os os selv i Lønkammeret, Dørene lukkede, Hjertet vidt aabent for ham, for hvis Skyld vi er derinde, at han maa lære os, hvad »Tilbedelse i Aand og Sandhed« vil sige. Vi bringer ikke Ofre af Kalve og Bukke;

thi det var forbilledligt, de bragte dem i gl. Test.'s Dage; det var Skyggerne. Nej! vi bringer os selv som et levende, helligt, Gud velbehageligt Offer; det er Sandhed; vor Tilbedelse er ikke knyttet til Tid og Sted, f. Eks. Søndag Kl. 10-12 i Guds Hus; den er i Aand, d. v. s. den er ligesaa rig og oprigtig alle Ugens andre Dage, den er nemlig ensbetydende med, at vi er ét med Gud i Jesus Kristus, ét i Maal og Midler, ét i hellig Længsel efter Menneskesjæles Frelse.

✓ Vi prøver der for Guds Ansigt at give Udtryk for denne Enhed og siger: »Saavidt jeg kender mig selv, er der intet, jeg ikke har lagt i din Haand, mig selv med, hvad jeg er og har, min Tid, mit Helbred, min Kraft, min Vilje, mine Penge, mine kære, mit Hus og Hjem, mit alt; i Tillid til dig sætter jeg mit Ja og Amen til den Bøn, Jesus beder for mig og mine i Dag, skulde deres Opfyldelse end koste Taa-
rer! Alt, alt, som du vil det.« ✓

En Bøn som denne er maaske ikke det almindeligste, men den er Udtryk for et Guds Barns normale Stilling. Er der Punkter, som ikke er udleverede, vil Guds Aand straks stoppe os og sige: Nej, holdt! dit Helbred, din Pengepung, dine kæres Ve og vel o. s. v. o. s. v. har du ikke udleveret mig; for at jeg skal kunne arbejde i dig og med dig og ved dig, maa jeg have helt frie Hænder.« ✓

Paa det betræffende Punkt maa vi komme overens med Gud, idet vi udleverer os helt, eller vi maa opleve, at Tilførselskanalen fra »Floden fra de evige Bjerge« stoppes til; den giver ikke mere »levende Vand«; og hvordan det saa gaar med Guds Plantninger i Hjertet, kan vi sige os selv; de dør gradvis. —

Altsaa! Gud længes efter Medarbejdere hjemme og paa Missionsmarkerne, og mange af dem, der kunde blive det i

saa udpræget Grad, tørres ud og dør lidt efter lidt, saa snigende og lumsk blidt, at de ikke mærker det selv.

Til dem siger den Herre, Herre: »I den første Maaned af Aaret og paa den første Dag i Maanedén skal du rense Helligdommen, dit Hjertes Tempel, for Synd.« — Da det nu er en given Ting, at det er Synd, der ødelægger Guds Gerning ud over Jorden, maa det være forstaaeligt og klart, at den eneste Medicin for det onde er at renses derfra.

I den gamle Pagts Dage rensedes et Menneske fra sin Synd derved, at han bragte som Offer et levende Dyr, der maatte dø i hans Sted, idet dets Blod blev udøst paa Jorden, mens Synderen med sin Haand lagt paa dets Hoved bekendte sin Synd. Der staar i det Ny Testamente om dette Forhold, at Gud i sin Langmodighed havde baaret over med Fortidens Synder, indtil det Guds Lam, som skulde bære al Verdens Synd op paa Korsets Træ og gøre Forligelse derfor, kunde komme, ja, indtil han kom og i sin usigelige Kærlighed gav sig selv som en Genløsningsbetaling for den stakels, vildfarne Menneskehed. Thi Blodet af Bukke og Kalve kunde jo ikke gøre saa store Ting som efter Samvittigheden at rense og frelse et Menneske for Gud.

Den gamle Pagts Folk levede i Skyggerne, vi i Virkeligheden, om vi da i Aand og Sandhed tror. — Derfor hedder det om dette Forhold for os, som lever ikke under Loven, men under Naaden, at Gud »renser vore Hjerter ved Troen« (Ap. Gern. 15,9), d. v. s. derved, at vi undrende og barnligt tror paa »det Vidnesbyrd, Gud vidner om sin Søn« (1. Joh. 5,9-12), tror, at »dersom vi bekender vore Synder for ham, saa er han trofast og retfærdig, saa han tilgiver os vore Synder og renses os fra al Uretfærdighed« (1. Joh. 1,9).

Der er mange af vor Tids »vise«, som haanligt trækker paa Smilebaandet ad den Maade at blive frelst paa; men »skal de blive fri engang, faar de dog den Vej at komme; gennem Ørknen maa de gaa for til Kanaan at naa«, — og 1000'er og 100,000'er af besindige alvorlige Mænd og Kvinder med straalende Øjne og Smil paa Kind tør og kan staa op og vidne, at de, da de forgæves havde prøvet alle andre Veje, og nu forsøgte denne, fandt og vandt en Fred, hvis Lige de aldrig tidligere havde kendt, og kiggede saa dybt ind i, hvad Livets egentlige Mening er, at de forvandlede derved, saa kom dog, I kære, som gaar iblandt os og længes efter Gud, kom og gør, som Ordet siger: Gaa ind i Lønkamret (et Sted, hvor du kan være alene, og hvor Gud med Længsel venter dig), fortæl ham om dine Skuffelser, dine Sorger, dine Længsler, sig ham om din Synd, dine Forsømmelser i Tro paa det forunderlige, at det er sandt, at han elsker den dybest faldne Synder ligesaa højt og inderligt, som han elskede en Paulus, en Johannes, saa skal du erfare, om det er Menneskeord af mig eller andre, eller om det er den levende Gud selv, der staar for dig og vil rense dig for al Synd, al Uretfærdighed, — og du vil komme til at elske og prise den Frelser for Syndernes fulde Forladelse og for det ny Liv, som tager dig i Besiddelse og lader dig strømme over af Velsignelser til andre. —

Dette er den nytestamentlige Mening af Ezech. 45,18; saadan renses Gud sin Helligdom for Synd den første Maaned af Aaret og den første Dag i Maaned, ja hver Dag, hver Time, en Synder vender sig til ham, og det er den eneste Maade, hvorpaa den almægtige danner sig Medarbejdere. Da Esaias først var renses fra sin Synd og Misgerning ved Gløden fra Altret (Esaias 6,7), »da hørte han

Guds Røst sige: Hvem kan jeg sende, hvem vil gaa for os? og da svarede Esaias: Sel her er jeg, send mig!« — Han saa paa en Gang Gud, sin egen Synd, Guds Frelse fra Synden, og hvor hans Arbejdsmark laa, og han kunde med de Forudsætninger kun svare, som han gjorde.

Se saadan vilde jeg gerne, at hver Ven af Ø. M. skulde blive i det Aar, der nu er begyndt, — en Guds Medarbejder i Aand og Sandhed, ikke blot de Dage, hvor der holdes Kredsmøder, eller den Dag, Aarsbidraget indsendes, thi det er muligt at være med til Kredsmøder og at sende et Aarsbidrag uden endnu at være den almægtiges Medarbejder i Aand og Sandhed. —

Man begynder jo med Helligdommens Renselse ved Tro paa Jesu Sejrsord paa Korset: »Det er fuldbragt«, og i Kraft af det Ord har vi Lov til at »glemme, hvad der er bagved« (Filip. 3,14), Lov til at »aflægge alt det, der tynger«, ja »og Synden, som let kommer bag paa os« (Hebr. 12,1) og »strække efter det, der er foran, og ile mod Maalet«. — Tænk, hvilken Fylde og Trøst, der ligger i disse faa Linjer, for Byrdebærere; vi maa og kan i Tro begrave Byrderne, »alt det, der tynger«, i Jesu Favn og Lønkammer, glemme det, fordi »Gud ikke mere vil ihukomme det« (Hebr. 8,12). Vi maa glemme vore Forsømmelser, glemme, at vi var saa utro i Forbønnens hellige Tjeneste; det gør os saa ondt, men vor Frelser vil ikke, at vi af Sorg derover skal hindres i Løbet, som en Væddeløber paa Væddeløbsbanen vilde hindres af at løbe med 10 Pund Lodder i Lommerne; han sletter det ud for os som om det aldrig var sket; det er det hellige Nu, det gælder at bruge efter hans Plan med vort Liv, hans Tanker med Arbejdet. —

Heller ikke det, der var at takke for i Gerningen, det,

der ved Guds Naade blev naaet i Arbejdet ude og hjemme, at Gud gav os den Læge, vi havde bedt om saa længe, og som allerede er godt inde i et velsignelsesrigt Arbejde og snart skal prøve at staa paa egne Ben i langt højere Grad endnu; at der er gjort et stort og godt Arbejde i vore Dreng- og Pigeskoler, at der paa forskellig Maade er begyndt et Arbejde blandt Beduinerne, at det hele er i Vækst og Drift under Guds Velsignelses »gode Haand«, — heller ikke alt dette, som fylder vort Hjerte med Tak, fordi vi paa saa mange Maader har set den »gode Haand« baade hjemme og ude, maa faa Lov til at tage Tid og Tanker fra »det hellige Nu«, hvor det gælder at blive meget bedre skikkede til den store Gerning at lægge det store Stykke Ørken som en Skammel for Jesu Fødder i dette ny Aar.

Ogsaa her siger vi: »glemmende, hvad der ligger bagved, strækker vi os efter det, der nu ligger for, og iler, jager mod Maalet for vort hellige, herlige Kald«.

Og her mener jeg jo, at det, der ligger allermest for, er, at Ø. M. i langt højere Grad end tidligere — om det overhovedet nogen Sinde med Sandhed har kunnet siges om vor Mission, — maa blive en bedende Mission. Guds almægtige Kraft, al Magt i Himlen og paa Jorden, som blev overgivet Jesus, vor Frelser og Høvedsmand, staar til vor Disposition; den er bunden, denne Kraft; den løses kun paa Menneskers Bøn.

Hvor Gud møder et Menneske for Bønnens hellige Tjeneste, saa dette Menneske faar Maal og Midler tilfælles med Jesus Kristus, og hvor Gud gennem Menneskets Selvhengivelse til denne Tjeneste kommer ham saa nær, at det bliver ham selv, der lægger Bønnen i det Menneskes Hjerte og paa hans Læber, der begynder det Samarbejde i Aand

og Sandhed, som han længes efter, der kan han virke Ting, som ellers ikke var mulige, thi Gud har bundet sig til kun at gøre sin Gerning blandt Mennesker ved Mennesker; paa anden Maade gør han det ikke! Hører I? han virker paa os!! paa, at vi skal tage fat paa — vi fattige, svage Menneskebørn i Ø. M. — at bede Mennesker ind i hans Rige, at hans Hus kan blive fuldt, ogsaa paa vor Missionsmark. —

Derfor de mange forunderlige Forjættelser om Bøn-hørelse; naar blot vi vil bede, saa vil han svare. Sandelig! sandelig! det er et Løfte.

Vil I være med til dette allesammen? Tænk! om der i alle de Kredsmøder, som i Aarets Løb holdes Landet over, blev bedt, virkelig bedt for de Ting, Personer og Forhold, hvor vi kender Guds Vilje, bedt i Trosvished om, at de Bønner fik Svar, fordi de blev bedt i Jesu Navn, d. v. s. i Overensstemmelse med hans Vilje, med hans egen Bøn; thi Bønnen var jo lagt dem paa Hjertet af ham selv!!

Vi maa lære at forstaa, at vor Bøn udløser Guds Kraft, at vi, naar vi ved Guds Aands Naade og Kraft træder ind i det Samarbejde med vor almægtige Herre og Frelser, kan bevæge kolde, haarde og fjendtligsindede Hjerter 1000'er af Mile herfra, bevæge dem henimod, ja ind i den frelsende Fold.

Med Fare for at blive kedelig og trætte Læseren gentager jeg Jesu Ord: »Sandelig, sandelig siger jeg eder: Hver den, som tror paa mig, de Gerninger, jeg gør, skal han ogsaa gøre, og han skal gøre større end disse, thi jeg gaar til Faderen, og hvadsomhelst I beder om i mit Navn, vil jeg gøre, for at Faderen maa forherliges ved Sønnen; dersom I beder om noget i mit Navn, vil jeg gøre det.« Johs. 14.

Dette er den Tillid, vi har til ham, at dersom vi beder om noget efter hans Vilje, saa hører han os, og dersom vi ved, at han hører os i hvadsomhelst, vi beder ham om, saa ved vi, at vi har de Ting, vi har bedt ham om. Dersom nogen ser sin Broder begaa en Synd, som ikke er til Døden, da bede han, og han skal give ham Liv, nemlig den, der synder, — ikke til Døden. 1. Johs. 5.

Tænk! hvordan skal vi nogensinde kunne forsvare overfor vor Herre og Frelser at sidde inde med Viden om disse Forjættelser og denne hans Kraft og Kærlighed og saa se »de tusend Hjem« og de mange flere Tusinde enkelte ude og hjemme begaa Synder — endnu ikke til Døden, og saa gaa videre, som om de ikke kom os ved i mindste Maade.

Og saa tænke den Fryd indenfor Kredsene at tage disse Enkeltpersoner, disse Gerninger og hele det Arbejde, som Gud har begyndt derude i de enkelte og i Institutionerne, op til daglig maalbevidst, troende Forbøn, og saa være vis paa at være bøn hørt, og saa med Længsel spejde efter Svaret i de hjemsendte Breve og Beretninger! Tænk den Glæde Gang paa Gang, da at kunne notere Bønhørelsen og lovsynge Gud for Glæden over at maatte være med som Guds Medarbejdere til Sjæles Frelse.

Kan I ikke se, at Jesus har bundet sig til at svare paa disse Bønner, der bedes i Tro paa og Tillid til hans almægtige Frelserkærlighed; han kan ikke andet. —

Og kan I ikke se, hvor forfærdende meget vi har forømt i denne Sag; det er, som om det var til os i Ø. M., Jesus sagde dette: »Hidtil har I ikke bedt om noget i mit Navn. Beder, og I skal faa, at eders Glæde maa blive fuldkommen!«

Lad mig saa tilsidst, inden jeg slutter, kortelig samle, hvad jeg har villet sige:

1) Uden »Tempel«renselse intet Samarbejde med Gud. Umuligt.

2) Med Tempelrenselsen Jesus boende og vindende Skikkelse i os.

3) Med Jesu Iboen i os bliver hans Gerning vor Lyst og Længsel og Trang, med andre Ord vi bliver Bønnens Mænd.

4) Resultat: Gud faar derigennem Chancer og Muligheder for at virke store Ting paa Missionsmarken — akkurat i Forhold til vor Bøn og Tro. Der bliver Glæde i Guds Himmel og fornyet Liv i Kredsene.

Maatte da Aaret 1931, om Jesus tøver med at komme, for os alle komme til at betyde det inderligste Samfund med vor velsignede Frelser i den Gerning, han har betroet os; skulde hans Komme være nær, ganske nær — maatte han saa finde os og alle vore »omgjordede om vore Lænder«, d. v. s. i Arbejdstøjet midt i Arbejdet og rejsefærdige til den store Rejse. —

Tak til alle dem, der trofast har baaret Gerningen i Kærlighed og Bøn det forløbne Aar. — — —

Eders lykkelige Udsending

Einar Prip.

I Jesu velsignede Navn!

5. Decbr. 1931.

Kære, trofaste Venner!

Saa skal jeg da igen til at sende jer Hilsener fra Missionsmarken, og det er med et Hjerte fuldt af Tak og Glæde, jeg gør det, thi det er den samme himmelske Fader, som overvaager os og allerede har lagt de »gode Gerninger«

tilrette, som vi skal vandre i med Frelsesbudskabet, som har Ærinde til hver eneste Sjæl paa vor Vej. Find ham og hans »Ledetraad« hver Morgen og begynd ikke din Dag, før du har forvirket dig om, at det er ham, der sender dig, — han har jo givet dig alt, hvad der hører til, for at du kan faa Vished om, at du er, hvor han kan velsigne dig (2. Pet. 1,3-4), — derfor find ham, tal ud med ham om alt, hvad han vil give dig af »Lejligheder« til at være noget for andre,

og du skal gaa ud
saa glad til din Gerning velsignet af Gud!

Og det er den samme Frelser, som ikke alene er hos dig, »nærmere end din højre Haand«, men som er i dig som »Verdens Lys« og dit Lys og igennem dig vil lade Ordet lyse for de mange formørkede Hjerter paa din Vej, før det er for sent, og han lover dig, at dersom du vil gaa ind paa at være intet, vil han være dit alt, og det betyder Frihed for Bekymringer, thi Jesus og Bekymringer kan umuligt bo i samme Hjerter, og det betyder, at hvad du gør, skal du have Lykke til, thi Aanden er den samme, som giver dig Jesu Sind, saa det er ham, der lever og virker i dig, som han levede og virkede her paa Jorden synligt i sin Tid, og ikke dig, der skal anstrenge dig for at frembringe noget himmelsk i din Efterligning af Jesus.

Jeg siger ikke: Anstrenge dig for at faa Aanden, thi Aanden er en Gave, skænket Verden af Gud, for at vi ved ham skal kende alt, hvad Guds rige Gave i Jesus Kristus betyder (1. Kor. 2,12). Han modtages i Tro og med Tak, men mange taler og beder, som om de levede i Tiden før Pinse; man raaber, sukker og beder, at Aanden maa komme,

og han selv, som er nærværende midt iblandt dem, raaber, sukker og beder, at man dog vil modtage ham.

Man begærer en Gave, som er skænket, og aner ikke sin Rigdom; man tør ligesom ikke tro, at den forunderlige Gave, selve Gudslivet, er skænket os som umistelig Ejendom, og dog, det er det, som er Sandheden, det, som skænker os Fylden, som faar Mennesker til at lytte til den himmelske Røst i det talte Ord, det, som gør Livet værd at leve, det, som møder os straks om Morgenens med en Fylde af Glæde over Livet, vi er vaagnede op til, det, som lægger Lovsangen paa vore Læber og Tunge og lærer os at elske Mennesker, vi møder paa vor Vej, og at tjene dem, som Gud vil give os det. — — —

GLÆDELIG JUL!

1935.

Trøster, trøster mit Folk! siger eders Gud, tal kærligt til Jerusalem og raab kun til det, at dets Strid er til Ende og dets Skyld betalt — — — (Es. 40).

Ja, er det ikke, som om vi gennem disse Ord af Guds egen Mund fik Lov at skue ind i Guds Hjerte og lægge vort Hoved til hans Bryst og føle, hvor det bruser derinde af Kærlighedens Længsel efter at aftørre Taarer, stille Smerter, rejse op og frelse, hvad der ligger brudt og halvvejs knust i Støvet?

Er det ikke, som om vi, som han af sin usigelige Naade kalder »sit Folk«, fordi det lykkedes ham at besejre vor Vantro, føler — o, Under! — noget af den samme Kærlighed faa vort Hjerte til at svulme af Længsel efter at trøste dem, der er i allehaande Trængsel, med al den Trøst, hvormed vi trøstes af Gud — al Trøsts Gud?

Er det ikke, som kan vi slet ikke lade være med paa Baggrund af Guds Ord at udæske hele den tunge, trætte, faldne og syge Verden til en Troens Holmgang? — Lad dem komme, siger vi da, alle med deres Sorger, Skuffelser, brudte Forhaabninger! — Vi sætter imod dem vor Tro, — — nej, ikke vor Tro, men vor Tros Genstand, Barnet fra Bethlehems Krybbe, vor almægtige Frelser, Jesus Kristus, der nu atter gennem den forestaaende Højtid vil minde os om den store Glæde, som skulde vederfares hele Folket, og som brød frem hin Julenat i Bethlehem. — Han er nemlig Guds Svar paa alle Menneskesjælens Spørgsmaal, Løsningen paa alle dens Gaader.

Saa kalder da vi, ja, alle vi, som ikke blot har faaet Liv, men Liv i Overflod, i Guds Navn paa alle jer trætte Sjæle, paa hver en mødig Sjæl, som endnu ikke har faaet den største af alle Gaver i Eje, nemlig Frelsen, Syndernes Forladelse, ja, Visheden herom; kom til ham, som siger: Raab kun til dem, at deres Strid er til Ende, deres Skyld betalt. Himlen bøjer sig ned til Jorden for at kalde dig til Frelse denne Jul. Kom da og hold Jul i den himmelske Faders Favn. — Han venter derpaa.

Men! men! — Alle Hindringerne! Hvad med dem?

Ordene her hos Esajas 40,1 flg. har jo først og fremmest Bud til et Folk i Fangenskab, som Gud nu vil befri, men for hvem Vandrigen gennem Ørkenen med alle dens Farer og Afsavn stod som noget truende, og hele Kapitlet er derfor det forunderligste Trøstekapitel, der er vel egnet til at slaa al Frygt og alle Bekymringer til Jorden.

Men ogsaa aandeligt talt, naar vi anvender Ordet paa os Nutidsmennesker, er det den uvejsomme Ørken med den

usigelig mørke og truende Horisont, der staar som en skræmmende Hindring paa Vejen hjem til det himmelske Jerusalem. Der er Bjerge, og der er Dale, dybe Kløfter og Høje; der er, kort sagt, store Vanskeligheder i hvert Menneskes Liv med Bekymringer og allehaande Fjender, der nok kan gøre det svært »at tage de stærke, høje Toner«, vi nys har taget. Men man maa lægge Mærke til, at Røsten netop raabte i Ørkenen og skulde det saadan; — altsaa dér, hvor alle Hindringerne laa, dér skulde Trøsten ogsaa lyde.

Gud tager paa sin Frelsesvej enhver, hvor han staar, og han magter hver enkelt.

En er faldet i Forknythedens og Mismodets Dal. Det er, som alt er gaaet ham imod, og han har svært ved at finde nogen Lysstraale paa sin Vej — men Røsten siger: Hver Dal skal hæves og blive jævn Slette, og alt Kød skal se Herrens Herlighed, og det vil jo sige dette store, at Mismodet og Fortvivlelsen skal forsvinde, og Taarerne tørres af. .

En anden er faldet for den Fristelse at bilde sig noget ind paa Grund af Rigdom og Begavelse, han er kommen for højt op i sine egne Tanker og ser med Ringeagt paa andre. Men lad ham være forvisset om, at hvert Bjerg, hver Høj skal sænkes, det skal Herren gøre og ikke hvile, før det er naaet, og han skal gøre det krumme lige, og hans Herlighed skal derigennem aabenbares, og alt Kød skal se det tilhobe, og Ørkenvejen undervejs hjem, indtil Hjemmet naas, skal komme til at genlyde af Lov- og Takkesang til Guds Ære; thi saadan har hans Mund talt.

Ja! det lyder jo forunderligt dejligt, siger du, men hvem kan tro det? Jeg, som bliver ved at falde i den samme Synd

om og om igen, kan da ikke andet end trætte den hellige, den almægtige og rene Gud, der hader Synd.

Ja, ser du saadan paa det, saa er Julebudskabet som skabt for dig, for hør, hvad de sanddru Læber siger mod Slutningen af Kapitlet (Vers 27): »Hvorfor vil du sige og tale saadan, min Vej er skjult for Herren?« — »Ved du det ikke? eller har du ikke hørt det?« »Herren din Gud, den almægtige Skaber, han bliver ikke træt, og han bliver ikke mødig!«

Fryd dig da, min kære Ven. For din Skyld har han sagt disse Ord, for din Skyld gentager han dem under en lidt anden Form i Ny Testamente (Matth. 18,22): »70 Gange 7 Gange« om Dagen kan du vende dig til ham med Sorg over dit Fald, og hver Gang gaa fra ham tilgivet og ren, som havde du aldrig bedrøvet ham, thi han bliver ikke træt; i hans Øjne er du dyrebar.

Og saa har han endelig for din Skyld mellem alle de Bjerge, som skal jævnes og sænkes, ladet et højt Bjerg staa urørt, om hvilket han siger dig (V. 9): »Stig op paa et højt Bjerg, du Zions Glædesbud!« — Det er Tilbedelsens og Lovprisningens Bjerg. »Opløft din Røst med Kraft, du Jerusalems Glædesbud! Opløft den! Frygt ikke! Sig til Juda's Stæder: Se dér er eders Gud!«

Det er da dér, vi vil stige op sammen tilsidst, og det sker bedst derved, at vi

»gaar med stille Sind
som Hyrderne til Barnet ind«

og falder paa vort Ansigt og tilbeder og takker Gud for hans aabenbare Hemmelighed, at »der er vor Gud«; — dér i Krybben ligger det lille Barn, der er ganske anderledes

end alle andre Børn, der blev født paa denne stakkels Jord, et lille Barn, som har en hel Verdens Skæbne for Tid og Evighed i sin Haand.

Ja, hvem tror det, uden netop den, som har oplevet Fornyelsen og Frelsen ved ham? De andre kan opnaa det samme ved at komme til ham med alle deres Vanskeligheder og erfare, at han kan løse dem alle. Thi den, som »kysser Sønnen« (Sl. 2,12) og hylder ham i barnlig Tro, han har et Liv for sig, helligt og uden Bekymring, — ikke uden Vanskeligheder, men uden Vanskeligheder, som Himlens Kongesøn ikke magter, og det, hvad enten det gælder den enkelte i hans aandelige og timelige Forhold, eller det gælder f. Eks. vor Mission, den kære Ø. M., hvis Forhold ligger ham og os alle paa Hjerte.

Lad os da med barnlig Tro og Tillid sky enhver Bekymring og kaste al vor Sorg paa ham, og

»med Glædestaarer takke Gud
for Miskundhed og Naadebud.«

Glædelig Jul!

E. Prip.

Ved Østerlandsmissionens Aarsmøde i Holstebro 1936 prædikede Pastor Prip ved Aftengudstjenesten i Kirken. Det blev sidste Gang, han kom til at tale til en større Kreds af Østerlandsmissionens Venner.

Denne Prædiken gengives her efter Manuskript.

Matth. 6,24-34.

Naade og Fred fra Gud vor Fader og den Herre Jesus Kristus.

Kære Venner! Vi er nu forsamlede her i Guds Hus for at give ham og hverandre Haandslag paa, at det er vor inderligste Trang, at vi først af alt vil søge ham og hans Rige. Vi vil sige hverandre, at det er med Sorg, at vi ser Mennesker af dem, vi kender, vende Gud Ryggen, ser dem trætte give op netop nu, da de maaske stod lige ved Maalet, ser dem falde fra ham og gaa til hans Fjender, til Verden og til Synden. Vi vil sige hverandre, at det er med Sorg — maaske endnu dybere Sorg — vi ser, at vort Samfund med Gud, som dog er det dyreste af alt, hvad vi ejer, ikke formaar at give dem, vi lever iblandt, saadant Indtryk af ham og hans Elskelighed, at de tyr til hans Favn med alle deres Bekymringer og deres Længsler.

Det er saa øjensynligt, hvad det er, Jesus vil lære os i vor Tekst i Aften. Ikke mindre end 6 Gange taler han om Bekymring. Han vil ved Begyndelsen af sin Tjenestetid her paa Jorden ligesom tage os ved Haanden og præsentere os med al vor Jammerlighed for den himmelske Fader og takke ham i hans grænseløse Naade for os og kaste en Straale af himmelsk Lys udover Menneskelivet, som det almindeligvis leves, formørket af de tusind Sorger og Bekymringer, I lidettroende, og over det kristne Menneskeliv, som Gud har aabenbaret os i sin enbaarne Søn Jesus Kristus, og som det er Guds Længsel at gøre os alle delagtige i, Livets Retfærdighed og Glæde i den Helligaand.

I en Tid som denne Krisetid, hvori 1000'er lever under Tryk af Arbejdsløshed, Fattigdom og Bekymringer for det daglige Brød, er det netop, at Jesus vil pege paa sit Rige, som vi vil kalde Troens Land, og som vil og kan vende op og ned paa mangt og meget af det, som nu staar som uoverstigelige Bjerge, thi aldrig før i denne Verdens Historie har

det set saa mørkt, ja, fortvivlet ud paa Jorden; men! det er ikke nok at kunne se det, hverken for Jesus eller hans Venner; nu hedder det som i det militære Sprog, naar en usædvanlig stærk Fæstning skal tages: »Frem med de frivillige.«

Nu gælder det mere end nogensinde midt i alt det, som vakler og raver, at finde det faste Punkt, som den gamle Vismand søgte sig, da han sagde: »Giv mig et Sted, hvor jeg kan staa, saa skal jeg bevæge Jorden.« Kære Venner, det er dette Punkt, som vi, der er begyndt at kende Jesus, har fundet, og Punktet er Gud og hans Kærlighed, som er os skænket i hans Ord, og den, der griber det Ord, og det, det lyder paa, det Jesus forkynder os om sin himmelske Fader og hans Kærlighed, vil faa at opleve, at et stakkels, svagt Menneskebarn hver Dag kan møde Livet i denne haarde, kolde Verden med Frimodighed, for Gud har sagt: »Vær ikke bange, jeg er din Fader og ved, hvad du har behov, og du skal faa det.« Verden derimod søger det faste Punkt i det skabte, de klynger sig til Barometret, og deres Frimodighed svinger op og ned med det, eller, til deres »gode Lykke«, til Sommerens Varme, til deres nye Butik, til deres Helbred og Flid, til deres Lykkestjerne: »Vor Chance maa da ogsaa komme en Gang — —« Alt dette, Ting, som maaske er i Dag, men som er blæst bort i Morgen.

Mennesker venter paa deres Chance, og de Stakler ved ikke, at de har den hver Time paa Dagen og er ved at forspilde den; thi det faste Punkt, Gud, er slet ikke med i deres Beregninger eller Grundlag for deres Haab, — — hvor er det henne? Dersom Herren ikke bygger Huset, saa arbejder Bygningsmændene forgæves, og dersom Her-

ren ikke vogter Staden, vaager Vægteren forgæves. Alt er forgæves, uden det faste Punkt, hører du, det er forgæves, at du staar aarle op og sidder længe oppe og spiser dit Brød med Bekymring. Sligt giver han sin Ven i Søvn.

Det, der mangler dem, er at blive klare over, at den usynlige Troens Verden, vi er omgivet af, Landet, hvor Bekymringerne ikke kan gro, er den egentlige, den, der bestaar, naar alt det synlige forgaar; det er den, vi indbydes og kaldes til at leve i, og det er det forunderligste af alt, at det virkelig er sandt, at den almægtige Gud, Himlens og Jordens Skaber, erfaringsmæssigt bøjer sig ned til os smaa Stakler, tager os ind i sin Favn, aftørrer Taarerne af vore Øjne, tilgiver og udsletter vor Synd og fylder os med sin Fred og Glæde.

Jeg er overbevist om, at der iblandt os i Aften er mange, som kunde staa op og vidne, at denne Troens usynlige Verden er dem virkeligere end den synlige; i den indtager Sjælen sine Maaltider hver Dag, i den ser de med Troens Øjne deres velsignede Ven og Frelser, i den alene findes det faste Punkt, hvor Synderen hviler i sin himmelske Faders Favn og kan dele alle sine Sorger og Bekymringer med ham.

Saa længe et Menneske ikke personligt har oplevet dette, saa lade han være med at tale om, hvad Kristendom er.

Saa kommer Indvendingerne: I siger, vi skal først søge Guds Rige og hans Retfærdighed; det tror vi ikke, først skal jeg da leve, først skal jeg kunne sørge for Kone og Børn og Arbejde, det er min første Pligt; men Gud siger: Nej! først mit Rige, saa alt det øvrige. Lad mig saa spørge dig, hvordan er det gaaet dig paa din Maade? Fik du, hvad du sled og stred for, fik du din trætte Sjæl bragt til Hvile? fri for Bekymringer? Nej, det fik jeg ikke. — Alt-

saa kan det vel ikke være Vejen. Nej! Løsningen ligger i vort Forhold til Gud som vort faste Punkt.

Hos ham forstaar du dette »først«, for det er hans Hensigt at give dig alt det øvrige i Tilgift, og det er Vejen, paa hvilken han vil gøre det.

Ja, det kan du sagtens sige, du som har dagligt Brød, Klæder, Hjem og Arbejde, du som ikke kender den Kval at gaa sulten i Seng, eller den endnu større Kval at se dine smaa Børn trætte og uskikkede til at leve det Liv, de er skabte og kaldede til at leve, og det paa Grund af Underernæring. Ja, det er let for dig at sige: »Søg først Guds Rige og hans Retfærdighed, men at gøre det uden nogen Lysstraale af Haab og med en tom Mave og hullede Klæder, mens Nøden griner mig og min Familie i Møde fra alle Kroge, det kan jeg ikke, maa jeg ærligt tilstaa.«

Dertil vil jeg sige, den der siger dette »først« er ikke mig, men det er ham, der fuldtud ved, hvad han siger, naar han tænder en klar Lysstraale af Haab om den forunderlige Tilgift, han, den himmelsendte, som kom for at give os Lys over det Rige, Gud og han ved den Helligaand er ved at oprette paa Jorden; men sig det hellere straks, at du ikke tror det. Og intet andet vil Gud af dig end Tro, og ikke andet kan skænke dig det Rige end Tro; »thi da Guds Søn til Jorden kom, da var det Tro, han spurgte om, for den og ej for Verden al hans Naade og hans Fred er fal.«

Det med Troen — det er jo — havde jeg nær sagt — simpel Logik, og jeg mener det: I Begyndelsen vandrede Gud i Haven med vore første Forældre; de saa ham og hørte ham, og det var deres Liv og Fryd, som det om en saare liden Stund skal være vor, saa mange af os, som tror ham. Men Adam og Eva bedrøvede ham ved ikke at tro

ham, skønt de saa ham, men ved at tro Satan, Løgneren, den afskyelige Sjælefordærver. De saa, hørte, oplevede, men troede ikke, havde ikke Tillid.

Tilbagevejen til Livets Træ, til Guds Faderfavn er nu logisk den intet at se, intet at høre, intet synligt at have at klynge sig til, — kun Guds usvigelige Ord, som vi barnligt tror, bare fordi han siger det. Naar det f. Eks. i vor Tekst hedder: Vær ikke bekymrede for Mad og Klæder eller for noget, eders himmelske Fader ved.« Saa vis ham den barnlige Tillid, at det er jer nok at vide, at han ved det, og han har sagt det, og I skal faa, først Glæden og Freden i hans Samfund og saa alt det andet i Tilgift.

»Det maa jeg sige,« siger du, »tør du da vove at sige, at de, som søger Guds Rige og hans Retfærdighed, de sulter ikke? de har Klæder og Arbejde, tør du sige, at de derved løser et af de vigtigste sociale Spørgsmaal?«

Ja, jeg tør end ikke betænke mig et Øjeblik, naar Jesus har sagt det, men her staar Troens Strid.

For nogen Tid siden havde jeg en ung arbejdsløs beskæftiget i mit Hjem et Par Dage. Han var begyndt at oparbejde en lille Forretning, havde lejet et lille Kælderrum, som lige kunde rumme en Høvlebænk, og nu prøvede han at gaa rundt og tilbyde Snedkerarbejde ved Dørene, mens hans unge Kone og lille Pige sad derhjemme i spændt Forventning, om der skulde blive til Aftensmad. Det skete nu og da, at det ikke lykkedes, men saa, som han sagde, maatte jeg spænde Remmen ind og haabe paa bedre Lykke næste Gang. Det var mig meget svært at se denne svækkede, blege, magre, unge Mand, som saa gerne vilde i Gang og saa nødig vilde opgive.

Jeg spurgte, om han nogensinde bad til Gud. Nej, det

gjorde han ikke, og jeg sagde til ham, at det, han trængte til, var at komme ind i Troens Verden, hvor alt ses og opleves paa en anden Maade. Troens Verden er der, og Døren ind til den staar aaben, og man gaar ind ved Tro. Derinde møder man i Lyset af Guds Ord en himmelsk Fader med udbredte Arme, længselsfuld efter at faa Lov til at hjælpe hver den, som længes og trænger til det faste Punkt. »Hvis jeg var Dem,« sagde jeg, »jeg kunde ikke holde ud ikke at have noget fastere Punkt end dette: »Det gaar nok, naar Mennesker først faar at se, at det er godt, forsvarligt Arbejde, jeg laver til Prisen, og de saa anbefaler mig til Venner og Bekendte.« Men! Der er Hundreder, som laver forsvarligt Arbejde og alligevel sidder i Hængedyndet uden levende Haab.

Jeg vilde i Deres Sted sige til min Kone: »Hør lille Mor, jeg er bange for, at der er en Verden omkring os, som vi skammelig har forsømt. Lad os bøje vore Knæ og raabe til ham, den himmelske Fader, og bede ham tilgive os og lukke vore Øjne op.« Og var det end den fattigste Bøn med de ubehjælpsomste Ord, jeg forsikrer Dem, Himlens Opmærksomhed skulde være rettet mod Deres fattige Hjem, og en Fred, som De aldrig har kendt Mage til, vilde lægge sig over Deres Hjerter. De og Deres lille Kone vilde efter den Bøn med fugtige Øjne se paa hinanden og sige: »Jeg tror, Gud selv besøgte os,« og De vilde med helt ny Frimodighed og med Tro paa denne Gud begynde et nyt Liv i dagligt Samfund med ham.«

Mennesker, som har taget dette Skridt, oplever, at Troen sætter Skel, oplever helt igennem noget nyt. De er gaaet over i Troens usynlige Verden, deres Liv er skjult med Kristus i Gud, og denne Troens Verden bliver den egentlige, den

virkelige Verden, intet er virkeligere end den. De oplever i den det daglige Samliv med Gud, den levende, den hellige og almægtige, — de straalere! har du set dem? saadanne, som er begyndt at leve deres Liv med Gud.

Ingen af dem, de lever sammen med, kan undgaa at se det. De har som Moses været paa Bjerget med Gud, Ansigt til Ansigt, Guds Aasyns Glans hviler paa dem, og de ved det ikke selv. De er betagne af det utrolige, tør næsten ikke tro Sandheden af deres Oplevelse, og de kan simpelthen ikke tie. Det er forunderligt at se dette hos sin Broder, eller hos dem, man lever sammen med, men forunderligere at opleve det selv. — Vejen er aaben.

De andre, som vil se, før de tror, bliver, hvor de er i Bekymringernes bitre og glædesløse Verden, de gør som Hedningerne siger Jesus, de søger »alle disse Ting«, og deres Plads bliver anvist dem i Hedningernes Forgaard, saadan maa vi jo forstaa Jesu Ord. Han deler Menneskene i to Dele og sætter Skel imellem dem, der søger Guds Rige og hans Retfærdighed og dem, der søger alle disse Ting. Mange er de Mennesker, som siger: »Der er ingen Forskel«, men hør, hvad Guds Ord siger om den Ting, Malakias 3: Da talte de sammen, de som frygter Herren, og Herren gav Agt og hørte det, — og der blev skrevet en Ihukommelsesbog om dem — og han lover dem: »I skal atter se Forskel imellem den retfærdige og den ugudelige, mellem en, som tjener Gud og den, som ikke tjener ham paa den Dag, han skaber, og den er nær.«

Og naar Mennesker siger, der er ingen Forskel, saa siger vi: Der er ingen anden Forskel end den, som alle maa indrømme findes: Nogle søger Gud og forvandles, andre søger ham ikke. Se ogsaa i Lignelsen om de 10 Jomfruer. Da

de kom til Brudehuset, var der ingen synlig Forskel at se paa dem, de kom ved Dag, og Lamperne var ikke tændt, men se dem efter Brudgommens Komme, da Lamperne var tændt hos de fem, og de fem andre lukket ude i Fortvivlelse.

Da der altsaa findes den Forskel mellem Mennesker, der tror, og dem, der ikke tror, saa maa det komme til en Afgørelse for hver enkelt, og Resultatet af denne Afgørelse maa være bestemmende for Tid og Evighed.

Hvad er det, som sker omkring os i den store Verden andet end Indledning til den store Afgørelse, den, som Profeten Joel taler om i det 3. Kap., hvor Herren sidder i Josafats Dal for at holde Dom (det græske Ord Krisis betyder Adskillelse og Dom). Da ve den, som ikke er kommen længere end til Hedningernes Forgaard, ve dem, som ikke har Samfund med den levende Gud i hans Tempel. De kan se Porten ind til det hellige og maaske opnaa at kaste et langt Blik derind, hver Gang Porten gaar op for at lukke endnu en af de lykkelige straalende Sjæle af dem, som fik Frimodighed, ind til Livet med Gud.

Jeg sagde fik Frimodighed — til hvad? Frimodighed til ganske simpelt at tro det, som den sandru, velsignede Frelser fortæller dem om Gud og hans Virken i Troens Verden. I den Verden er alle Arbejdere, og de, i hvis Bryst Længslen efter andres Frelse ikke brænder, og de, som ikke har givet sig med fuld Selvhengivelse til Gud og hans Tjeneste, de bliver i Hedningernes Forgaard. For den er der ingen lyse Udsigter, den skal nedtrædes af Hedningerne, nu snart — derfor haster det! Det er, som kunde vi allerede høre Trampet. Hører du, de skal trædes ned.

Det maa i alle Tilfælde komme til en Afgørelse til den ene eller den anden Side, enten gaa om med Ufred og et sygt

Sind, blive ved at lege med Synden, flirte og fatte gode Forsætter om Morgen for at bryde dem igen om Aftenen, sølende deres udødelige Sjæl i Syndens Smuds og Gift, eller med en fuld Bekendelse i Tro paa Jesus, Guds usvigelige Ord, kaste sig i hans Faderfavn og modtage Frelsen.

Alle skal vi i Afgørelsens Dal, enten vi vil eller ej, nogle har taget Afgørelsen her — andre udsætter, til det er for sent. Er der nogen herinde, som ikke har gjort op, indtil nu, saa tag Afgørelsens Dal her i Aften, om det end skulde være med mange Taarer. Den snevre Port er nemlig saa snever, at kun et knust Hjerte kan gaa ind ad den. Kære Ven, tro ikke paa Satans Løgne, hans mest djævelske Mesterstykke er at faa Mennesker til at tro, at de godt kan være kristne, fordi der kan være Synder, de ikke har bekendt, eller en bevidst Synd, de indretter sig med og stadig falder i og holder Haanden over. Hør, hvad jeg siger: »Du skal aldrig naa at blive glad, før du har bekendt din Synd og faaet Fred med Gud, og du skal aldrig komme ind deroppe, før du er født paany til et evigt Liv.« Hvordan skal jeg kalde paa dig, saa du forstaar, at det er Gud, som kalder, thi opsætter du at træffe Afgørelsen nu, i Morgen er det maaske for sent for alle dem, »der ikke tog imod Kærligheden til Sandhed.« 2. Thess. 2, 10.

Den fulde Selvhengivelse maa til, kom! kom! og kast dig i hans Favn, som du er, ingen og intet kan stille sig imellem dig og din himmelske Fader, hvis du vil ty til hans Favn.

»Dersom du kunde tro, skulde du se Guds Herlighed,« siger Jesus, et andet Sted siger han: »Dersom du kendte Guds Gave og hvem det er, der beder dig, »giv mig at drikke«, saa bad du ham, og han gav dig levende Vand. Er

det ikke forunderligt, saa vis og sikker Jesus er i sin Tro. Han stiller op én Betingelse og to Resultater: Dersom du kendte, det er Betingelsen, saa bad du, det ved han, og saa gav han dig; det længes han efter at slaa fast for dig, og dette levende Vand, som er Billede paa den Helligaand, stiller al din Tørst, og det bærer dig gennem alle Livets Prøvelser. Hør, hvad Guds Ord siger, derfor taber vi ikke Modet. Er du svag og skrøbelig, skal Sygdom og Skrøbelighed blive forvandlet til Velsignelse fra Dag til Dag.

Hvad tror du en troende vel gør, naar det tydeligt Uge for Uge gaar nedad? Det første, han forvisses om, er, at det ikke er tilfældigt. Der ligger til ham en Række Erfaringer, forunderlige Erfaringer at gøre, thi alle Ting tjener dem til gode, som elsker Gud. Gaar det i det synlige nedad, saa lad os ikke derfor hænge med Hovedet, som om der skete os nogen Uret, men lad os se paa det med Troens Øjne, thi i Troens Verden betyder »nedad« »opad« og »tilbage« betyder »fremad« og »hjemad«. Maalet er derhjemme, hvor han, som »gav, før vi det vidste, Livet vi skal aldrig miste,« er blevet alt i alle, thi Maalet er ikke et langt Liv her-nede, men et rigt Liv, et indholdsrigt Liv, d. v. s. et Liv efter Guds Vilje, og højere kan vi ikke naa op her paa Jorden.

Naar den Dag kommer, da Jesus paa den ene eller anden Maade kommer for at hente os, helst i Skyen, saa er det største, der kan siges ved vor Baare: han, hun, troede Gud. Saa bliver da Livet for os Troens Strid for at holde fast ved den usynlige, som om vi saa ham, og denne overstrømmende Naade bærer os gennem alt svært, og tænk! saa har vi daglig for Øje det forunderlige, det ufattelige, at vi om en saare liden Stund staar derovre i den hvidklædte

Skare, syngende for Gud og Lammets vore Lovsange, og for den, som er naaet over paa den anden Side, gælder det, at det gamle er forbigangent, og alt er blevet nyt, aldrig mere skal vi bedrøve ham, vor Frelser med nogen Synd, der skal ikke mere være Skilsmisse, ej heller Sorg, ej heller Skrig, ej heller Pine. —

Og naar vi nu med hverandre om lidt synger: »Jeg vil mig Herren love«, saa lad alle Byrder og Bekymringer være strøgne af os, og lad os se op i hans milde Ansigt og med Tak og Lov i Aand og Sandhed tilbede den velsignede, »som alle vore Synder bar,« saa vi nu, som vi sidder her, for hans Skyld véd det fuldvist, at vi er frelst — Jesus er vor Borgen derfor, der er for hans Skyld ikke mere noget, der skiller os fra ham. Vi er de helliges Medborgere og Guds Husfolk. Det er Guds Gave til Jesu Brud. Saa grib den da, kære Ven, og bliv en Velsignelse.

Amen.